

1 **EXT. OJA (VEDENALAISTA KUVAA) -- NIGHT** 1

Peilityyni vesi. Kuun valo osuu siihen. Kuunvalon täyttää juokseva varjo. Kädet uppoavat veteen. Suttuista, likaista, harmaanruskeaa vettä. Vesi velloaa, sekoittuu entistä enemmän. Muta nousee pohjasta veteen. Hämärästi näkyvät, sormet jotka harovat tyhjää. Pikkupojan ääni kuuluu pinnalta, vaimeasti kuin seinän takaa.

PIKKUPOIKA (O.S.)

Baltsu!

Vesi pyörii, kädet (Juhani 7v) harovat. Välillä harovat miehen kädet (Erik), välillä nuoren teinin kädet (Juhani 13v), välillä Nuoren miehen kädet (Salmi). Vesi roiskuu.

2 **EXT. METSÄ/OJA.1971.SYKSY -- EVENING** 2

Sataa kaatamalla, salamoi ja ukostaa. Vesivana kulkee mutaista maata pitkin.

Tumma ilta, miltei yö. Kaatosade piiskaa maata, ropisee puiden lehdissä, maaperä on liejuista, upottavaa mutaa. Kaksi ääntä, pieni poika ja aikuinen mies huutavat etäällä Baltazaria. Välillä aikuinen vislaa.

Nyt pikkupojan ääni kuuluu aivan läheltä. Pikkupojan kengät polkevat roiskuvaa kuraa.

PIKKUPOIKA (O.S.)

Baltazar! Baltsu!

Mies huutelee jossain vähän kauempana Baltazaria, kutsuvislauksia. Puiden alimmat oksat taipuvat pienten jalkojen edestä. Äkkiä jalat pysähtyvät. Pojan ääni on pikemminkin kuiskaus.

PIKKUPOIKA (O.S.) (CONT'D)

Baltazar?

Pikkupoika, JUHANI (7 v.) seisoo piiskaavassa sateessa edessään mutaveden täyttämä pieni lampi. Lammen pinnalla kelluu pieni karvainen mytty, jota kaatosade hakkaa. Sataa vihmovaa, kovaa vettä. Juhani on jähmettynyt tuijottamaan mutavedessä kelluvaa myttyä. Hän lähtee juoksemaan kohti kauempana olevaa miestä.

JUHANI, 7V

Isä! Isä! Isä!

3 **INT. JOHANSSONIN TALO.KEITTIÖ.1971.SYKSY -- DAY** 3

Juhani ja ERIK, (43 v) seisovat keittiön ovella mustat puvut yllään. Erikin puvun povitasku pullottaa. Keittiö on sotkuinen, tiskivuoret tasoilla, liesi tahrojen ja valumien kirjoma. Vauvanhoitotarvikkeita sikin sokin lattioilla, pöydällä. Tiskialtaan vieressä avoin pilleripurkki ja puolitäysi vesilasi, kaksi pilleriä lasin vieressä. Äiti, MAIRE JOHANSSON (30 v.)

(CONTINUED)

3

CONTINUED:

3

Ravaa edestakaisin lattiaa, yrittää hytkyttää ja heijata sylissään suoraa huutoa parkuvaa vauvaa, joka on kääritty lämpimiin kääreisiin. Mairen silmäanaluset sysimustat, iho hailakka ja katseessa alistunutta lasia. Vaikea sanoa kummalla on tuskaisempi olo, huutavalla vauvalla vai äidillään. Kaikki keskustelu käydään vauvan parkunan yli huutaen. Sade rummuttaa keittiön ikkunaa, josta näkyy mutaista lätäköistä pihamaata joka kohoaa lehtipuusarekkeeksi parinkymmenen metrin päässä.

MAIRE

Hautajaiset? Mihinkään
leikkihautajaisiin jaksaa tulla!
Siellä sataaki kaatamalla!

Maire pysähtyy tiskipöydän luo, nappaa pillerin ja kulauttaa vettä päälle. Jatkaa heiijausta ja kävelyä.

ERIK

Baltazar ei merkitse sulle mitään,
vai?

Maire pysähtyy miehensä eteen, koko olemus täynnä raivoa.

MAIRE

Paraskin puhuja! Sä potkit sitä!

ERIK

Potkin? Voi saamari, mitä ämmä
puhuu!

MAIRE

Niin! Viime viikollakin ku Juhani
oli unohtanu sen illalla alas, sä
pompotit sitä ku jalkapalloa,
etkö sä muka muista? Eikä se ollu
ees eka kerta!

Maire on jo jatkanut kävelyä, vauva parkuu.

Erik kumartuu Juhanin puoleen, pitää hartioista.

ERIK

Olenko minä potkinu Baltazaria,
Juhani? Mitä? Näkykö Baltsussa
ikinä muka kengänjälkiä, mitä?
Kerro äidille.

Erik nousee, Maire pysähtyy, vauva parkuu. Molemmat vanhemmat katsovat Juhania.

JUHANI, 7V

Ei näkyny. Ei isä Baltsua ole
potkinu.

*
*

Mairea ärsyttää, että Juhani menee isän puolelle. Hän jatkaa kävelyä ja heiijaamista, jos mahdollista vauva parkuu entistä kovempaa.

(CONTINUED)

3 CONTINUED: (2)

3

MAIRE

Just. Taas isäs puolella. Sun
isäs ei sietäny Baltsua ollenkaan!
Se sano sitä pikkupaskakasaksi!
Tiedä vaikka se olis ite käyny
heittämässä sen ojaan..

*

Erik ryntää vaimonsa kiinni, tarttuu harteista ja ravistaa.

ERIK

Jumalauta! Turpa kiinni! Nyt me
pidetään ne hautajaiset niinku
puhe oli!

Erik kurottaa tiskipöydältä viimeisen pillerin, työntää
vaimonsa suuhun, ottaa vesilasin ja kallistaa sen väkisin
toisen huulille. Pilleritoiminnon päälle jo seuraavan
kohtauksen äänimaailma (musiikki, itku, sade, puhe).

ERIK (V.O.) (CONT'D)

Rakkaat. Olemme kokoontuneet
tänään murheellisissa merkeissä
ystävämme Baltazarin haudan
äärelle.

4 **EXT. JOHANSSONIEN TALON PIHA.1971.SYKSY -- DAY**

4

Sataa kaatamalla. Erik, Juhani ja Maire, jolla sateenvarjo
ja poissaoleva lasinen katse, vauva sylissänsä seisovat
pienen nurmelle kaivetun kuopan ääressä. Vetisessä kuopassa
hedelmälaatikko: koiravainaja on peitetty kankaalla.
Laatikko miltei kelluu, kun vesi valuu mutaisesta maasta
kuoppaan. Pieni multakasa, vierellä makaa lapio jonka
kauhassa hiekkaa. Äänten kakofonia: vauva parkuu, talon
avoimesta ikkunasta, ikkunalaudalla seisovasta
levysoittimesta kuuluu rahiseva versio Mozartin
Requiemista, kaiken päälle Erikin juhlava puhe, joka
alkanut jo V.O.na edellisen kohtauksen lopusta. Erikin
katse kiertelee perheenjäsenissä, välillä haudassa, välillä
hän ottaa huikkaa kädessään olevasta litteästä
viskipullosta.

ERIK

...Baltazar, tai Baltsu, kuten me
häntä leikkisästi kutsuimme, ei
osannut säveltää kuten esimerkiksi
taustalla soiva Mozart osasi. Se
ei osannut edes laulaa. Mutta se
osasi leikkiä Juhaniin kanssa. Ei
muuta.

JUHANIN, 7V

Ja heiluttaa häntä.

*

ERIK

Niin juuri. Ja heiluttaa
häntäänsä.

(CONTINUED)

4

CONTINUED:

4

Erik seisoo tovin juhlallisesti vaiti. NAAPURI seisoo keltainen sadetakki päällään pensasaidan takana, tuijottaa perhettä. Kun Erik vilkaisee hänen suuntaansa, alkavat kädessään pitelemät puutarhasakset suihkia aidan päällä. Erik kääntyy takaisin haudan puoleen, jatkaa puhetta, korottaa ääntä entisestään, ottaa välillä huikkaa. Naapuri pudistaa päätään.

ERIK (CONT'D)

Voiko sitä tuollaista yksinkertaista luontokappaletta sitten rakastaa? Kyllä voi. Minäkin rakastin Baltsua. En tietenkään samalla tavalla kuin tässä yhdessä kanssani surevia perheenjäseniäni rakastan.

Erik katsoo Mairea, joka koneellisesti heijaa parkuvaa vauvaa ja katsoo johonkin, mihin toinen ei voi nähdä.

ERIK (CONT'D)

En niin kuin Mairea. Hän on ihmeellinen nainen. Vioistaan huolimatta. Tätä totuutta minä en unohda edes silloin, kun hän ärsyttää minut hulluuden partaalle.

Maire näyttää siltä, etteivät sanat tavoita häntä. Erik ottaa huikan ja jatkaa taas, katse haudassa.

ERIK (CONT'D)

Sellaista se arki välillä tuppaa olemaan. Se ei aina kulje käsi kädessä suuren rakkauden kanssa. Mutta esimerkiksi ajatus siitä, että Maire jättäisi minut, jolla hän välillä on uhannut, sitä ei voi kieltää, on sietämätön. Voisin tappaa hänet siitä hyvästä. Tai itseni. Tai molemmat. Tai koko perheen. Jopa rakkaan Juhaninkin...

(katse kääntyy ja pysyy Juhanissa)

Onpa hän sitten minun lihallinen poikani tai ei. Tästäkään asiasta, kuten hyvin monesta muustakaan asiasta, ei meidän perheessämme vallitse aivan sataprosenttinen konsensus. Mutta väliäkö hällä. Loppujen lopuksi.

Erik sipaisee kyyneleet silmistään liikuttuneena omista sanoistaan. Ottaa huikan ja kokoaa itsensä.

ERIK (CONT'D)

Baltsuahan tässä nyt ollaan yhdessä koko rakkaan perheen voimin
(MORE)

(CONTINUED)

4 CONTINUED: (2)

4

ERIK (CONT'D)
 hautaamassa. Juhanin ikiomaa
 lemmikkiä... joka ei osannut ...
 ei yhtään mitään... temppuakaan...

Erikin sanat loppuvat kesken, viskipullo pyörii sanoja hakevan ranteen mukana. Samassa ikkunalaudan Mozart jumittuu paikoilleen, hyppää lopulta pois päältä. Erik purskahtaa itkuun, hautaa kasvonsa toiseen kämmeneen, kääntyy pois päin haudalta. Maire lähtee liikkeelle parkuva lapsi sylissään, kävelee hitain askelin pois kuvasta, kohti taloa.

Juhani katsoo maassa makaavaa lapiota. Lapion kauhaan on jostain luikerrellut kolme kastematoa, jotka nyt pyörivät ja kierivät märän hiekan päällä yhtenä sekalaisena vyyhtenä.

Paikassa josta Maire lähti, on mutaan uponnut naistenkenkä.

5 **EXT. JOHANSSONIEN TALON PIHA.1971.SYKSY -- MOMENTS LATER**

5

Erikin mutainen kenkä tallaa umpeen luotua liejuista hautaa tiukemmaksi. Kengän tallaava tahti rytmittää puhetta.

ERIK (O.S.)
 Maasta sinä olet tullut, ja maaksi
 sinä olet tuleva, ellei...

Kenkä pysähtyy.

Erik katsoo toinen jalka haudalla vieressään seisovaa poikaansa. Erikillä on vaimonsa kenkä toisessa kädessä.

ERIK (CONT'D)
 Kuuletko?

Juhani ravistaa päätään.

ERIK (CONT'D)
 Maa jyrisee!

Erik menee polvilleen mutaiseen maahan, painaa korvansa maata vasten.

ERIK (CONT'D)
 Baltsun sielu on menossa
 taivaaseen. Se menee sinne
 voimalla!

Juhani innostuu.

JUHANI, 7V
 Siellä ei tarvitse murehtia, siellä
 on kaikki aina hyvin.

*

ERIK
 Kyllä!
 (MORE)

(CONTINUED)

5 CONTINUED:

5

ERIK (CONT'D)

Siellä pilvet kannattelevat meitä
kaikkia ja meri on sinistä! Siellä
enkelit laulavat kuorossa. Sinne
on Baltsu menossa. Jyrinäällä!

Erik nousee, toinen poski on mudan tahrima. Hän alkaa
tanssahdella. Juhani matkii isäänsä, he pyörivät haudan
ympärillä kuin kaksi intiaania.

ERIK (CONT'D)

Hyvä Baltsu!

JUHANI, 7V

Hyvä Baltsu!

He lopettavat tanssin, Erik pörröttää poikansa litimärkiä
hiuksia. Talosta alkaa kuulua vauvan kirkumista. Erik
kaivaa taas pullonsa esiin.

JUHANI, 7V (CONT'D)

Isä?

ERIK

Yhm?

JUHANI

Miksi äiti ei tykkää meistä?

Erik kyykistyy Juhanin eteen, nostaa pojan leukaa
etusormellaan.

ERIK

Kyllä se tykkää. Se ei vaan jaksa
näyttää. Se on niin väsyny.

JUHANI, 7V

Meihin vai?

Erik nousee.

ERIK

Kaikkeen. Nythän tämä meidän
elämä on pelkkää...

Erik ottaa kulauksen viskistä ja poimii Mairensä kengän
sormiinsa.

ERIK (CONT'D)

...Paskaa.

NAAPURI (O.S.)

Kaikki teidän paska valuu meidän
tontille!

Erik kääntyy. Naapuri on keltaisessa sadetakissaan aidan
takana.

(CONTINUED)

5 CONTINUED: (2)

5

ERIK

Hä?

NAAPURI

Teidän likakaivo valuttaa yli!
Kaikki paska tulee tänne!

ERIK

Helvetti! Pitääkö meidän lopettaa
paskantaminen että herra pysyy
tyytyväisenä, mitä?

Naapuri pui puutarhasaksia aidan yli.

NAAPURI

Ellette te tyhjennyttä kaivoa,
minä soitan viranomaisille!

Erik pui naapurille vaimonsa kenkää.

ERIK

Mitä muuta sulta voikaan odottaa,
saatanan mulkku!

(Juhanille:)

Kas, eiköhän me mennä sisälle,
poikani.

Naapuri jää sanattomana puimaan saksia aidan taa, kun
Erik ja Juhani kävelevät pihan yli kohti taloa.

*

ERIK (CONT'D)

Älä välitä, Juhani. Kaikki on
taas niinku ennenkin, kunhan
Saulilla on parempi olla.

JUHANI, 7V

Olisiko Saulillakin parempi
taivaassa? Ettei sitä itkettäisi
koko ajan?

*

ERIK

Varmasti. Meillä kaikilla olisi.

Saulin itku voimistuu kaksikon lähestyessä taloa. Äänellä
mennään yli seuraavaan kohtaukseen.

6 **EXT/INT. MERI. SAARI. YHTEYSALUS. 1978. KESÄ -- DAY**

6

Lapsen kirkuva ääni sekoittuu lokin kirkunaan, veden
vellovan ääneen. Harmaata, liki ruskeaan vivahtavaa vettä,
joka pakenee kuvan alalaidan kautta näkymättömiin.
Yhteysaluksen moottorin puksutus.

POIKA (O.S.)

Eihän se olekaan sininen.

*

MIES (O.S.)

Tä? Sanoitsä jotain?... Juhani?

(CONTINUED)

6

CONTINUED:

6

Poika, JUHANI (n.13 v.) Istuu yhteysaluksen keulassa, katsoo alas veteen. Vieressä istuu mies VIRANOMAINEN (n. 40 v.) Joka syö omenaa ovaäänisesti. Tihkuu vettä, ilma on harmaa mutta lämmin.

*
*

JUHANI

En.

VIRANOMAINEN

Siinä se on. Saari.

*

Juhani nostaa katseen vedestä. Molemmat katsovat kohti repaleisten aaltojen takana tummana möhkäleenä kohoavaa Saarta, joka rikkoo horisontin olemassaolollaan. Kuin muinaisen hirviön merestä nouseva selkä se on.

VIRANOMAINEN (CONT'D)

Just oikea paikka sun tapasille pikkupaskiaisille. Täytyy myöntää että ei tule hirveä ikävä.

JUHANI

Haista paska.

VIRANOMAINEN

Mä luulen että tällä kertaa se olet sinä joka saat haistaa.

Viranomaisen ottaa ison haukun omenasta. Veneen sisätilan ikkunapaikalla istuva TYTTÖ (n. 15 v.) Katsoo Juhania ja Viranomaista lasin läpi.

*
*

7

EXT. SAARI.LAITURI.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER

7

Yhteysalus on juuri tullut laituriin. Aluksen APUPOIKA työntää pienen sillan aluksen ja laiturin väliin. Laiturilla seisoo karukasvoinen NAINEN (n 45 v.) Koltussa ja huivi päässään. Pitelee toisessa kädessä sateenvarjoa, joka taipuilee vihmovassa sateessa.

*
*

Viranomaisen heittää Juhaniin pienen matkalaukun laiturille, näyttää menemään siltaa pitkin. Ennen kuin Juhani liikahtaa hänen ohitse syöksyy veneessä nähty tyttö koulureppu selässään. Kesähameinen tyttö vilkaisee laiturille noustuaan Juhania halveksivasti.

TYTTÖ

Mitä sä kyyläät, vitun idiootti?

*

NAINEN

Vanamo! Sus siunatkoon mitä kielenkäyttöä. Odotahan kun mä kerron johtajalle...

VANAMO

Senku kerrot! Kumpakohan se uskoo, sua vai mua? Mitä sä Tyyne luulet? Sua vai mua?

(CONTINUED)

7 CONTINUED:

7

Tyttö lähtee juoksemaan kohti rantaa ennen kuin TYYNEksi paljastunut nainen ehtii sanoa tai tehdä mitään. Viranomainen joka on tullut sananvaihdon aikana siltaa laiturille, naurahtaa Tyynen takana. Kun Tyyne kääntyy katsomaan, mies vaikenee ja kaivaa povestaan paperin ja kynän. Ojentaa paperia ja kynää Tyynelle.

VIRANOMAINEN

Siihen kuittaus ja poika on tästä lähtien teidän riesa.

8 **EXT. LAITURI.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER**

8

Tyyne ja Juhani kävelevät laiturilta kohti rantaa. Tyyne menee edeltä ja Juhani laukkunsa kanssa perässä.

Juhani katsoo kohti etääntyvää yhteysalusta, jonka perässä Viranomainen istuu tupakka suussa vilkuttaen. Tyyne vilkaisee taakseen, jossa Juhani raahaa laukkuaan, pudistaa epäuskoisena päätä.

TYYNE

Noin laiha ja ruipelo. Miten ne tommosenkin tänne lähetti?

Juhani kuulee naisen sanat, mutta ei sano mitään.

Tyyne saappaat sihahtelevat. Juhani vilkaisee laiturin päässä vielä kohti merta. Yhteysalus yhä pienempänä. Juhani kääntyy kohti Saarta...

MIEHEN ÄÄNI (V.O.)

Juhani Aaron Johansson. Seitsemän vuoden aikana yhteensä neljä sijaiskotia...

*

... ja lähtee kävelemään Tyynen perään. Edessä n. sadan metrin päässä laiturista kohoaa kivinen, keltainen talo. Kaksi kerrosta ajan hilseilyttämää maalipintaa, selvästi entinen kasarmi. Harmaassa tihkussa kuin vankila.

9 **INT. HARJULAN TYÖHUONE.1978. KESÄ -- DAY**

9

Juhani istuu tuolilla. Vieressä lattialla hänen matkalaukkunsa. Mies, OLAVI HARJULA (n. 40 v.), seisoo heidän välissään olevan pöydän takana selkä Juhania kohti. Kädet ovat ristissä selän takana, vasen kämmenselkä napsuttaa tiheää, tasaista tahtia toiseen kämmeneen. Kuivakka, pitkä mies katselee ikkunasta puhuessaan. Juhani katse kiertää huonetta. Kirjoja, niitä on paljon, hyllyt lattiasta kattoon peittävät molemmat sivuseinät. Filosofiaa, psykologiaa. Ikkunaa reunustavat korkeat metalliset arkistokaapit. Katse hakeutuu väkisin takaisin napsuttaviin käsiin. Niiden napse on jotenkin hypnoottinen, vangitseva.

*

*

*

(CONTINUED)

HARJULA

...Pullikoija, kapinallinen joka ei kelpaa enää kenellekään, josta kaikki ovat saaneet tarpeekseen. Siksi sinä istut siinä.

Napse katkeaa. Harjula käännähtää kannoillaan ja nojaa kämmeniään pöytään. Liike on nopea, ristiriidassa miehen hitaan, pohtivan puherytmin kanssa, yhtä nopea kuin kadonnut napse.

HARJULA (CONT'D)

Sanalla sanoen olet yhteiskunnan mielestä toivoton tapaus, sosiopaatti. Miltä se tuntuu Johansson, olla luokiteltu toivottomaksi tapaukseksi jo 13-vuotiaana?

JUHANI

Haista vittu, saatanan mulkku.

Harjulan sivallus on nopea kuin käärmeen hyökkäys. Juhaniin poski ja Harjulan pitkän käsivarren kämmen läjähtävät yhteen, ääni on kuin ruoskasta.

Harjula istuutuu Juhania vastapäätä tuijottamaan tätä.

Juhani kokeilee sormilla huultansa. Sormiin jää verta. Juhani tuijottaa Harjulaa uhmakkaasti. Harjula ei anna periksi. Menossa on eräänlainen kaksintaistelu. Juhani kääntää katseensa.

HARJULA

Se oli sitten viimeinen kerta kun kuulen suustasi tuollaista paskaa.

Harjula ottaa pöydältä avainnippun ja alkaa heiluttelemaan sitä. Juhaniin katse kiinnittyy avainnippun lähellä olevaan kuvakokoelmaan missä näkyy entisiä poikakodin asukkeja eräänlaisissa luokkakuvissa.

HARJULA (CONT'D)

Sinun onneksesi täällä ei myöskään tunneta käsitettä toivoton tapaus. Täällä mahdoton muuttuu mahdolliseksi. Kymmenen vuotta... satakaksitoista poikaa, samanlaisia kuin sinä nyt, on kulkenut käsieni kautta. Minä muokkaan sinunlaisistasi nulikoista hyvinkäyttäytyviä nuoria aikuisia joiden menneisyys ei määrittele heidän tulevaisuuttaan. Ymmärrätkö?...

JUHANI

Joo.

9 CONTINUED: (2)

9

Harjula käännähtää taas ympäri, tällä kertaa rauhallisemmin.

HARJULA

Vai ymmärrät?

Harjula katslee Juhania. Arvioi. *

HARJULA (CONT'D)

Ymmärrätkö sinä senkin, että minä olen täällä Jumala ja tämä saari on minun valtakuntani. Sen ymmärtämiseen ei paljon älyä tarvita. *

Harjula tuijottaa niin kauan, että Juhani lopulta nyökkää. Harjulan kasvoille nousee hymy, hän naurahtaa hiljaa ja nyökkii. Veripisara valuu Juhaniin huulelta leualle, valahtaa paidalle. *

HARJULA (CONT'D)

Sillä lailla, päästiin mukavasti alkuun. Eikö?

Juhani nyökkää.

Harjula läiskäisee yhtäkkiä kätensä yhteen ja äskeisen tunnelman outous on poissa. Harjula vetää jo tuolia pöytänsä alta, katse on pöydän papereissa kun hän puhuu. Nyt nopeasti, välinpitämättömästi, poissaolevasti.

HARJULA (CONT'D)

Johansson on hyvä ja poistuu. Tyyne jatkaa tästä.

10 INT. TYYNEN ASUNTO.1978. KESÄ -- AFTERNOON

10

Juhani istuu jakkaralla ilman paitaa pyyhe olkapäillään. Tyyne leikkaa johdollisella leikkuukoneella hänen päätään klaniksi tottunein ottein. Juhaniin katse kiertää karua asuntoa. Askeettinen sänky, yöpöytä, jolla avoin raamattu, tuoli ja sivupöytä. Seinillä ristejä, raamattuaiheisia kuvia. Ristin seassa on paljon eläinaiheista sisustusta. Kaikki siistiä, kuin koskematonta. *

TYYNE

Niitä kuvia sun sietääki katella. Jumala, se on mun elämäni ainoa mies, muita mä en sen rinnalle ole huolinu.

JUHANI

Mistä sä tiedät että se on mies?

TYYNE

Tä?

JUHANI

Jumala.

(CONTINUED)

10 CONTINUED:

10

Tyyne napauttaa Juhania pääläelle.

TYYNE

Älä viisastele ku et mitään mistään ymmärrä! Mihinkäs mä jäin, niin... Täällä alakerrassa on keittiö, tän mun huoneen seinän takana on luokkahuone...

Hiustupsut putoilevat Juhanin syliin, lattialle.

11 **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.KESÄ -- AFTERNOON**

11

Tyyne käsi taputtaa petiä, joka on tiukasti sijattu vihreällä peitteellä.

TYYNE (O.S.)

Tää on sun paikkas.

Tyyne ja kalju Juhani laukkunsa kanssa seisovat makuusalissa, jossa parikymmentä rautasänkyä. Vain seitsemässä sängyssä siististi sijatut vihreät petivaatteet, muut sängyt makaavat karussa huoneessa paljaina, patjattomina. Sijattujen sänkyjen alla on muiden poikien tavaroita, kasseja, laukkuja, kirjoja etc. sekalaista tavaraa. Huoneen päädyssä on peltikaappeja. Oven suussa on suuri yöastia ja vesitonkka. Sänkyjen vieressä on pieniä lukollisia arkkuja. Tyyne avaa Juhanin sängyn viereisen kaapin ja antaa sen munalukon Juhanielle.

TYYNE (CONT'D)

Niinku näät ni tilaa täällä olis vaikka kahellekymmenelle... Täällä oli alussa valvoja ja talonmies ja keittäjäkin erikseen, mutta... nyt olen sitten pelkästään minä.

Juhani on jo kurkkimassa ikkunasta. Ollaan toisessa kerroksessa. Juhani kokeilee avata ikkunaa, mutta jonkinlainen lukkosysteemi estää sen aukeamisen. Tyyne katselee Juhania hymyillen.

TYYNE (O.S.) (CONT'D)

Juu. Ei täältä niin helposti karata. Ties mitä te tekisitte, jos tuonne ulos pääsisitte.

Juhani jää katsomaan ulos. Vapauteen.

TYYNE (O.S.) (CONT'D)

Tarviitko sä muuten muovit? Kuulitko sä? Ootko sä yökuseskelija?

Juhani kääntyy. Tyyne tuijottaa. Juhani pudistaa päätään.

TYYNE (CONT'D)

Hyvä. Jätä laukku sängylle ja sit me mentiin. Ehdi tässä odottamaan.

12 **INT. SEURUSTELUHUONE.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER** 12

Tyyne seisoo huoneen avoimella ovella, pitelee kättä kahvassa. Juhani katselee huoneeseen.

TYYNE

Seurusteluhuone. Vapaa-ajan viettoon.

Huone on tilava ja niukasti kalustettu. Nukkavieru sohva, kolme tuolia ja pöytä. Seinustalla vino hylly, jonka tasoilla muutamia lautapelejä, vähän kirjoja.

JUHANI

Eihän täällä ole ees telkkaria.

TYYNE

Harjula on sitä mieltä että pelit ja toisten seura riittää vallan mainiosti.

JUHANI

Outo paikka ja outo äijä.

TYYNE

Et kuule yhtään puhu tuollasia. Se on oppinu, viisas mies... Jokos se ehti sua lyödä?

13 **INT. PORTAAT/ALA-AULA.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER** 13

Tyyne edellä ja Juhani tulevat portaita alas ala-aulaan. Aulassa vielä kerrosta alemmas vievät portaat.

TYYNE

Sisäsaarella me kasvatetaan vehnää, kauraa, ohraa, ruista.

Juhani rientää perässä.

14 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1968.KESÄ -- AFTERNOON** 14

Tyyne ja Juhani pihalla. Tyyne viuhtoo saappailla kovaa vauhtia, suu on yhtä sanatulvaa ja kädet käyvät eri ilmansuuntiin. Juhanin pää pyörii, askeleet sekoavat. Näemme samalla eräänlaisen saaren kuvallisen esittelyn. Navetan, laiturin, talon, ulkovalon.

TYYNE

... Perunapellot on tuollempana. Haluatko sä nähdä lehmät ja possut?

Juhani ei vastaa. Hän katsoo valkoista kissaa, joka juoksee pihan poikki.

TYYNE (CONT'D)

Se on Lumi, mun kissa.

(MORE)

(CONTINUED)

14 CONTINUED:

14

TYYNE (CONT'D)

Pitää navetan kuule puhtaana
hiiristä ja rotista, vaikka vanha
ja kuuro onkin.

Tyyne osoittaa länteen jossa kallioranta näyttää putoavan
jyrkästi, miltei kohtisuoraan mereen. Kalliolta sisämaahan
päin nousee havumetsää.

TYYNE (CONT'D)

Ton niemen takana on Harjuloitten
talo. Sinne sulla ei oo mitään
asiaa. Se on yksityisaluetta. Ja
Harjuloitten tyttöihin päin et
ees vilkasekaan, muuten Harjula
menettää malttinsa. Tytöt on ku
pellossa kasvatettuja, etenkin *
tää vanhempi likka Vanamo, jonka
sä tullessas näit. Pysy kaukana
siitä, se valehtelee ja juksaa.
Vaan et sä taida vielä tyttöjen
päälle olla, mitä? Täs tää oli.
Mun on ny mentävä lyspsylle. Oliko
sulla jotain kysyttävää?

Tyyne ei odota pojan vastausta vaan jatkaa kulkua taakseen
katsomatta. Juhani katsoo navettaa kohti viuhkovaa naista
ja puhalttaa päätään pudistaen. *

15 **EXT. KULHON TAKARANTA.1978.KESÄ -- AFTERNOON**

15 *

Juhani istuu kallioisella rannalla ja tuijottaa merta.
Vastarannan mannerta. Äkkiä hänen päähänsä lennähtää *
pala appelsiininkuorta. Samassa toinen.

VANAMO (O.S.)

Hei munapää, haluutsä palan?

Juhani kääntyy katsomaan taakseen. Vanamo istuu ylempänä
kalliolla ja kuorii appelsiinia, istuu jalat koukistettuna
haralleen niin, että... *

... Juhani näkee kesähameen kätköistä pilkottavien *
valkoisten alushousujen haarakiilan. *

Vanamo heittää taas kuorenpalan.

VANAMO (CONT'D)

Haluutsä maistaa?

Juhani kääntää katseensa pois Vanamon haaroista.

VANAMO (CONT'D)

Jos pyydät kauniisti ni saat.

Taas lennähtää kuorenpala, tällä kertaa kovempaa.

(CONTINUED)

15 CONTINUED:

15

VANAMO (CONT'D)

Pelkäätsä että isä suuttuu, jos
sä juttelet mun kaa?

Taas kuorenpala lentää kohti.

VANAMO (CONT'D)

No haluutsä vai et?

Juhani pudistaa päätään.

VANAMO (CONT'D)

Mikset haluu?

Nyt lentää appelsiinilohko. Se osuu Juhania otsaan. Hän nostaa sen kalliolta käteensä ja kääntyy katsomaan tyttöä. Samalla hän puristaa lohkon nyrkissään kuiviin. Sen jälkeen hän sinkoaa lohkon ja sanansa kohti tyttöä. Molemmat osuvat.

JUHANI

Mä en haluu sulta mitään,
pumpulipillu.

Tyttö on pystyssä, raivona. Hän heittää koko appelsiinin päin Juhania.

VANAMO

Mä kerron isälle! Mä kerron isälle
mitä sä sanoit!

JUHANI

Senku kerrot, pumpulipillu.

Samassa tyttö on poissa. Juhani katsoo merta ja alkaa vetää paitaa yltä.

16 **EXT. MERI.1978.KESÄ -- AFTERNOON**

16

Juhani ui räkäkroolia. Vilkaisee taakse. Saari on noin sadan metrin päässä. Jatkaa uintia.

17 **EXT. MERI.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER**

17

Juhani on selvästi väsynyt, nyt kroolauksen enemmänkin kiivasta räpistelyä kuin eteenpäin vievää liikettä. Pää alkaa vajota syvemmälle veteen, mutta puuskuttava Juhani taistelee itsensä pinnalle ja eteenpäin. Kauemmas Saaresta.

HARJULA (O.S.)

Kiva uintikeli. Mutta eiköhän me
käännyttä jo, Johansson? Melkein
kakssataa metriä rantaan.

Räpistelevä Juhani katsoo taakseen. Harjula ui rauhallista rintauintia aivan hänen perässään. Nyt mies kääntyy selälleen ja kelluu. Puuskuttaa hänkin.

(CONTINUED)

17 CONTINUED:

17

HARJULA (CONT'D)

Olet kovempi uimari kuin voisi
päältäpäin kuvitella, mutta liika
on aina liikaa, eikö?

*

Juhani pysyy hädintuskin pinnalla. Harjula ui viereen.

HARJULA (CONT'D)

Pistä kätesi kaulani ympärille
ennen kuin hukut.

Juhani räpiköi itsensä miehen selkään.

18 **EXT. KULHON TAKARANTA.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER**

18 *

Harjula nousee rantaan, tukee tuskin jaloillaan pysyvää
Juhania. Kalliolla seisoo kuusi työpukuista peltotöiden
pölyttämää likaista klanipäistä poikaa. Juhani horjuu
märissä kalsareissa, uimahousuinen Harjula nostaa pojan
leuan kämmenensä otteeseen.

HARJULA

Tämä Saari on sinulle Paratiisi
tai Helvetti. Valinnan teet sinä
itse. Mieti sitä.

*

(pojille:)

No niin! Tässä on Johansson,
uusi tulokkaamme.

Harjula ottaa vaatteensa yhden pojan kädestä ja alkaa
pukeutua.

*

*

Pojat ovat paatuneen, karaistuneen näköisiä kaljupäitä.
On selvää että Juhani on Saaren pojista nuorin. SALMEA,
joka näyttää liki täysi-ikäiseltä mieheltä (n. 18 v.) ja
HÄMÄLÄISTÄ (n. 17 v.) lukuunottamatta muut, RINNE, SULKAVA,
SJÖBLOM ja SIMOLA iältään 14-16 vuoden väliltä.

HARJULA (CONT'D)

Teillä onkin mukavasti aikaa
tutustua Johanssoniin, sillä
Johansson tässä päätti, että te
menette suoraan nukkumaan ilman
pesua, pisua tai pusua. Tyyne
saa lukita oven vartin päästä.

*

*

*

*

Harjula hymyilee ja taputtaa Juhania olalle.

HARJULA (CONT'D)

Ja herra Johansson tässä päätti,
että on sitä nukkuu paremmin tyhjin
vatsoin.

*

*

*

Simola antaa Harjulalle tämän vaatteet ja Harjula lähtee.
Kaikki pojat katsovat ilmeettöminä Juhania, joka nielaisee.

*

19 **EXT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- EVENING**

19

Viehättävä vanha, hyvin pidetty kuistillinen puutalo. Ympärillä hoidettu puutarha, jossa viinimarjapensaita, omenapuita, kirsikkapuita ja kauniita kukkaistutuksia. Talon eteläseinustalla kasvaa muutama pienehkö mulperipuu (Morus nigra). Harjula istuu kuistilla kahvittelemassa nuorehkon vaimonsa IRENEN (34 v.) kanssa. Vanamo leikkii pihamaalla haluttoman oloisena pikkusiskonsa ORVOKKI (n. 6 v.) kanssa, jonkinlainen nukkeleikki on meneillään. Vanhemmat seuraavat tyttöjen leikkiä. Ilta on aurinkoinen, liki tyyni ilma väreilee raskaana.

IRENE

Täysin yksin maailmassa ton
ikäsenä. Kauheeta.

Harjula vilkaisee vaimoa.

HARJULA

Minä pidän hänestä huolta. Minä
pidän niistä kaikista huolta.

IRENE

Nehän voi tehdä sille ihan mitä
vaan.

Harjula huokaa. Irene reagoi huokaukseen.

HARJULA

Pojat oppii rajat, ottamaan
vastuuta tekemisistään.
Kollektiivinen rangaistus, se
kasvattaa ryhmäkuria.

Irene nousee.

IRENE

Luulet että kaikki on samanlaisia
ku sinä. Tai että sä voit tehdä
kaikista samanlaisia.

Irene ja lähtee kohti ovea.

HARJULA

Ei pitäisi ollenkaan puhua näistä
asioista, kun et sinä alkuunkaan
ymmärrä mistä tässä on kysymys.

Irenen pitää ovea auki, katsoo Harjulaa. Kasvoilla on
äkkiä uhmaa.

IRENE

No, mistä tässä on kysymys? Mitä
mä muka en ymmärrä?

Irene menee sisään. Ovi kolahtaa. Harjula täräyttää kupin
asetille ja lyö nyrkkiä pöytään niin että astiat helisevät.
Kermanekka putoaa kuistille.

(CONTINUED)

19 CONTINUED:

19

Harjula on jo pystyssä ja menee vaimonsa perään. Ovi kolahtaa toisen kerran. Heti kun ovi sulkeutuu...

HARJULA (O.S.)

Te naiset! Te elätte liikaa tunteilla! Kyllä minä tiedän, mitä minä teen! Jotkut asiat on meille miehille suoraa ja selviää! Ja pojat ymmärtää sen myös!

Kermanekka on rikki. Kerma valuu lautojen välistä kuistin alle, näkymättömiin. Vanamo ottaa tilanteesta järkyttynyttä Orvokkia kädestä, hymyilee. O.S. huutoa Vanamon repliikin alle.

HARJULA (O.S.) (CONT'D)

Perkele! Mitä sinä oikein haluat? Mitä? Pojat, nehän jumaloi minua! Minä olen niiden pelastaja! Kuin isä minä niille olen!

IRENE (O.S.)

Varsinainen isä!

VANAMO

Leikitään me nukeilla. Eiks niin, Orvokki?

19A INT. POIKAKODIN YLÄKÄYTÄVÄ.1978.KESÄ -- EVENING

19A*

Tyyne lukitsee poikien makuusalin oven. Kamera ajaa pois päin paljastaen, että poikien ulkovaatteet ovat naulakossa oven ulkopuolella. Tyyne kävelee pois.

*
*
*

20 INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.KESÄ -- EVENING

20

Juhani istuu sängyssä pyjama yllään. Rinne, Sjöblom, Sulkava, Simola ja Hämäläinen istuvat Juhaniin sängyn molemminpuolisissa sängyissä: toisella sängyistä kolme (Rinne, Sjöblom, Sulkava) ilmeettömänä tuijottavaa poikaa, toisella puolen loput kaksi. Salmi makailee kauempana omassa sängyssä, lukee ja näyttää täysin välinpitämättömältä tilanteesta. Tuijottavien poikien hiljaisuus on kuin huuto. Juhani katsoo käsiään, ei uskalla kohottaa katsetta poikiin.

SULKAVA

Etsä osaa puhua?

Hiljaisuus. Yhtäkkiä Sulkavan vieressä istuva Sjöblom tekee nopean liikkeen kohti Juhania, lyö ilmaa tämän edestä. Juhani säpsähtää, sulkee silmänsä ja vetäytyy kyyryyn asentoon.

SJÖBLOM

Hermot kireellä vai?

*

Pojat nauravat. Rinne huitoo ja pelleilee Juhaniin edessä kuin apina.

*
*

(CONTINUED)

20

CONTINUED:

20

SULKAVA

Sehän on vittu ku joku kilpikonna.

*

Juhani ei vastaa, mutta nostaa kasvonsa esiin.

SIMOLA

Joo tai pikemminkin siili. Siili-Johansson.

SJÖBLOM

Siili? Joo. Joo.

*

*

HÄMÄLÄINEN

Pierulla välähti. Kerrankin.

*

*

SIMOLA

Pidä sä Hämy pääs kiinni tai mä tuun ja taitan sun runkkauskäden.

HÄMÄLÄINEN

Pliis, älä. Mä oon just alkanu treenaa sitä sun bravuuria.

*

SIMOLA

Mitä sä selität?

HÄMÄLÄINEN

Viikko tai pari, niin mäkin osaan vaihtaa kättä lennossa niinku sä.

*

Hämäläinen demonstroi salamannopeaa runkkausta ja kädenvaihtoa tahtia laannuttamatta. Pojat nauravat, paitsi Simola ja Juhani. Lopulta Simolakin alkaa nauraa. Sjöblomin katse kiinnittyy taas Juhaniin.

SJÖBLOM

Ei taida tätä Siiliä meiän seura eikä jutut huvittaa.

*

JUHANI

Haista vittu.

Näemme, että Sjöblomia ei Juhaniin vastaus naurata. Sjöblomin hymy hyytyy.

Juhani istuu yhä kyyryhkössä asennossa. Sjöblom nousee seisomaan Juhaniin eteen, ryystää nielustaan ylös ison räkäklimpin ja tiputtaa sen ylöspäin katsovan Juhaniin päälle. Juhani antaa valuvan syljen iskeytyä kasvoilleen. Odottaa kunnes nauru alkaa. Silloin hän ponnahtaa Sjöblomin kimppuun. Sjöblom ja muut ovat kuitenkin nopeampi ja vahvempia ja kampeavat Juhaniin lattiaan.

*

*

SJÖBLOM

Nyt saa Siili kyytiä.

*

Juhani saadaan kammettua alimmaiseksi ja Sjöblom, Sulkava, Simola, Rinne ja Hämäläinen ovat jo alkamassa vetää Juhania turpaan, kun takaa kuuluu rykäisy.

*

(CONTINUED)

20 CONTINUED: (2)

20

Pojat pysähtyvät ja kääntyvät katsomaan. Salmi on noussut seisomaan. Salmi on iso. Isompi kuin muut pojat ja muut pelkäävät tätä. Salmi katsoo poikia. Käsky on selkeä, vaikka Salmi ei sano sanaakaan.

Kaikki pojat menevät sänkyihinsä. Juhani katsoo Salmea, joka Juhania vilkaisuematta on jo palannut sänkyynsä.

Juhani menee makuulle ja yrittää saada unta, mutta näkee vain Sjöblomin tuijottavat silmät viereisestä sängystä. Juhani kääntää kylkeä ja näkee Sulkavan tuijottavat silmät. Juhani katsoo kattoa ja valvoo.

*

21 **EXT. PERUNAMAA.1978.KESÄ -- MORNING**

21

Pojat ovat työhaalarit päällä perunamaalla nostamassa uutta perunaa. Perunoita kerätään koreihin ja korit laitetaan maitokärryihin. Työtä seuraava Harjula puhuu Juhanelle.

*

*

HARJULA

Kuten näet, Saari ei tarvitse ulkopuolisen maailman apua. Olemme täysin omavaraisia. Kaikessa. Täällä te opitte kovan työn lisäksi sen arvon.

Harjula katsoo työtä tekeviä poikia herkistyneenä.

HARJULA (CONT'D)

No niin, Sjöblom saakin sitten opettaa sinulle miten perunaa nostetaan.

*

*

*

Sjöblom vilkuilee Juhania. Juhani yrittää vältellä tätä.

HARJULA (CONT'D)

Salmi ja Hämäläinen! Mennääs kääntämään kompostit.

*

*

Harjula, Salmi ja Hämäläinen lähtevät. Sjöblom, Sulkava, Simola ja Rinne lopettavat hommat ja katselevat Juhania.

Juhani yrittää jatkaa perunannostoa, mutta Sjöblomin kenkä potkaisee hänen korinsa kumoon. Muut pojat katselevat Juhania tirsken.

*

SJÖBLOM

Ollaankos me Sulkava vähän aikaan pidetty hauskaa?

*

SULKAVA

Eipä Kone olla.

*

SJÖBLOM

Se on kyllä vääräys, vai mitä Pieru?

*

(CONTINUED)

21 CONTINUED: 21

SIMOLA

Joo, niin on. Huutava vääräys. *

Rinne nyökkää ja tyhjentää perunoilla täytetyn maitokärryn. Sulkava tekee saman toisille kärryille. Juhani on noussut pystyasentoon, katsoo ihmetellen. Sjöblom seisoo lähellä, aivan vastapäätä ja virnistää. *

SJÖBLOM

Nyt me Siili katotaan onko susta meidän mieheks. *

22 **EXT. PERUNAMAAN VIERI.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER** 22 *

Juhani on pienellä polulla kärryjen kanssa. Kymmenen metrin päässä seisoo Sjöblom toisten maitokärryjen kanssa. *

SULKAVA

Se kumpi väistää on hävinny. Ja häviäjä syö kourallisen lehmänpaskaa. *

Pojat tirsкуvat. Juhani tuijottaa vastapäätä seisovaa Sjöblomia. Rinne pelleilee jälleen imitoiden lehmää. *

RINNE

Ammuu!!! *

Sitten on aivan hiljaista. Tuuli heiluttaa heiniä. *

SULKAVA

Än... Yy... Tee... Nyt! *

Pojat lähtevät juoksemaan polkua pitkin hullun lailla kärryjen kanssa toisiaan kohti. Koko muu joukko kannustaa Sjöblomia raivoisasti: "Kone, Kone" *

Pojat lähestyvät toisiaan. Sjöblom näyttää siltä ettei todellakaan aio väistyä. *

Yhtäkkiä ennen poikien törmäämistä Juhani päästää aisoista irti ja sysää kärryille lisää vauhtia. *

Sjöblom yrittää väistää kohti tuleviakärryjä, mutta ne ehtivät iskeytymään Sjöblomia jalkaan. Sjöblom karjuu tuskasta. *

SIMOLA

Mitä sä oikein sekoilet? *

Juhani katsoo maassa makaavaa Sjöblomia murhaavasti. Simola tönäisee Juhania. *

SULKAVA

Olet sä ihan kilipää? *

Rinne ja Sulkava repivät Sjöblomin haalaria. Jalassa on iso haava, joka vuotaa runsaasti verta. Sjöblom irvisteleee ja voivottaa. *

(CONTINUED)

22 CONTINUED:

22

HARJULA (O.S.)

Mitä... Mitä täällä tapahtuu?

Kaikki kääntyvät katsomaan. Harjula, Salmi ja Hämäläinen perässään on lähestymässä. Mies pistää juoksuksi nähdessään maassa makaavan verta vuotavan Sjöblomin. Hän kumartuu pojan puoleen, sysää Sulkavan ja Rinteen sivummalle.

HARJULA (CONT'D)

Kuka tämän teki?

Sulkava, Simola ja Rinne osoittavat kaikki Juhania. Harjula katsoo Juhania, joka ei tiedä mitä sanoa.

23 INT. LUOKKAHUONE.1978.KESÄ -- DAY

23

Juhani seisoo jalat harallaan ja nojaa opettajanpöytään. Hänen housunsa ovat nilkoissa. Harjula seisoo Juhania vastapäätä pöydän toisella puolen. Harjula pudistaa, katse Juhaniin päätään, napsuttaa kieltään.

HARJULA

Säännöt. Tiedätkö miksi maailma on täynnä sääntöjä? Koska ilman sääntöjä ajaututaan anarkiaan. Sellaisia ihmiset ovat. Mutta ei riitä, että on sääntöjä, jotka estävät sekasorron, on oltava myös rangaistuksia, jotta ihmiset ymmärtävät noudattaa sääntöjä. Se on niin yksinkertaista. Ymmärrät varmaan.

Juhani katsoo ilmeettömänä Harjulaa. Harjula nostaa katseensa Juhaniin takana jonossa seisoviin poikiin.

HARJULA (CONT'D)

Kunnolla sitten. Mutta ei vyötärölle eikä munille.

Jonon ensimmäisellä, Simolalla, on kädessään karttakeppi. *

Karttakeppi läjähtää Juhaniin paljasta takapuolta vasten. Juhani irtistaa, mutta ei päästä älähdystäkään.

HARJULA (CONT'D)

Hyvä. Seuraava.

Simola ojentaa kepin seuraavalle, joka on Rinne. Rinne läimäyttää ja hymyilee. Rinne yrittää lyödä vielä uudelleen, mutta Sulkava nappaa sen. *

SULKAVA

Mun vuoro pösilö. *

24 INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978. KESÄ -- NIGHT

24

Juhani säpsähtää hereille. Katsoo viereisiä poikia. Salmi näkee selvästikin painajaisia ja nykii.

(CONTINUED)

- 24 CONTINUED: 24
- Muut näyttävän nukkuvan, mutta kieriskelevät.
- Juhani sulkee silmänsä uudestaan.
- 25 **INT. JOHANSSONIEN TALO. JUHANIN MAKUUHUONE. 1971. SYKSY -- NIGHT** 25
- Juhani nukkuu. Säpsähtää hereille. Talo on äänetön, hämärä, kuunvalo siilautuu huoneeseen verhojen välistä. Juhani nousee istuma-asentoon, kuuntelee. Ei mitään, ei edes sadetta. Ehkä se onkin juuri hiljaisuus joka saa pojan laskemaan jalkansa lattialle.
- 26 **INT. JOHANSSONIEN TALO. KÄYTÄVÄ/VANHEMPIEN MAKUUHUONE. 1971. SYKSY -- NIGHT** 26
- Juhani hiipii pyjamassaan käytävää. Työntää vanhempiensa huoneen ovea raolleen. Ovi narisee hieman.
- Oven raottuessa paljastuu Erik joka makaa vuoteella vatsallaan, valkoinen kauluspaita ja housut yhä yllään, toisessa sängyn reunan yli repsottavassa jalassa on musta sukka, toinen sängyllä lepäävä jalka on paljas. Erikin suusta kuuluu vieno vihellys kun hän puhalttaa ilmaa ulos. Juhani työntää ovea enemmän auki. Nyt paljastuu äidin puoli sängystä. Se on tyhjä. Lakanat sotkussa, tyyny kaksinkerroin mytättynä niin että on helppo kuvitella sen väliin unettoman pää ja molemmiin puolin päätä kädet, jotka painavat tyynyä korville. Valkoisella lakanalla ja tyynyssä näkyy tummia läikkiä, verta. Juhani työntää oven aivan auki, niin että sen kahva kolahtaa vaimeasti seinään. Saulin kehto tulee oven takaa kuvaan. Sekin on tyhjä. *
- Juhani seisoo oviaukolla. Juoksee kuvasta.
- 27 **INT. JOHANSSONIEN TALO. JUHANIN MAKUUHUONE. 1971. SYKSY -- NIGHT** 27
- Juhani on taas omassa huoneessaan. Hän työntää pallin ikkunan alle ja nousee sen päälle.
- Toisen kerroksen ikkuna. Kuu valaisee alhaalla pihamaata. On kuin kaikki tuulet olisivat pysähtyneet, metsäsaarekkeen puut seisovat lehdet hievahtamatta valjussa valossa. Liikkumattomuuden rikkoo äidin hahmo joka astelee valkoisessa pitkässä yöpaidassa kohti metsäsaarekettä, kohti sen pimennoissa odottavaa liejuista ojaa.
- 27A **EXT. JOHANSSONIEN TALON PIHA. 1971. SYKSY -- CONTINUOUS** 27A*
- Kuin haamu Maire kulkee, hitaasti liukuen yli nurmikentän, paljaat, kalpeat jalat vilahtelevat yöpaidan helman alta. Äidin kädet ovat koukussa, takaapäin voisi kuvitella että hän kantaisi halkoja sylissänsä. Äiti katoaa metsän siimekseen, ei väistä puita, on kuin niiden oksat taipuisivat tieltä, lupaisivat polun poluttomaan vihreyteen. *

- 27B **INT. JOHANSSONIN TALO. JUHANIN MAKUUHUONE. 1971. SYKSY -- CONTINUOUS** 27B*
- Juhani hyppää pallilta joka kaatuu hänen kantapänsä iskusta. Juoksee kuvasta. Tyhjä kuunvaloinen ikkuna, kaatunut palli. *
- 28 **INT. POIKIEN MAKUUSALI. 1978. KESÄ -- NIGHT** 28 *
- Juhani säpsähtää hereille ja tajuaa, että häntä pidellään tiukasti ranteista ja nilkoista kiinni. Juhani yrittää rimpuilla, mutta ei päästä inahdustakaan. Painajaista näkevä Salmi ölisee makuusalin toisessa päässä.
- Rinne ja Sulkava pitävät kumpikin Juhania ranteista ja Hämäläinen pitelee kiinni nilkoista. Juhani on kuin kahlittuna omaan sänkyynsä. Sjöblom nousee sängylle hajareisin seisomaan, hymyilee.
- SJÖBLOM *
- Me ollaan nimetty sut Siiliksi ilman kastajaisia. Täytyyhän meidän kastajaiset pitää.
- Sjöblom raottaa pyjamanhousujaan. Kusi roiskuu Juhania rinnoille, kasvoille kuumana suihkuna.
- SJÖBLOM (CONT'D) *
- Täten kastan sinut Siiliksi.
- Juhani tempoilee, turhaan. Hän kakoo pahoinvoinnin kourissa, mutta ei päästä muuten äännähdystäkään. Pojat tirskevat vaimeasti.
- 29 **INT. POIKIEN MAKUUSALI. 1978. KESÄ -- MOMENTS LATER** 29
- Juhani makaa katse katossa sängyssään. Patja ja lakanat ovat märkiä. Sängyn alta tipottelee kusta lattialle.
- HARJULA (V.O.)
- "... Niin Herra sanoi Kainille: Missä on veljesi Aabel? Kain vastasi: En tiedä, olenko minä veljeni vartija?"
- 30 **INT. LUOKKAHUONE. 1978. KESÄ -- MORNING** 30
- Kaikki poikakodin pojat istuvat pulpeteissaan siisteinä. Seuraavat tarkkaavaisina Harjulaa, joka kulkee eestaas, toinen käsi selän takana, toisessa avoin Raamattu. *
- HARJULA
- "Ja Herra sanoi: Mitä olet tehnyt?"
- Harjula nostaa katseen Raamatusta. Katsoo poikia.
- HARJULA (CONT'D)
- Mitä Kain oli tehnyt?

(CONTINUED)

30

CONTINUED:

30

Pojat ovat hiljaa. Harjulan katse kiertää pojasta poikaan. Pysähtyy Juhaniin joka näprää kynsiään.

HARJULA (CONT'D)

Tietääkö Johansson?

Juhani ei tee elettäkään. Harjulan katse kiertää luokkaa.

HARJULA (CONT'D)

Kai nyt joku tietää? Tämähän on...

SALMI

Se oli tappanu sen Aabelin.

HARJULA

Hyvä, Salmi. Miksi hän oli tappanut veljensä?

SALMI

Jumala tykkäs enemmän Aabelista ku Kainista.

HARJULA

Niin ainakin Kain oli varmasti tuntenut. Miten Herra rankaisi Kainia?... Rinne?

RINNE

Tappoko se sen?

HARJULA

Ei, ei tappanut. Pahempaa.

Osa pojista seuraa tarinaa yhtä intensiivisesti kuin kerrottaisiin satua. *

HARJULA (CONT'D) *

Herra merkitsi Kainin murhaajanstigmalla, pahuuden ja väkivallan merkillä. Näin Herra pakotti Kainin kantamaan syyllisyyttään loppuelämänsä kirottuna, karkotettuna ja merkittynä miehenä.

(avaa Raamatun,
lukee)

"... kuka ikinä tappaa Kainin, hänelle se pitää seitsenkertaisesti kostettaman. Ja Herra pani Kainiin merkin, ettei kukaan joka hänet kohtaisi, tappaisi häntä."

Harjula läimäyttää Raamatun kiinni.

SULKAVA *

Toiko oli muka pahempi rangaistus?

Harjula nyökyttelee.

(CONTINUED)

30 CONTINUED: (2)

30

HARJULA

Yhm. Miettikäpä mitä tällä Raamatun tarinalla halutaan loppujen lopuksi meille sanoa?

Syvä hiljaisuus. Lopulta Hämäläinen nostaa kätensä. Harjula nyökkää hänelle.

HÄMÄLÄINEN

Se on varmaan niinku niin että rikos ei kannata... tai että ei ainakaan kannata ihan helpolla tunnustaa. Ainakaan Jumalalle. Tai niinku... eiku sehän tietää sen muutenkin.

*

Muut pojat alkavat tirskaa. Harjula hyssyttää heitä, vaikka hymyilee itsekin. Hämäläinen punastuu, näyttää nololta.

HÄMÄLÄINEN (CONT'D)

En mä tiiäkään.

*

HARJULA

Hyvä yritys Hämäläinen, mutta ei ihan naulankantaan. Jos me vähän laajennetaan ajatteluamme, niin eikö tarinan voisi käsittää niin että me kaikki olemme Kaineja, Kain edustaa ihmiskuntaa ja me kaikki kannamme ihmisyytemme...

Ovelle koputetaan. Keskeytetty Harjula menee pitkin, kiihvain askelin avaamaan. Se on Tyyne. Pojat kääntyvät katsomaan, lukuun ottamatta Juhania.

HARJULA (CONT'D)

Tyynehän tietää ettei kesken tunnin saa häiritä. Mikä nyt on?

Tyyne supattaa jotain Harjulalle ja osoittaa Juhania kohti.

TYYNE

Olis tuosta Johanssonista asiaa.

*

*

31 INT. LUOKKAHUONE.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER

31 *

Juhani seisoo pulpettinsa vieressä, Harjula seisoo hänen edessään.

HARJULA

Niin. Kylläpä sitä pissaa sitten tuli. Ihan kuin norsunkärsästä. Koko päivänkö olit säästellyt?

*

*

*

*

Kundit nauravat.

*

HARJULA (CONT'D)

Mitä hauskaa tässä?
(MORE)

*

*

(CONTINUED)

31

CONTINUED:

31

HARJULA (CONT'D)

Kusi on haudanvakava asia, vai
mitä Sjöblom?

*
*

Harjula katsoo poikia. Poikien hymy hyytyy. Harjula
laittaa kätensä Juhaniin harteille. Juhani säpsähtää.

*
*

JUHANI

En se ollu mä.

HARJULA

Vai niin. No sittenhän voit nimetä
ketä kusi sänkyysi.

*
*
*

Juhani katselee poikia ja sitten jalkoihinsa. Harjula
kääntää pojan luokkatovereita kohti.

*
*

HARJULA (CONT'D)

Osoita sormella syyllistä, jos et
nimeä vielä muista. Kyllä kai
sitä ihminen nyt herää, jos päälle
kustaan, mitä?

Juhani katsoo poikia vuoronperään. Sjöblom puree huultaan.
Juhani pudistaa päätään, katsoo sitten Harjulaa silmiin.

JUHANI

Mä se olin. Mä kusen alleni. Mä
tarviin muovin. Mä en kehdannu
vaan kertoo Tyynelle. Anteeksi.

Muut pojat vilkuilevat toisiaan yllättyneinä. Sjöblom
katsoo Juhania hämmentyneenä. Harjula ei hymyile vaan
katsoo poikia. Tuntuu siltä, että Harjula ymmärtää mistä
on kysymys.

*
*
*

HARJULA

Vai niin. Pistetäänkö sitten
poika koppiin. Kolme päivää?

*
*

Harjula katsoo Sjöblomia. Sjöblom epäröi.

*

SJÖBLOM

Pannaan vaan.

*
*

32

INT. KELLARIKÄYTÄVÄ/ERISTYSKOPPI.1978.KESÄ -- MORNING

32

*

Harjula, perässään Juhani, kävelee kellarikäytävää. Harjula
pysähtyy, vetää salvalla lukitun oven auki ja näyttää
Juhania astumaan sisään.

Juhani astuu ovelle.

Näemme Juhaniin silmin n. 2x2 metrisen ikkunattoman
betoniseinäisen ja -lattiaisen kopin. Lattialla on huopa,
potta ja sinkkinen vesiämpäri, jossa vettä ja kauha.
Ämpäriin vieressä ruisleipäkimpale.

(CONTINUED)

32 CONTINUED: 32

HARJULA (O.S.)

Tämä on sinun omaksi parhaaksesi.

Juhani astuu sisään koppiin, kääntyy katsomaan Harjulaa, joka seisoo oviaukossa kellarikäytävän valju valo takanaan.

HARJULA (CONT'D)

Kolme yötä ja päivää. *

Ovi tärähtää kiinni. Pimeys on rikkumaton. Lukko kolahtaa salpaan. Harjulan kaikuvat askelet sekoittuvat ääniin, jotka syntyvät kaatosateen rummuttaessa auton peltikattoa. Lopulta jäljellä vain sateen rummutus ja pimeys.

33 **EXT. JOHANSSONIEN TALON PIHA.1971.SYKSY -- DAY** 33

Kaatosade rummuttaa auton mustaa peltikattoa.

Juhani ja SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI juoksevat verannalta kohti mustaa siviiliautoa, jonka takaovea SIVIILIPUKUINEN MIESPOLIISI pitää auki. Naispoliisi miltei raahaa vastaanhangoittelevaa ja itkevää poikaa perässään. Naispoliisi nostaa Juhaniin takapenkille, menee itse perässä, ovi sulkeutuu.

34 **INT.AUTO.1971.SYKSY -- MOMENTS LATER** 34

Sade rummuttaa auton kattoa, pyyhkimet sutivat tuulilasia nopeaan tahtiin. Juhani nousee polvilleen takapenkillä naisen vieressä, katsoo takaikkunasta.

35 **EXT.INT. AUTO.JOHANSSONIEN TALON PIHA.1971.SYKSY -- CONTINUOUS** 35

Sade rummuttaa, pyyhkimet sutivat vettä. Siviilimallinen poliisiauto alkaa liikkua, liukuu hiljaa kauemmas. Itkuinen Juhani hakkaa pienellä kämmenellään auton takalasia ja alkaa huutaa äänettömästi isää ja äitiä.

JUHANIN POV (AUTON TAKALASIN LÄPI)

VIRKAPUKUISET POLIISIT saattavat rimpuilevaa, käsiraudoitettua Erikiä Poliisi-kyltillä varustettuun virka-autoon. Erik kaatuu mutaiseen maahan, tempoilee virkapukuisten otteessa ja katsoo suoraan Juhania, joka liukuu auton kyydissä kauemmas. Erikin takana näkyy puusta puuhun kiinnitetty nauha, jossa lukee "POLIISIN ERISTÄMÄ ALUE". Erik huutaa poliisien nostaessa hänet polvilleen äänetöntä huutoa: Juhani! Juhani!

Auto etääntyy, kääntyy pihalta pois. Pimeys. *

36 **INT. ERISTYSKOPPI.1978.KESÄ -- EVENING** 36 *

Pimyes. Lukkosalpa naksahuttaa metallisesti.

JUHANI, 7V (O.S.) *

Isä! Äiti! *

(CONTINUED)

36

CONTINUED:

36

Juhani avaa silmänsä. Harjulan kasvot ovat hänen yllään. Eristyskopin ovi on auki. Valo on kovaa.

Juhani huohottaa, siristelee silmiään. Ei näytä ymmärtävän missä on, tempoilee lattialla. Harjula on kyykyssä hänen vierellään.

HARJULA

Rauhoitu nyt... Rauhoitu...
Äänijänteet ainakin tallella. Se
on hyvä se.

Harjula pyyhkäisee lempeästi Juhanin kaljua päätä, joka on hiestä märkä.

HARJULA (CONT'D)

Vanhempiako on ikävä?

*

JUHANI

Mä... mä näin vaan painajaista.

HARJULA

Aikamoista painajaista varmaan
näitkin.

Harjula kohottautuu jaloilleen. Juhani nousee istualleen, huojuu kuin olisi pyörtymäisillään, suojaa silmiä valolta.

*

HARJULA (CONT'D)

Päät nyt pois. Pysytkö
jaloillasi?

Juhani yrittää nousta, mutta putoaa istualleen. Harjula nostaa pojan kuin höyhenen seisomaan, pitää pystyssä.

HARJULA (CONT'D)

Oletpa sinä heiveröinen. Mutta
älä huoli, kaikki kehitys vie
aikansa. Vuosi, kaksi tai kolmekin
niin olet kuin muut, kestävä ja
voimakas kuin muuli, usko pois.
Pitää olla vain kärsivällinen.

Juhani ei vastaa, vaan horjuu Harjulan käsissä.

37

INT. SUIHKUHUONE.1978.KESÄ -- EVENING

37

Alaston Juhani nojaa kahdella kädellä seinään ja seisoo suihkurivin laitimaisen suihkun alla. Pää riippuu, vesi hakkaa kaljua niskaa, heiveröistä, vapisevaa pojanvartaloa.

Harjula seisoo suihkuhuoneen ovella ja katsoo suihkun alla seisovaa laihaa poikaa. Pojan vartalo tärisee voimankoitoksesta pitää itsensä pystyssä. Höyry nousee suihkusta, pojan vartalosta, vesi valuu pyörteisenä lattiaviemäriin. Harjula avaa suunsa, haluaa ilmiselvästi sanoa jotain lohduttavaa, mutta sanookin...

(CONTINUED)

37 CONTINUED:

37

HARJULA

Johansson! Ei tuhlata sitä vettä!

... ja kääntyy. Sulkee suihkuhuoneen oven perässään.

38 INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978. KESÄ -- EVENING

38

Ovi aukeaa ja Juhani horjuu saliin. Kaikki muut pojat ovat paikalla pyjamissaan. Salissa ollut puheensorina vaikenee. Pojat seuraavat vaiti, kun Juhani laahustaa salin läpi omaan vuoteeseensa ja laskeutuu pitkäkseen. Plastiikkilakanat kahisevat nöyryyttävästi. Muut pojat katsovat Sjöblomia, joka nyökkää ja nousee. Kävelee hieman linkaten kohti Juhania. Kaikki pojat Salmea lukuun ottamatta tulevat Juhaniin sängyn luo Sjöblomin perässä.

SJÖBLOM

Nyt sä oot yks meistä.

JUHANI

(sopertaa)

Ime munaa.

Sjöblom naurahtaa.

SJÖBLOM

On sulla ainaki oikee asenne.

Sjöblom kaivaa yöpaidan alta sämpylän, jonka asettaa Juhaniin viereen. Samassa muutkin pojat toimivat. Juhaniin sängylle lasketaan omena, porkkana, tomaatti ja vesipullo. Sjöblom kurtistaa kulmansa ja katsoo Simolaa.

HÄMÄLÄINEN

Ajateltiin, että tarviit vähän lihasta.

Simola yrittää olla niin kuin ei olisikaan. Sjöblom huomaa tämän.

SJÖBLOM

Pieru? Missä se munkki on?

SIMOLA

Tota...

Pieru-Simola pieraisee.

Simolan nolous laukaisee tilanteen. Koko ryhmä ryntää vauhdilla Pierun päälle kasaan. Naurua. Painia. Juhaniakin hymyilee. Simola päästää toisen pierun ja poikien nauru kovenee, kun he joutuvat luovuttamaan hajun edessä. Simola juhlii kuin voittaja. Kauempana Salmi lukee ja katsoo tilannetta. Häntäkin hymyilyttää, mutta vain hetken.

- 39 **EXT. PERUNAMAA.1978.KESÄ -- AFTERNOONA** 39 *
- Suuri perunamaa. Pojat työvaatteissaan pellolla. Nostavat perunanvarsia käsin ja poimivat multaiset perunat koreihin, jotka kipataan kottikärryihin. Juhani oikaisee selkensä, pyyhkii hikistä otsaa, kumartuu ja jatkaa. Harjula seuraa perunamaan laidassa kädet selän takana työn edistymistä, nyökkäilee tyytyväisenä.
- 40 **INT. NAVETTA.1978.KESÄ -- DAY** 40
- Juhani istuu jakkaralla ja lypsää lehmää, mitään ei irtoa utareista. Tyyne on kumartuneena kurkkimaan lehmän alle, näyttää omilla käsillään mallia. Juhani nyökkää ja yrittää uudestaan. Maito suihkuua utareesta sinkkiämpäriin.
- Juhani katsoo Tyyneä kysyvästi. Tyyne nyökkää. Juhani katsoo Tyyneen ohi ja purskahtaa nauruun. Taempänä Simola on siirtänyt oman jakkaransa lehmän taakse, seisoo jakkaralla kämmenet lehmän kupeilla ja demonstroii panoliikkeitä hurmioitunut ilme kasvoillaan. Tyyne kääntyy ja Simola pudottautuu niin nopeasti jakkaralta, että kaatuu päistikkaa selälleen.
- 41 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1978.KESÄ -- DAY** 41
- Pojat pelaavat jalkapalloa pihamaalla. Kenttä on lyhyt ja peli kovaa. Salmi on maalissa. Rinne kamppaa kovassa vauhdissa pallon kanssa etenevän Hämäläisen. Tuomarina päsmäröivä Harjula puhalttaa pilliin ja näyttää Rinteelle keltaista korttia. Rinne levittelee käsiään ällistyneenä. Samassa kaatunut Hämäläinen on pystyssä ja tempaisee nyrkillä Rinnettä mahaan. Rinne taipuu kaksinkerroin. Harjula näyttää keltaista korttia Hämäläiselle. Rinteen joukkuetoverit Simola ja Sjöblom syöksyvät Hämäläisen kimppuun. Juhani ja Sulkava eivät jää odottamaan. Joukkotappelu on valmis. Harjula puhaltelee suussaan olevaan pilliin pää punaisena ja pyörii punainen kortti ja keltainen kortti käsissään ympyrää tappelevien poikien keskellä. Koominen, kaoottinen tilanne. *
- 42 **EXT. MERI/RANTA.1978.KESÄ -- DAY** 42
- Pojat istuvat kalliolla "vapaassa muodostelmassa". Kaikilla on sylissään piirustuslevy, jolle kiinnitetty paperiarkki. Pojat piirtävät ja maalaavat vesiväreillä edessä avautuvaa merimaisemaa. Harjula katselee merelle omaa tahtiaan ja selostaa maalaamisen saloja. *
- HARJULA *
- Niin. Älkää ajatelko vain *
- maisemaa. Ajatelkaa pidemmälle. *
- Simola näyttää parille pojalle lyijykynä maalaustaan missä on miehen keskivartalotorso, penis sojottaa pystyssä kohti ylhäällä odottavaa "leppistä". Pojat tirskevat. *
- HARJULA (O.S.) (CONT'D) *
- Ajatelkaa miltä se tuntuu. *

(CONTINUED)

42

CONTINUED:

42

Harjula katselee poikien maalauksia ja lähestyy Simolaa, joka kääntää pikaisesti paperin toiste päin. Kuvassa on nyt pyöreäsilmäinen lintu, jonka banaanimainen nokka roikkuu alaspäin kohti nokan alla olevaa leppäkerttua. Linnun käsiä muistuttavat siivet ovat molemmin puolin nokkaa kohollaan.

*
*
*

HARJULA (CONT'D)

Mikäs tämä nyt muka on?

SIMOLA

Siinä on niinku meriharakka, joka aikoo just syödä ton leppiksen. Öhm. Ikään kuin meren julmuus.

*
*
*

HARJULA

Yhm... Aha... No, hyvä. Maalaa se. Vai meren julmuus. Sinustahan tulee vielä kirjailija Simola.

*
*

Harjula jatkaa eteenpäin. Sjöblom nauraa Simolan oveluudelle. Juhania hymyilyttää.

*
*

43

INT. SEURUSTELUHUONE.1978.KESÄ -- EVENING

43

Lähikuva Simolan taideteoksesta valmiiksi vesiväritettynä ja säädylisemmin päin. Kuva aukeaa. Maalaus on tarrattu huoneen seinälle yhdeksi muiden maisemamaalausten joukkoon.

Kaikki pojat paikalla. Pelailevat pelejä, lukevat. Salmi ja Juhani pelaavat Shakkia.

*
*

SALMI

Saaks näin tehdä.

*
*

HÄMÄLÄINEN

Ei.

*
*

Sulkava ja Rinne pelaavat taustalla koronaa. Rinne lämää napin reikään ja juhlii voittoaan kuin sekopää.

*
*

Rinne tulee Sjöblomin luo.

*

RINNE (kuiskaa)

Eiköhän se ole Koo-Koo-Koon paikka.

*
*

Rinne tanssii kuin viimeistä päivää. Juhani katsoo Sjöblomia kysyvästi.

*
*

Sjöblom hyssyttää, vinkkaa leualla Juhania seuraamaan. Salmi ja Hämäläinen ovat keskittyneet peliinsä.

*

SALMI

No entäs näin?

*
*

HÄMÄLÄINEN

En mä tiedä.

*
*

(CONTINUED)

- 43 CONTINUED: 43
- SALMI
- No sovitaan, että näin saa tehdä.
- Hämäläinen myöntyy.
- 44 **EXT. MEREN KALLIORANTA. 1978. KESÄ -- EVENING** 44 *
- Vanamo laskeutuu arastellen mereen suojaisen lahdelman piilossa. Ilta on jo hämärtyvässä. Vaatteet ja pyyhe ovat kalliorannalla siistissä nipussa.
- SIMOLA (O.S.)
- Multa tulee kohta.
- Juhani, Sjöblom, Sulkava, Rinne ja Simola makaavat piilossa metsänreunassa ja kurkkivat rantaan, jossa Vanamo tekee lyhyttä uintilenkkiä. Sjöblomin, Sulkavan, Rinteen ja Simolan kädet käyvät housujen kätköissä. Juhani vain katselee hiljaa. Sulkava tönäisee Juhania kyynärpäällä.
- SULKAVA
- Mikset sä runkkaa, Siili?
- JUHANI
- Ei iske.
- Vanamo, rientää pyyhkeelle ja kietoo sen ympärilleen. Pyyhe on suuri ja peittää koko tytön näkyvistä. Vanamo ryhtyy vaihtamaan uimaasua kuiviin vaatteisiinsa.
- RINNE
- Oi, noi ihanat nupuiset rinnat.
- SIMOLA
- (kuiskaa)
- Nyt tulee. Voi hel-... Onks kellään paperia?
- Äkkiä tyttö katsoo kohti metsää. Pojat vetävät päänsä alas.
- SJÖBLOM
- (kuiskaa)
- Ei kai se nähny?
- SIMOLA
- (kuiskaa)
- Ei se ehtiny. Lähetään menee.
- Pojat ryömivät pois kuvasta.
- 45 **EXT. METSÄ. 1978. KESÄ -- EVENING** 45
- Pojat istuvat metsässä, tupakka kiertää. Viimeisenä tupakkaa tarjotaan Juhanielle, tarjoajana Sjöblom.

45

CONTINUED:

45

SJÖBLOM

Tervetuloa KKK:n eli kyltymättömien
käteenvetäjien käsityökerhon
jäseneks.

*

Juhani ottaa tupakan, vetää hatsit, yskii, ojentaa tupakan
Sulkavalle.

SULKAVA

Sä et kyllä osaa vetää kumpaakaan.
Et käteen etkä röökii.

Simola taputtaa Juhania selkään.

SIMOLA

Vielä se Siilikin oppii. Se on
niin nuori kato.

Sulkava heittäytyy selälleen.

SULKAVA

Jumalauta ku pääsis oikeesti
panemaan.

Rinne huokaa. Muutkin jäävät tähän haavekuvaan hetkeksi
kiinni.

*

*

SJÖBLOM

Voihan sitä käydä navetassa
kokeilemassa onnea.

*

*

*

SULKAVA

Ai Tyynee vai?

Juhani tajuaa heti mitä Sjöblom ajaa takaa. Hän ammuu
kuin lehmä. Muut paitsi Sulkava yhtyvät ammuntaan heti.
Hetkessä kaikki ovat pystyssä ja pimenevä metsä on täynnä
ammuvia, toisiaan takaa ajavia lehmiä.

46

EXT. EXT/INT. MERI.SAARI.YHTEYSALUS.1978.KESÄ -- DAY

46

*

Tumma tyylikkäästi pukeutunut mieshahmo seisoo
yhteysaluksen kannella. Sataa, mutta uhkaavan oloinen
hahmo ei välitä. Pisarat iskeytyvät kimmahdellen miehen
hatun lieriin. Iskeytyvien sadepisaroiden takana näkyy
saari.

Paljastamme miehen kasvot. Juhani isä, Erik Johansson
(Nyt n. 50 v.) katsoo määrätietoisesti saaren suuntaan.

*

47

EXT. POIKAKODIN PIHA. 1978. KESÄ -- MOMENTS LATER

47

*

Poikakodin pihassa hupullisiin sadetakkeihin puettut pojat
touhuavat. Sulkava, Sjöblom ja Juhani korjaavat rikki
mennyttä matontamppauslaitetta. Rinne yrittää repiä jotain
risuja kottikärryihin. Harjula valvoo ja kirjoittaa jotain
muistiinpanoa vihkoonsa.

*

*

*

*

(CONTINUED)

47

CONTINUED:

47

Taustemmalla Tyyne tulee pihalle seurassaan Erik. Tyyne kantaa yhteysaluksen kauppatoimitusta. Erik kävelee touhottavan Tyynen rinnalla pitkin, arvokkain askelin. Pitelee kainalossa sateenvarjoa, toisessa kädessä kimppu ruusuja ja muovikassi. Erik näyttää herraskaiselta, on pukeutunut poplariin, hatuun, pukuun ja solmioon.

TYYNE

Anteeksi johtaja.

Harjula nostaa katseen työstään. Tyyne ja ympärilleen vilkuileva vieras ovat jo liki talon luona. Juhani huomaa isänsä, mutta rupeaa nopeasti lymyilemään.

HARJULA

Mitäs...

Tyyne ja vieras ovat jo portailla.

TYYNE

Mä yritin mutta tää herra ei halunnu uskoa.

Erik hymyilee aurinkoisesti, nyökkää Harjulalle. Erik tarjoaa kättä epäluuloisesti mulkoilevalle Harjulalle. Harjula tarttuu käteen. Kädenpuristus on lyhyt.

ERIK

Tohtori Erik Johansson. Juhani isä.

HARJULA

Olavi Harjula. Tänne ei saisi kyllä tulla ilman virallista vierailulupaa.

Erik ei ole kuulevinaankaan. Vilkuilee ympärilleen ja yrittää samalla nähdä vilausta Juhaniasta.

ERIK

Onpa teillä upea koulu! Vähän remonttia edessä.

HARJULA

Kiitos, mutta...

Erik kiertelee innoissaan. Juhani menee lymyilemään Sulkavan taakse. Harjula tajuaa tilanteen.

ERIK

Minulla olisi todella tärkeätä asiaa.

HARJULA

Tuota noin...

Harjula miettii hetken. Vilkaisee vielä Juhania.

(CONTINUED)

47 CONTINUED: (2) 47

HARJULA (CONT'D) *

No mennään tuonne toiselle
puolelle, niin saadaan olla
rauhassa. Tyyne jatkaa tästä.

Tyyne nyökkää. Harjula ja Erik lähtevät. Juhani lähtee
toiseen suuntaan.

48 **EXT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER** 48 *

Harjula ja Erik kävelevät Harjulan talon pihaan. Irene
on puutarhassa laittamassa kukkaistusta. Harjula on
vaivaantunut ja Erik katselee ympärilleen.

HARJULA *

Tuota. Lautta menee tätä kautta
parin tunnin kuluttua, joten..

Erik huomaa Irenen ja katkaisee Harjulan.

ERIK *

Päivää. Tohtori Erik Johansson.
Onpa viehättävä puutarha teillä.

IRENE *

Se on... minun.

ERIK *

Vielä puutarhaansakin
viehättävämmälle rouvalle.

Erik ojentaa ruusut Irenelle, joka ottaa ne hämillään
vastaan.

HARJULA *

Niin, kun tänne ei tosiaankaan
saisi tulla ilman...

ERIK *

Tiedän, mutta...
(katsoo Ireneä)
Ruova jatkakoon kaikessa rauhassa
askariaan. En halua millään muotoa
häiritä kauniin rouvan sunnuntaita.

Irene punastuu, vilkaisee miestänsä, Harjula on ilmeetön.

IRENE *

Jos minä keitän kahvit.

ERIK *

Hyvä idea, jos siitä ei ole liikaa
vaivaa. Nimittäin...

(ojentaa muovikassin
Irenelle)

Toin tullessani myös konjakkia.

Ennen kuin Harjula ehtii sanoa mitään, Irene on jo menossa
kukkien ja konjakkikassin kanssa. Miehet ovat kahden.

(CONTINUED)

48

CONTINUED:

48

Seisovat vastatusten.

ERIK (CONT'D)

Niin... Elämän tilanteemme on radikaalisti muuttunut. Vaimoni Maire pääsee kotiin ja minulle on tarjottu uutta vakinaista työpaikkaa, itse asiassa useampiakin... Ja olen ajattelut, että Juhani...

HARJULA

Ymmärrättehän te, että tämä on väärä paikka puhua tuollaista. Jos te haluatte hakea purkua Juhanin huostaanottopäätökselle, niin oikea osoite on lääninoikeus.

*

Erik nyökkii, näyttää mietteliäältä. Liukuu kuin itsestään Harjulan ohi pöydän ääreen ja istuu.

ERIK

Niin, ajattelin kuitenkin että teidän lausunnollanne olisi painoarvoa... Siksi rohkenin tulla tällä tavoin... Mutta ymmärrän toki, olette varmasti oikeassa.

Harjula seuraa Erikiä, istuu itsekin. Erik laskee katseen alas, nostaa kämmenet kasvoille, on kuin puhkeaisi itkuun.

HARJULA

Noh... Älkäähän nyt.

ERIK

Me olemme vain pääsemässä juuri uuteen alkuun.

*

*

*

Hiljaisuus.

*

HARJULA

No voidaanhan sitä lausuntoa aina tietenkin harkita.

*

*

*

Erik laskee kämmenet ja on kuin mitään ei olisi ollutkaan. Kiinnittää huomion Harjulan pöydälle laskemiin. Muistiinpanoihin.

*

ERIK

Mitäs teillä oli työn alla? Suonette uteliaisuuteni.

Erik ottaa muistiinpanot käteensä.

*

Harjula on sen oloinen kuin ei tietäisi pitäisikö ottaa kansio toiselta pois vai ei.

(CONTINUED)

48 CONTINUED: (2)

48

HARJULA

Ne ovat... Saaren suunnitelmia,
laskelmia, visioita.

*
*

ERIK

Kuinka mielenkiintoista.

HARJULA

Kunhan omaksi harrastukseksi...

Harjula on selvästi ylpeä toisen kiinnostuksesta.

49 **EXT. MEREN KALLIORANTA.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER**

49 *

Juhani tulee juosten kalliorannalle, katsoo merelle, mutta näkeekin Vanamon makaavan rantakalliolla. Vanamo makoilee kalliolla ja lukee. Juhani menee kalliokoloon piiloon. Nojailee hetken kiveä vasten ja pohtii mitä tehdä.

*
*
*
*

VANAMO (O.S.)

Olitsä pettynyt kun mä en menny
uimaan?

*
*

Juhani käännähtää ympäri. Vanamo seisoo pyyhkeen ja kirjansa kanssa hänen takanaan.

*

VANAMO (CONT'D)

Missäs ne muut runkkarit on?

*
*

Ennen kuin Juhani ehtii sanoa tai tehdä mitään, Vanamo istuu alas.

Juhani on vaiti. Vanamo tarkkailee Juhania.

*

VANAMO (CONT'D)

Miks sä oot joutunut tänne?

*

JUHANİ

Ei kuulu sulle.

VANAMO

Älä yritä esittää mulle mitään
kovaa jätkää. Tommonen pikkupoika.

Juhani hämmentyy hieman.

VANAMO (CONT'D)

Anna mä arvaan. Todennäköisesti
sun faijas hakkas sua ja sun mutsis
paljasti sulle kun sä olit ihan
pentu, ettei se ollu oikeesti
halunnu sua. Ja nyt sä olet
täällä. Kuset alles öisin ja
huudat äitiä. Osuks lähelle?

*

JUHANİ

Haista vittu.

Vanamo hymyilee itsetietoisesti.

(CONTINUED)

49

CONTINUED:

49

VANAMO

Eli osu ja uppos.

Juhani miettii tovin.

JUHANI

Mä oon orpo.

Hiljaisuus.

VANAMO

Miten sun vanhemmat sit kuoli?

JUHANI

Mä tapoin ne.

Vanamo katsoo Juhania hämmentyneenä.

VANOMA

Sä pilaillet? Etkö?

Juhanin katse on tyly ja tunteeton. Juhani kääntyy katsomaan merelle. Vanamo tarkkailee Juhania.

VANAMO

Minkälainen sun faijas oli?

Juhani ei vastaa. Vanamo huokaa.

VANAMO (CONT'D)

Varmaan yhtä sairas ku meidän.

50

EXT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- CONTINUOUS

50

Pöydällä tyhjäksi juodut kahvikupit ja 1/4 jäljellä oleva konjakkipullo. Harjula pyörittelee lasia kädessään, Erik lukulasit silmillään. Harjula on tuonut paikalle kansioitaan ja muistiinpanoja. Erik ottaa konjakkinsa tyhjäksi, kaataa ilmeen paperista nousematta itselleen tukevan paukun. Harjulan katse seuraa Erikin viinankaatoa.

ERIK

Tämähän on, hemmetti soikoon, tieteellisen työn kriteerit täyttävää vertailututkimusta!

HARJULA

Ei kai nyt sentään...

ERIK

En minä näe mitään muuta eroa kuin sen, että te jätte vaille ansaitsemaanne kunniaa.

Erik lyö kansion kiinni, ottaa lukulasit silmiltä ja kulauttaa lasin tyhjäksi. Kaataa lisää, konjakkipullo on nyt tyhjä. Harjulan lasi on lähes koskematon.

(CONTINUED)

50

CONTINUED:

50

ERIK (CONT'D)

On täysin uskomatonta, suorastaan
sensaatiomaista, että te teette
tätä päivätyönne ohella! Skool!

Erik ja Harjula kilauttavat laseja yhteen. Molemmat ottavat
huikan, Harjula maistellen, Erik pohjanmaan kautta. Harjula
myhäilee niin tyytyväisenä, ettei tiedä miten päin istuisi.
Erik tarttuu taas pulloon, huomaa sen tyhjäksi.

ERIK (CONT'D)

Perhana.

Harjula nousee.

HARJULA

Jos minä... minulla taitaa olla
viskipullo sisällä... Voisin kertoa
vielä tarkemmin ajatuksistani.

49A

EXT. MEREN KALLIORANTA. 1978. KESÄ -- CONTINUOUS

49A*

Juhani ja Vanamo istuvat kalliolla.

VANAMO

Sä et taida paljon puhua.

JUHANI

En.

VANAMO

Täällä oli yksi poika, joka
muistutti sua tosi paljon.

JUHANI

Ai.

VANAMO

Sekään ei puhunut koskaan mitään.
Ja sit yks päivä se yritti uida
pakoon. Se löydettiin vasta parin
päivän päästä rantaan
huuhtoutuneena.

Hiljaisuus. Meri velloo.

VANAMO (CONT'D)

Se oli vielä pienempi kuin sinä.

Meri osuu kallioon.

Juhani kääntyy katsomaan Vanamo. Vanamo katsoo Juhania.
Vanamo hymyilee Juhanielle vienosti. Yhtäkkiä Juhani
kasvoille käväisee hymy. Vanamo ja Juhani katsovat hetken
toisiaan, sitten Vanamo nousee.

VANAMO (CONT'D)

Edistystä. Sulla on muuten ihan
nätti hymy.

(CONTINUED)

49A CONTINUED:

49A

Vanamo pyyhkäisee havuja mekosta.

VANAMO (CONT'D)

Sä voit sanoa niille muille
runkuille, että jos mä vielä
kerranki nään ne täällä kyttäämässä
ni mä kerron faijalle.

*

Vanamo lähtee pois päin. Juhani nousee jaloilleen.

JUHANI

Entäs mä?

Vanamo pysähtyy, kääntyy ja katselee Juhania päästä
varpasiin. Sitten hän kohauttaa harteita ja menee. Juhani
jää katsomaan Vanamon perään. Juhania hymyilyttää. Katsoo
hetken merelle ja lähtee myös takaisin päin.

*

*

50 **SIIRRETTY AIEMMAKSI**

50 *

51 **INT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- AFTERNOON**

51 *

Pöydällä viskipullo, joka sekin jo puolillaan. Molemmilla
miehillä viskilasit käsissään. Harjulan suu käy, mies
maalailee käsillä, Erik nyökkäilee, ilmeilee ja juo viskiä.

*

52 **EXT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- AFTERNOON**

52 *

Viskipullo tyhjä. Samoin miesten lasit.

HARJULA

Siinäpä se... Pääpiirteissään.
Olemme miltei omavaraisia, vain
jokaiseen poikaan kohdistuva
sosiaalitoimen tuki. Mikä on toki
merkittävä.

ERIK

Uskomatonta! En ihmettele enää
mitään. En vaikka saisitte tämän
Saaren tuottamaan vielä oikein
voittoakin ja alkaisitte
seuraavaksi kasvattaa vaikka...
vaikka silkkiperhosia!

*

HARJULA

Silkkiperhosia?

53 **EXT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER**

53 *

Miehet seisovat talon eteläseinustalla. Erik horjuu hieman.
Miehet katsovat seinustalla kasvavia tummia silkkiäispuita.

ERIK

En olisi osannut arvata, että
joku onnistuu kasvattamaan
mulperipuita näillä leveysasteilla.

(CONTINUED)

53 CONTINUED:

53

HARJULA

Niin kuin koko puutarha, myös ne ovat Irenen, vaimoni, aikaansaannosta.

Erik kääntyy katsomaan Harjulaa vakavana. Taustalla avoimesta ikkunasta kurkistaa miehiä Irene.

ERIK

Jos vaimonne kerran onnistuu mulperipuiden kanssa... Niin tuollainen mies kuin te... nyt kun olen nähnyt ja kuullut näistä teidän ihmeellisistä aikaansaannoksistanne, niin en yhtään ihmettelisi... Enpä yhtään...

Erik lopettaa kesken, pudistaa päätään ja heiluttaa etusormea merkitsevästi ilmassa. Harjula katsoo Erikiä uteliaana.

*

HARJULA

Saanko udella. Miksi te muuten saitte potkut edellisestä työpaikastanne?

*

*

Erik huitaisee kädellä vähättelevästi.

ERIK

Sanoinko minä potkut? En kai minä niin sentään... Enhän minä mitään potkuja saanut! Vaan... minun oli kunnian miehenä pakko irtisanoutua itse. Ymmärrätte varmaan.

HARJULA

En oikeastaan.

ERIK

En halua puhua siitä tarkemmin. Sanottakoon vain niin että kateus toisen ylivoimaisuutta kohtaan saa jotkut toimimaan joskus sangen häikäilemättömästi. Tuollainen mies kuin te varmasti ymmärtää mitä tarkoitan.

Hetken hiljaisuus. Harjula tarkastelee vierasta ja nyökkää lopulta. Erik vilkaisee rannettaan.

ERIK (CONT'D)

Mitä luulette, voisinko minä... vaikkei se... voisinko edes hetken... pienen tovin...

Harjula nyökkää.

(CONTINUED)

53 CONTINUED: (2)

53

HARJULA

Voin minä kai sen verran joustaa.

54 **EXT. SAARI.LAITURI.1978.KESÄ -- EVENING**

54 *

Harjula seisoo parinkymmenen metrin päässä laiturilla seuraamassa, kun Erik ja Juhani istuvat laiturin vieressä rannassa. Laiturin punainen merkkiviitta on ylhäällä. Näemme Erikin halaavan Juhania. Juhani vaikuttaa varaukselliselta selvästi humalaisen isänsä kosketuksesta. Laituriin on kiinnittymässä yhteysalus.

ERIK

... tulee muuttumaan. Kaikki.
Sinun täytyy ymmärtää, miksi tässä on käynyt niin kuin kävi. Joskus elämä on tällaista... yhtä helvettiä.

*

Juhani näyttää siltä kuin ei tietäisi miten pitää suhtautua hänen vieressään istuvaan humalaiseen mieheen, joka nieleskelee ja jonka silmät ovat täynnä kyyneliä.

ERIK (CONT'D)

Me ollaan äidin kanssa ajateltu...
nyt kun äitikin pääsee kotiin,
että sinunkin olisi aika palata.

JUHANI

Ai jaa.

Kun Erik yrittää kääntää hapuilevan katseensa Juhaniin silmiin, tämä kääntää katseensa toisaalle.

ERIK

Niin niin... Jos vaan saan ne
tyypit lääninoikeudessa
käsittämään, että me olemme nyt
valmiit ottamaan sinusta täyden
vastuun. Ymmärrätkö? Harjulakin
lupasi kirjoittaa lausunnon ja...

JUHANI

Entäs Sauli?

ERIK

Kuka?... Niin, Sauli. Kuules
nyt, Juhani. Äiti halusi,
pyysikin, että sanon sen sinulle.
Äitikään ei enää ole vihainen
siitä, mitä sinä teit meille.
Aika on tehnyt tehtävänsä. Sinä
olit niin pieni silloin, et
käsittänyt mitä teit.

*

Juhani ei vastaa. Erik vilkaisee laiturilla seisovaa Harjulaa, joka rupattelee yhteysaluksen KAPTEENIN kanssa.

(CONTINUED)

54 CONTINUED:

54

ERIK (CONT'D)

Minä en oikein tiedä... tuo
Harjula, oudon oloinen hiippari...
Ei kai se vaan yritä homostella
teidän kanssa?

JUHANI

Tä? Ei.

Samassa Harjula viheltää, naputtaa rannetta etusormella
ja vinkkaa laiturilta. Juhani näyttää helpottuneelta.

55 **EXT. LAITURI.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER**

55 *

Juhani ja Erik yhteysaluksen vieressä laiturilla. Harjula
kuulomatkan päässä sivummalla. Erik joka horjuu
huomattavasti, ottaa poikaansa harteista kiinni.

ERIK

Tiedätkö, katselin tässä yksi
päivä valokuvia... sinun ja minun
lapsuudenaikaisia. Löysin kovasti
yhtäläisyyksiä. Johanssonien nenä.

Erik taputtaa omaa nenäänsä, sitten Juhanin.

ERIK (CONT'D)

Voi olla että olin väärässä...
että oletkin minun oma poikani.
Ei se ehkä ihan mahdoton ajatus
ole.

Juhani ei vastaa, ei edes syleilyyn, jonka Erikiltä saa.
Juhani katsoo isänsä ohi.

ERIK (CONT'D)

Älä sure, Juhani. Me ei olla enää
vihaisia. Siitä asiasta ei
tarvitse enää koskaan puhua. Ei
koskaan.

*

56 **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.KESÄ -- NIGHT**

56 *

Juhani valvoo katse katossa. Katsoo johonkin kauemmaksi.

ERIK (V.O.)

Kaikki on nyt toisin. Ymmärrätkö?
Kaikki. Kohta sinä palaat kotiin.

57 **EXT. JOHANSSONIEN TALON PIHA.1971. SYKSY -- MORNING**

57

Johanssonien talo kovassa paljaassa syysaamun valossa.
Talon edessä seisovat kaksi poliisiautoa. Sivummalla,
pensasaidan luona VIRKAPUKUINEN POLIISI jututtaa lehtiö
ja kynä käsissään Naapurua, jonka suu ja kädet käyvät
aidan yli. Tihkuttaa vettä.

*

*

58

INT. JOHANSSONIEN TALO. KEITTIÖ. 1971. SYKSY -- MORNING

58

Huoneessa on kaksi siviilipukuista poliisia, mies ja nainen, TOINEN VIRKAPUKUINEN POLIISI seisoo ovensuussa ryhdikkäänä aivan kuin estääkseen ketään pakenemasta takanaan olevasta ovesta. Erik ja Maire istuvat sotkuisen pöydän ääressä, pöydän toisella puolella istuvat siviilipukuiset näyttävät siltä etteivät tiedä mihin kyynärpäänsä laittaisivat. On hiljaista. Maire on umpeenturvonnutta silmäänsä ja rikkimennyttä huultaan lukuunottamatta ilmeetön ja heijaa itseään eestaas aivan kuin on tehnyt Sauli-vauvankin kanssa ja on pukeutunut aamutakkiin. Erik nuhjaantuneessa ja märässä hautajaispuvussa pudistelee hitaasti päätä, on krapulan turvottama.

ERIK

Minä... nukuin.

SIVIILIPUKUINEN MIESPOLIISI

Ettekä muka kuullut mitään?

ERIK

Minä... minä sammuin.

SIVIILIPUKUINEN MIESPOLIISI

Miksi teidän pukunne on märkä?

ERIK

Siellä sataa. Minä olin etsimässä.

Miespoliisi kiinnittää huomionsa Maireen.

SIVIILIPUKUINEN MIESPOLIISI

Oletteko te tapelleet?

ERIK

Maire kaatui.

SIVIILIPUKUINEN MIESPOLIISI

Mä kysyin teidän vaimoltanne.

Oletteko te tapelleet?

Maire pudistaa päätään.

ERIK

Maire kaatui. Portaissa.

Naispoliisin tuoli raapii lattiaa, kun hän nousee.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI

Jospa minä puhun tässä välissä

pojan kanssa.

Mairen suu aukeaa, silmissä käy hätäntynyt katse. Erik vilkaisee vaimoan, puristaa pöydän alla tämän kättä niin lujasti oman nyrkkinsä sisään että veri pakenee. Maire katsoo Erikiä. Erik pudistaa päätään Mairelle.

59 INT. JOHANSSONIN TALO. JUHANIN MAKUUHUONE. 1971. SYKSY --
MOMENTS LATER

59

Juhani 7v istuu vuoteellaan erivärisessä pyjamassa kuin yöllä. Naispoliisi istuu sängyssä hänen vierellään. Nuhjuinen, siivoamaton huone, tahraiset sänkyvaatteet.

*

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI
Sinullahan on oikein mukava huone
täällä.

Ei vastausta. Juhani tuijottaa syliin puristamiaan käsiä. Naispoliisin käsi nousee pojan olkapäälle.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)
Jospa sinä kertoisit ihan
rehellisesti poliisitädille miten
asiat ovat? Mitä täällä oikein
on tapahtunut?

Juhani vilkaisee nopeasti vieressään istuvaa naista, katse palaa käsiin. Ei mitään.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)
Olitko yöllä hereillä?

Juhani ei vastaa.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)
Olitko sinä yöllä ulkona?

Ei vastausta.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)
Juhani, miksi sinä et kerro mitä
täällä on tapahtunut? Kielsikö
isä tai äiti kertomasta?

Samassa huoneen ulkopuolelta kuuluu ryminää. Ovi lentää auki ja huoneessa seisoo leimuavasilmäinen Erik.

*

ERIK
Mitä helvettiä te hyödytte pientä
lasta kiusaamalla? Ette kai te
luule, että kuusivuotias osaa
kertoa jotain sellasta jota me
vanhemmatkaan ei ymmärretä!

Samassa virkapukuinen poliisi perässään siviilipukuinen miespoliisi ehtivät huoneeseen ja alkavat raahata vastaanhangoittelevaa kiroilevaa Erikiä pois.

ERIK (CONT'D)
Se voi keksiä ihan mitä tahansa!
Sillä on niin vilkas mielikuviutus!
Poika elää omassa
mielikuviutusmaailmassa! Älkää
nyt jumalauta sen puheita täydestä
ottako!

(CONTINUED)

59

CONTINUED:

59

Naispoliisi laittaa oven kiinni heidän mentyään. Erikin ääni kantaa portaista ryminän keskeltä.

ERIK (O.S.) (CONT'D)

Se on ollu joku ulkopuolinen! Me oltiin kaikki nukkumassa, koko perhe! Joku ulkopuolinen sieppasi Saulin! Sauliahan teidän pitäis olla etsimässä, eikä kiusata meitä! Senhän takia minä soitin! Perkele!

Naispoliisi tulee uudestaan Juhanin sängyn luo, kyykistyy tämän viereen ja laittaa kätensä pojan sylissään pitämien käsien päälle. Juhani värähtää.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI

Ei tarvitse pelätä, Juhani. Voit kertoa tädille ihan vapaasti. Kukaan ei tee enää pahaa. Kerro totuus, sen jälkeen kaikki on taas hyvin.

Naispoliisin viimeiset sanat saavat Juhanin nostamaan katseen käsistä. Hän katsoo kyykistynyttä naista silmiin. Naisen pää on hänen omansa tasolla, nainen nyökkää ja kyynel valahtaa hänen silmäkulmastaan. Juhani sopertaa jotain niin, ettei sanoista saa mitään selvää.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)

Mitä, Juhani? Sano ääneen. Ei tarvitse enää yhtään pelätä. Kaikki on kohta taas hyvin.

Juhanin katseessa on vauhkoa pakokauhua. Yhtäkkiä sängyn alta alkaa valuu vesinoro hitaasti mutta varmasti Naispoliisin näkökenttään. Naispoliisi ryntää sängyn alle katsomaan.

JUHANI, 7V

En minä ollu ulkona! En ollu! En se minä ollu! En se minä ollu!

59A

EXT. JOHANSSONIEN TALON PIHA.1971.SYKSY -- DAY

59A*

Nopea leikkaus kuvasta, jossa joukko virkaasuisia poliiseja alkaa kaivamaan lapioilla Baltsun haudalla.

60

INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.KESÄ -- NIGHT

60*

Juhani tuijottaa kattoon. Silmät ovat kosteat. Muut pojat nukkuvat yhä sikeästi. Rinne ja Hämäläinen ääntelevät kuvan ulkopuolella painajaisia nähden.

JUHANI (kuiskaa)

En se ollu minä.

SJÖBLOM (O.S.)

Juhani?

(CONTINUED)

60

CONTINUED:

60

Juhani kääntyy katsomaan. Sjöblom on noussut sängyltään ja kävelee Juhanin viereiseen tyhjään sänkyyn.

SJÖBLOM (kuiskaa) (CONT'D) *
Mikä sulla on? Et sä saa unta? *

Juhani ei vastaa.

SJÖBLOM (CONT'D) *
Et oo ainoo. *

Hiljaisuus. Vain painajaisista kuuluvat ininät ja hymähdykset kuuluvat. Yhtäkkiä Simola nauraa hörötysnauraa unessaan. Pojat katsovat tätä.

SJÖBLOM (CONT'D) *
Mitähän unta Pieruki näkee? *
Tiedätsä miks se on täällä? *

JUHANI
En.

SJÖBLOM *
Sillä oli 6 sisarusta. Ne asu jossain hevon perseessä. Pieru heräs yhtenä talviyönä savuun. Koko talo oli tulella. Se nappas vaatteet mukaan, hyppäs ikkunasta pihalle ja huuteli muita, mut kukaan ei vastannu. Sit se otti fillarin ja polki pari kilometriä lähimpään naapuriin, Siel asu joku postimestari mikä lie. *

Juhani nousee istumaan.

SJÖBLOM (CONT'D) *
Se ootti yli tunnin pihalla pakkasessa, että taloon sytty valot. Se ei kehdannu keskellä yötä häiritä tarkeeta Postimestaria. Ku valot vihdoin sytty, Pieru meni sisälle. Siellä oli postimestarin muori tekemässä aamiaista. Siinä se Pieru sit ovensuussa arkana odotteli, että muori kysyisi kuulumisia. Kun tää muori vihdoin kysy, niin silloin Pieru vasta vastas, että kiitos muuten kuulu ihan hyvää paitsi että meidän talo palaa, savuakin viskoi jo ovesta ku toista tuntia sitten lähdin ja en tiiä miten muut voivat ku eivät mitään vastanneet vaikka huutelin. *

Sjöblom rupeaa nauramaan.

(CONTINUED)

60 CONTINUED: (2)

60

SJÖBLOM (CONT'D)

Siltä ei jäänyt ku faija, joka ratkes ryyppäämään ja syytti Pierua koko hommasta. Syyttää edelleen.

Juhania ei naurata. Hän katsoo sängyssään kääntelehtivää Simolaa.

SJÖBLOM (CONT'D)

Sua ei näköjään naurata mikään.

Hiljaisuus. Juhani kääntyy tarkastelemaan Sjöblomia.

JUHANI

Mitä sä meinaat tehdä ku pääset pois saarelta?

SJÖBLOM

Mä alan automekaanikoks.

Juhani katsoo Sjöblomia kummissaan.

SJÖBLOM (CONT'D)

Mä oon murtautunu yli kahteen sataan autoon. Sen takia mua sanotaan Koneeks. Ei mun runkkaustaitojen takia.

Juhani nauraa.

SJÖBLOM (CONT'D)

Kato, tulihan se sieltä. Harjulakin muuten nauro. Se lupas hommata tänne vikaks kesäks motin jonka kanssa mä voin rauhassa opetella. Ku mä pääsen täältä, niin mun ei tarvi enää varastaa. Mä voin korjata vaikka jonku tienposkeen jätetyn romun ittelleni menopeliks, sillä sit antaa kyytiä naisille. Mut vaan hyvännäkösille.

JUHANI

Otatsä mut kans kyytiin?

Sjöblom katsoo Juhania arvioiden.

SJÖBLOM

Sä et kyl oo nainen. Etkä ees hyvännäkönen.

JUHANI

Silti.

SJÖBLOM

Sä maksat bensat.

Juhani hymyilee. Simolan sängystä alkaa kuulua lorinaa, kun plastiikilta tippuu nestettä lattialle.

(CONTINUED)

60 CONTINUED: (3) 60

SJÖBLOM (CONT'D) *
 Pieru on muuten ainoa, joka *
 oikeesti kusee alleen.

Juhani nauraa hetken. Sjöblomkin nauraa.

SJÖBLOM (CONT'D) *
 Mitäköhän sekin tekee ku se pääsee *
 täältä?

61 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1978.SYKSY -- DAY** 61 *

Kaikki pojat seisovat suittuna rivissä portaiden luona kuin sotilaat. Toisella puolen portaita seisoo Irene, Vanamo, Orvokki ja Tyyne - kaikki pyhävaatteissaan. Poikien rivin Salmi tuijottaa suoraan Ireneä, ilmeettömästi ja niin kauan, että tämä laskee hämillään katseensa. Harjula on lähestymässä rannan suunnasta sosiaalitoimenjohtaja RANTALAN (n. 50 v.)kanssa. Rantalalla puku yllä ja salkku kädessä. Harjulan suu ja kädet käyvät. Ääni voimistuu miesten lähestyessä.

HARJULA
 ... ja räme-alueen ojittaminen ja raivaaminenhan lisäsi peltoalueita lähes kolmanneksella. Vähänhän meillä on ollut toki murheita siemenviljan ja tuholaisten kanssa, mutta niin kuin minä olen aina sanonut, kaikesta selvitään, mikään ei ole mahdotonta...

Harjula on ylpeän oloinen heidän saapuessa "vastaanottokomitean" luo. Kaljupäiset pojat seisovat asennossa, suorassa rivissä, katseet tiukasti eteenpäin.

HARJULA (CONT'D)
 ... näiden poikien kanssa. Pojat!
 Tervehtikääpä vierastamme!

POJAT
 Hyvää päivää, herra
 sosiaalitoimenjohtaja!

Sotilaallinen tervehdys saa aikaan lähinnä vaivutuneisuutta Rantalassa. Harjula itse on pelkkää ylpeää hymyä. Hän on jo rientänyt portaille ja pitelee ovea auki.

HARJULA
 Peremmälle, peremmälle! Maukas päivällinen odottaa!

RANTALA
 Eikö me voitaisi mennä suoraan-

HARJULA *
 Ensin syödään!
 (MORE)

(CONTINUED)

61 CONTINUED:

61

HARJULA (CONT'D)

Emmehän me voi antaa huonoa
esimerkkiä pojille pulisemalla
ruoka suussa raha-asioista.

*

Rantala on avaamassa suunsa, mutta kohauttaa harteita ja
seuraa Harjulan perässä portaita ylös.

62 **INT. RUOKAHUONE.1978.SYKSY -- AFTERNOON**

62

Rantala istuu Olavi ja Irene Harjulan kanssa samassa
pöydässä. Lihakeittoa syödään. Harjulan tytöt istuvat
Tyynen kanssa pikkupöydässä. Pojat omassa pöydässä
toisella puolen huonetta. Tunnelma jäykkä, vaivaannuttava
oikeastaan. Kun Rantala laskee lusikan soppaan ja yrittää
avata suunsa, Harjula nostaa salamana etusormensa pystyyn,
suhisee ja pudistaa päätään. Ja taas jatketaan hiljaisuuden
vallitessa, vain ruokailun ääniä, ei puhetta.

63 **INT. LUOKKAHUONE.1978.SYKSY -- AFTERNOON**

63

Luokkahuoneen neljä pulpettia on vedetty keskelle huonetta
yhtenäiseksi pöydäksi. Pöydässä kahvipannu myssyineen ja
pullia. Rantala istuu, hän on vetänyt salkkunsu pöydälle:
se on kansi pystyssä ja Rantala silmäilee Harjulan antamia
papereita. Harjula ei malta istua, hän mennä viuhkoo kehää
pöydän ympärillä.

HARJULA

... Kolmivaiheista suunnitelmaa,
jonka seuraava askel otetaan vasta
kun ensimmäiset investoinnit ovat
osoittautuneet kannattaviksi.
Tarvitsen tietysti kunnan takausta
lainoituksen järjestämiseksi.
Vähintään kolme vuotta ja kovaa
työtähan se minulta ja pojilta
vaatii, mutta...

Rantala laskee paperit pöytään ja katsoo Harjulaa.

RANTALA

Kovaa työtä? Etkö sinä tajua että
sellaisesta syntyy lisää epäilyjä
poikien tuotannollisesta
hyväksikäytöstä? On...

*

HARJULA

Lisää? Miten niin lisää? Työn
teettäminen näillä epäonnistilla
pojilla on puhtaasti terapeuttista
ja kasvatuksellista. Kai
sosiaalitoimenjohtaja sen ymmärtää?

Ennen kuin Rantala ehtii vastata Harjula on taas vauhdissa.

(CONTINUED)

63

CONTINUED:

63

HARJULA (CONT'D)

Minun tehtäväni on sopeuttaa nämä pojat Saaren ulkopuolella vallitsevaan yhteiskuntaan....

Rantala poukkaa kyllästyneenä seisomaan.

RANTALA

Kuuntele nyt edes hetki, jumalauta!

Harjula pysähtyy yllättyneenä toisen reaktiosta.

RANTALA (CONT'D)

Se mitä minä tulin kertomaan on, ettei tule mitään kolmea vuotta. Ei tule mitään uusia investointeja, ei ainakaan kaupungin takauksella.

HARJULA

Mitä?

RANTALA

Sosiaalitoimentuki lakkautetaan ensi keväänä. Käyttämistäsi kasvatusmetodeista ja liiallisesta ankaruudesta liikkuu liikaa huhuja. Kaupungilla ei ole varaa sellaiseen.

HARJULA

Mitä? Mitä helvettiä? Totta kai liikkuu huhuja! Kenestäpä ei puhuttaisi pahaa! Ihmisluonto on sellainen! Aina löytyy niitä, jotka kadehtivat toisten saavutuksia! Eihän nyt sen takia voida ajaa koko Saarta nurin!

RANTALA

Ei tarvitse korottaa ääntä. Päätös on jo tehty. Lautakunta oli yksimielinen. Aika on ajanut tämän paikan ohi.

HARJULA

Aika? Siis... Kymmenen vuotta! Kymmenessä vuodessa tämä saari on noussut tyhjästä. Ränsisyteenstä hylätystä paikasta. Ja katso sitä tänään!

Rantala rupeaa tympääntyneenä laittamaan papereitansa kasaan. Harjula pysäyttää tämän.

HARJULA (CONT'D)

Välitättekö te edes? Pojista? Kiinnostaako teitä edes mitä heille tapahtuu?

(CONTINUED)

63 CONTINUED: (2)

63

RANTALA

Harjula. Kun...

HARJULA

Ei kun te ette välitä. Te vain haluatte säästää vaivaa, jotta jää enemmän aikaa liikkua komeasti teatterissa ja juhlissa. Maistella viinejä.

Harjula odottaa selvästi Rantalan sanovan jotain, mutta kun tämä on hiljaa, lyö Harjula nyrkkiä pulpettiin.

HARJULA (CONT'D)

Helvetti soikoon! En minä teitä ja tukeanne tarvitse, mutta pojat tarvitsevat minua! Se on totinen tosi! Lopettakaa vaan saatana tukenne, ihan sama, mutta minä jatkan täällä!

RANTALA

Harjula, älä nyt ole hullu.

Harjula koputtaa etusormella pulpetin kantta.

HARJULA

Tällä samalla saarella, samoissa rakennuksissa - ja samoilla metodeilla!

RANTALA

Mutta eihän tämä...

Harjula nyökkää lyhyesti...

HARJULA

Siinä kaikki. Kiitos. Ja hyvästi.

... ja poistuu Rantalan ihmetellessä kuvasta.

64 **EXT/INT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- NIGHT**

64 *

Harjula seisoo olohuoneen erkkerissä tukka pystyssä, punasilmäisenä, parta ajamatta ja väsähtäneen oloisena ja katsoo ulos. Näyttää siltä, että hän on murtumassa, mutta kasaa itsensä. Katsoo alas papereihinsa.

65 **INT. HARJULAN TALO, OLOHUONE. 1978.KESÄ -- NIGHT**

65 *

Harjula istuu erkkerin pöydän luona, pöytä on täynnä kansioita, papereita levitettynä myös lattialle. Hän jupisee itsekseen. Näppäilee lukuja pöytälaskimeen, surraa tuloksen. Repii tulosten irti, katsoo, kiroaa, rypistää, heittää pöydälle, jossa jo entuudestaan tulosteita, niitä on lattiallakin. Hän käy uudestaan laskelmien kimppuun.

IRENE (O.S.)

Ola?

(CONTINUED)

65

CONTINUED:

65

Harjula ei reagoi, jatkaa naputtamista. Irene, joka on ilmestynyt oviaukolle läpikuultavassa yöpaidassa, tulee miehen taakse.

IRENE (CONT'D)

Ola, kuulitsä?

Ei reagointia. Mies on kuin transsissa laskelmiseen. Irene laittaa kätensä miehen olalle. Harjula hätkähtää, vilkaisee Ireneä.

HARJULA

Mitä? Mitä nyt?

IRENE

Sun täytyy kuitenkin nukkua.

HARJULA

Nukun heti kun joudan.

Irene hieroo miehen harteita, kumartuu, nojaa toista vasten. Antaa käsien liikkua miehen rinnalla, hivuttaa alemmas, kohti vatsaa.

IRENE

Tulisit nyt välillä nukkumaan...
Tulisit vaikka... mun luo.

Irenen suu aivan Harjulan korvan luona, hän hengittää raskaasti. Harjula sysää kädet pois.

HARJULA

Minulla on töitä. Koko Saaren talous täytyy suunnitella uudestaan.

IRENE

Ola, aikansa kutakin. Joskus pitää vaan luovuttaa. Ehkä on parempi, jos mekin pääsemme pois täältä.

Väsynyt Harjula havahtuu.

HARJULA

Mitä? Ei me olla lähdössä yhtään mihinkään! Minä hankin kyllä rahat, siihen menee vain... vähän aikaa.

Irene vetäytyy miehestään, on pettynyt.

HARJULA (CONT'D)

Ajattele nyt... Kaikki tämä... puutarhasikin... Voisitko tosiaan luopua tästä kaikesta ilman taistelua?

(CONTINUED)

65 CONTINUED: (2)

65

IRENE

Mä olen luopunu jo aika paljosta.
Ola...

Irene ei keksi enempää sanoja. Istuu tuolille ja katsoo Harjulaa. *

HARJULA

Mihin sinä taas oikein tähtäät?
Miksi sinun pitää aina haastaa
riitaa? Kyllähän nyt sinäkin
ymmärrät kuinka tärkeä tehtävä
minulla on poikien kanssa.

IRENE

Oletko sä kysynyt niiden
mielipidettä?

HARJULA

Mistä?

IRENE

Oletko sä edes kertonut niille?

HARJULA

Kertonut mitä?

IRENE

Että tämä loppuu. Pitäähän sun
kertoa.

HARJULA

Ei ole mitään kerrottavaa, ei
tämä lopu. Minä keksin kyllä...
ratkaisun. Ja minä oletan, että
sinä tuet minua yrityksessäni.

Irene nousee seisomaan.

IRENE

Sä et sitten näe mitään.

Harjula on hetken vaiti.

HARJULA

Mitä tämä nyt taas... Tunnetko
sinä sitten itsesi muka jollain
tavalla... ikään kuin...

IRENE

En mä oikeastaan tiedä tunnenko
mä enää yhtään mitään.

Irene menee. Harjula on yksin, hän on jo jatkamassa
pöytälaskimen naputtelua, mutta unohtuu sitten katsomaan
paikkaa josta Irene poistui.

66 **EXT. MEREN KALLIORANTA.1978.KESÄ -- DAY**

66 *

Juhani seisoo meren rannalla. Veden raja osuu juuri hänen kengän kärkeen. Juhani katsoo merelle. Vanamo tulee Juhanin takaa.

*
*
*

VANAMO

Mitäs mietit?

JUHANI

Sun tissejä.

VANAMO

Heko heko. Sä oot hausempi silloin ku sä et yritä olla.

JUHANI

En mä yrittäny olla hauska.

VANAMO

Kato, sä osaat muodostaa ihan kokonaisia lauseita. Mitä sä sanoit niille runkkareille?

Juhani on hiljaa ja hymyilee vienosti. Kohauttaa hartioitaan.

VANAMO (CONT'D)

Mä näin sun faijas. Ethän sä mikään orpo ole.

JUHANI

Tä?

VANAMO

Se käveli tälleen.

Vanamo hypää jaloilleen, esittää Erikin kävelytyyliä ylikorostaen. Ylijäykästi kävellen.

VANAMO (CONT'D)

Ihan ku sillä olis ollu suolattu muikku perseessä.

Vanamo yrittää saada Juhania nauramaan, mutta tätä ei naurata. Vanamo istuu taas.

VANAMO (CONT'D)

Sä oot kyllä tylsä tyyppi.

JUHANI

Sithän meitä on täs kaks.

VANAMO

Just. Sun kanssa on aika vaikee keskustella, kun sä et oikeesti puhu. Sä vaan auot päätäs.

(CONTINUED)

66

CONTINUED:

66

JUHANI

No sä puhut koko ajan. *

VANAMO

Eiks oo hyvä? Jos mä en puhuis,
ni sit täs istuis kaks mälsää
mököttäjää. Olisko vähän tylsää,
tä? No olis! *

Vanamo naurahtaa. Juhanikin hymyilee vähäsen, vaikka vaikeasti. Ovat hetken hiljaa.

Vanamo vakavoituu.

VANAMO (CONT'D)

Sun mutsis. Sekin on elossa,
eiks oo? Minkälainen se on? *

Juhani kohauttaa taas hartioitaan.

VANAMO (CONT'D)

Ei sit. Tiiätsä miks meiän mutsi
kuokkii kaikki päivät puutarhassa?

JUHANI

Tykkää kasveista.

VANAMO

Ennen puutarhaa se koruompeli
koko ajan. Sitä ennen se
posliinimaalas kaikki päivät.
Puutarhan jälkeen se kehittää
taas jotain muuta. Tajuutsä?

JUHANI

En.

VANAMO

Ne nukkuu eri huoneissa.

Juhani tuijottaa. Vanamo pudistaa päätään ja huokaa.

VANAMO (CONT'D)

Joskus mäkin toivon että mä olisin
niinku te.

JUHANI

Niinku mitä?

VANAMO

Niinku poika.

Nuoret katsovat toisiaan pitkään. Meri lyö rantaan. Tuuli heiluttaa Vanamon hiuksia. Vanamo kääntyy katsomaan merta, Juhani jää katsomaan Vanamoä, kääntyy sitten hänkin merelle.

67

EXT. POIKAKODIN RANTA. 1978. KESÄ -- DAY

67 *

Sulkava, Rinne, Hämäläinen ja Salmi ovat kalastamssa.
 Juhani, Sjöblom ja Simola löhöävät laiturilla. Juhani
 hymyilee itsekseen. Harjula kävelee taustalla mäkeä alas
 kohti poikia.

HÄMÄLÄINEN (O.S.)

Älä työnnä sitä keppiis tänne!

RINNE

Ei täst saa mitään.

HÄMÄLÄINEN

No mee veteen ja tökkää oma matos
 sinne.

SULKAVA

Eihän se auta, ku ei ne kalat nää
 niin pientä.

Hämäläinen söhii Rinteen onkea syrjemmäksi ja pojat ovat
 aloittamssa eräänlaista onkimiekkailua kun Harjula saapuu
 paikalle. Riitelijät rauhoittuvat heti. Harjula ei
 kuitenkaan kiinnitä huomiota heihin. Harjula miettii
 mitä sanoa.

HARJULA

Terve pojat. No nappaako?

Epämääräisiä ja mumisevia "ei" vastauksia. Harjula rykii
 hermostuneena.

HARJULA (CONT'D)

Niin. Ei se aina nappaa.

Pojat ovat hieman hämmentyneitä Harjulan outoudesta.

Hetken hiljaisuus. Harjula kerää rohkeutensa.

HARJULA (CONT'D)

Sosiaalitoimi lakkauttaa Saaren
 rahoituksen.

Repliikki pysäyttää pojat.

SJÖBLOM

Siis tarkoittaaks se, että me
 lähdetään pois?

HARJULA

Se päätös on teidän. Minä olen
 päättänyt jatkaa. Aion keksiä
 keinon, miten saari voisi jatkua.
 Mutta päätös jäämisestä on teidän.

Rannassa vallitsee syvä hiljaisuus. Vain veden liplatus
 rikkoo sen. Harjula hieroo kasvojaan.

(CONTINUED)

67

CONTINUED:

67

Pojat vilkuilevat toisiaan ja Harjulaa joka ensimmäistä kertaa on heidän edessään epävarma, haavoittuvan näköinen.

HARJULA (CONT'D)

Niin kuin sanoin, minä jatkan.
Minä en vielä tiedä miten sen
teen, mutta minä teen. Kyllä
minä jotain keksin... Minä
lupaan... Mutta minä vain... Jos
joku teistä ei halua jatkaa
Saarella kunnan päätöksen johdosta,
niin...se on ymmärrettävää. Koska
helppoahan täällä ei tule olemaan.
Vähemmällä pitäisi pärjätä.

*
*
*

Harjulalta loppuvat sanat. Hetken hiljaisuus. Sen jälkeen Sjöblom nousee laiturilla seisomaan, katsoo suoraan Harjulaa.

*

SJÖBLOM

Mä jään. Tää on mun koti.

*

Pojat vilkuilevat seisovaa Sjöblomia ja Harjulaa. Simola nousee. Sulkava nousee rantaan ja heittää seisomaan osoittaaksen tukensa. Hämäläinen nappaa hölmistyneestä Rinteestä kiinni ja raahaa tämän rantaan. Enää Salmi ja Juhani jäljellä. Sekä seisovien poikien että Harjulan katse kääntyy heihin.

*
*
*
*
*

SALMI

Mä nyt oon lähössä muutenkin ens syksynä. Mutta siihen asti... Ihan sama.

Salmi kohauttaa harteitaan, nousee. Nyt istuu vain Juhani.

SJÖBLOM

Siili?

*

JUHANI

Mä... Mun isä ja äiti haluaa mut takaisin... kotiin.

*

Juhani katsoo muita, katsoo Harjulaa ja nousee. Nyt kaikki seisovat ja katsovat opettajaansa. Harjula antaa katseensa kiertää seisovissa pojissa, avaa suunsa, yrittää sanoa jotain, mutta ei saa sanottua mitään. Hän pyyhkäisee nopeasti silmänurkkaansa ja nyökkii.

*

67A

EXT. POIKAKODIN PIHA.1978.KESÄ -- DAY

67A*

Juhani istuu pihalla yksin. Sjöblom tulee Juhaniin luokse takaapäin.

*
*

SJÖBLOM

Mitä sä tarkoitat?

*
*

Juhani katsoo taakseen, näkee Sjöblomin.

*

(CONTINUED)

67A CONTINUED:

67A

JUHANI

Millä?

Sjöblom laskeutuu istumaan Juhanin viereen.

SJÖBLOM

Että sun mutsi ja faija halua sut
kotiin?

JUHANI

Faija sano.

SJÖBLOM

Se sama äijä, joka sekoili täällä?
Älä ny unta nää.

Sjöblom tönäisee leikkisästi Juhania kylkeen.

SJÖBLOM (CONT'D)

Sitä paitsi miks sä lähtisit?
Hei, me ollaan sun perhe. Ja tää
on sun kotis.

JUHANI

Tää lopetetaan kuitenkin, koko
paikka.

SJÖBLOM

Paskat. Mä luotan Harjulaan. Se
on fiksu, se kehittää kyllä jotain.

JUHANI

Ei kenenkään voi luottaa.

SJÖBLOM

Hä?

JUHANI

Ei mitään.

Juhani kohauttaa harteitaan, katsoo muualle.

68 INT. HARJULAN TALO ,ERKKERI-OLOHUONE.1978.KESÄ -- NIGHT

68 *

Harjula jolla tukka sotkussa, naamalla monen päivän sänki, istuu kuumeista intoa täynnä keittiössä. Kansioita, nippu kirjoja pöydällä. Harjula selaa kirjoja vinhaa tahtia. Kuvissa vilahtaa munia, taimia, toukkia, leveysasteita, uusia taimia, toukkia. Harjula laskee pöytälaskimella lukuja. Hän vertailee lukuja pöydällä olevaan paperiin. Yhtäkkiä Harjula hymyilee hieman.

69 INT. HARJULAN TALO. IRENEEN MAKUUHUONE.1978.KESÄ -- MOMENTS
LATER

69 *

Harjula tulee Irenen huoneeseen valo takanaan ja kirja kädessä. Irene nukkuu. Peitto on valahtanut nilkkoihin, yöpaita noussut ja paljastaa kyljellään makaavan Irenen paljaan takapuolen. Harjula kävelee lähemmäs.

(CONTINUED)

69

CONTINUED:

69

Istuu sängylle. Katsoo vaimon takapuolta, nostaa kätensä ja laittaa sen takamuksen ylle, ei kiinni. On jo laskemaisillaan kämmenen pyllylle, kun pysähtyy ja vetää yöpaidan helman alemmas. Koskettaa sen jälkeen kylkeä.

HARJULA

Irene?

Vaimo liikahtaa, vetää käden posken ja tyynyn väliin.

HARJULA (CONT'D)

Irene? Nukutko sinä?

Irenen avaa unisena silmänsä.

IRENE

Paljon kello on?

HARJULA

Ei aavistustakaan. Mutta Irene...
Olen tainnut keksiä ratkaisun.

Irene kohottautuu, laittaa lukuvalon päälle, siristää silmiä katsoessaan herätyskelloa. 03.25.

IRENE

Mitä?... Mihin?

Irene rojahtaa takaisin sängylle. Hautaa kasvot tyynyyn.

HARJULA

Saaren talouden pelastamiseksi!
Minä olen tässä ajatellut...

*

IRENE

Anna mun nukkua.

HARJULA

Ei kun kuuntele nyt. Ne sinun
silkkiäsi puut. Nehän on Morus
Nigroja, eikö olekin?

*

*

Vaimo ynähtää.

HARJULA (CONT'D)

Ja sukua Morus Alballe, eikö?

*

IRENE

Mmm. Miten niin?

HARJULA

Ne Albat ne on silkkiperhosten
ruokaa.

*

IRENE

Minkä?

(CONTINUED)

69 CONTINUED: (2)

69

HARJULA

Minä olen tässä vähän lueskellut,
silkkiperhosista. Nouse nyt!

*
*

Irene puuskahtaa ja nostaa tyynyn pois. Harjula työntää
kirjan vaimonsa kasvojen eteen.

Irene nousee istualleen, ottaa kirjan, katsoo kantta, ja
miehensä kasvoja. Toisen kasvoilla on kiilto, joka ulottuu
silmiin saakka.

IRENE

Mitä sä selität?

HARJULA

Me pelastetaan Saari!

*

Irene katsoo kysyvästi.

*

70 **INT. HARJULAN TALO.KEITTIÖ. 1978.KESÄ -- NIGHT**

70 *

Harjula ravaa keittiön lattiaa. Irene istuu aamutakissa
pöydän ääressä, selailee ruotsalaista perhoskirjaa
välinpitämättömästi.

HARJULA

... jäi takaraivoon kun Erik
Johansson mainitsi sen. Ja nyt
yhtäkkiä, kun en enää... ajattelin,
että piru vieköön-

*
*

IRENE

Sehän oli leikkiä.

HARJULA

Ei, ei, ei. Tämä ruotsalainen on
kasvattanut niitä sisällä...
erityisissä huoneissa
ymmärtääkseni. Silkkiperhosia.
Ne on kuin kesytettyjä eläimiä.
Ei ne osaa edes lentää. Ne...
jos ne putoaa puusta, ne on
nostettava sinne takaisin. Ne on
niin rappeutuneita... Tai
kehittymättömiä. Sokeitakin.

*

IRENE

Ola?

HARJULA

Kun Johansson mainitsi perhosista
ja tuosta kirjasta, niin minä...
ja nyt sitten, kun tuli tämä tuen
lakkautus...

*

IRENE

Ola! Sen Johanssonin poika on
täällä!

(MORE)

(CONTINUED)

70

CONTINUED:

70

IRENE (CONT'D)

Se ei ole kyennyt hoitamaan edes omaa lasta! Et sä sen puheita voi todesta ottaa!

Irene viskaa kirjan kädestä. Se liukuu pöydältä ja putoaa lattialle. Harjula poimii kirjan, pyyhkii kantta kuin silittäisi kissaa.

HARJULA

Sinä et nyt ymmärrä. Mies, niin kuin Johansson, voi olla huippupätevä, mutta menettää tilaisuutensa, koska on liian perso viinalle. Niin voi käydä kenelle hyvänsä jos ei pidä varaansa. Ja kateus ja paineet... Mutta se siitä...Silkistä maksetaan huikeita summia! Ensin tarvitaan niitä Morus Alboja, niin tässä lukee. Ja minä ajattelin, että tiedätkö sinä mistä niitä saa ja paljonko ne maksaa? Sitä minä tulin... että pääsen eteenpäin laskelmieni kanssa.

*
*
*

Ireen katsoo miestä, joka on kiihkoissaan ja jotenkin hellyttävän hullu samalla. Kuin pikkupoika. Irene huokaa ja nyökkää.

IRENE

Mä olen tilannut ne Nigrat taimina. Mutta ne ei ollu halpoja.

HARJULA

Älä siitä huoli. Minulla on jo suunnitelma siihenkin.

*

Irene katsoo sekalaisia papereita täynnä olevaa pöytää, rypistettyjä tulostenauhoja lattialla, pöydällä, miehen kiihtynyttä hahmoa.

HARJULA (CONT'D)

Tämä on perkele jotain sellaista mitä kukaan ei ole näillä leveysasteilla ennen tajunnut tehdä!

IRENE

Siihen on varmaan hyvä syy.

*

Harjula ei reagoi Irenen kommenttiin vaan jatkaa innokasta vauhottamistaan.

HARJULA

Yhdestä silkkiperhosesta saadaan...

- 71 **EXT. HARJULAN TALO.1978.KESÄ -- MOMENTS LATER** 71 *
- Näemme Harjulan jatkavan suurilentoista visiointiaan ikkunan läpi. Irene katsoo välillä miestäns. Välillä lattiaa. Sade hakkaa ikkunaa kuin suurta sirkusesitystä rummuttava orkesteri.
- 72 **INT. LUOKKAHUONE.1978.KESÄ -- DAY** 72 *
- ~~Pojat pulpeteissaan. Harjula parta ajamatta, tukka sotkussa ja kiihkoissaan, seisoo luokan edessä ja pitää perhoskirjaa korkealla päänsä yläpuolella.~~
- ~~HARJULA~~
- ~~Loistava idea, eikö vain? No?
Mitäs sanotte?~~
- ~~Pojat mulkoilevat epäuskoisina toisiaan, opettajaansa.~~
- ~~HARJULA (CONT'D)~~
- ~~Sanokaa nyt jotain. Pojat?~~
- 73 **EXT. METSÄ. 1978. KESÄ -- AFTERNOON** 73 *
- ~~KKK kerhon pojat: Juhani, Rinne, Sjöblom, Sulkava ja Simola istuvat metsässä ja polttavat kädestä käteen kiertävää sätkää. Simola sylkäisee klimpin ennen kuin avaa suunsa.~~
- ~~SIMOLA~~
- ~~Joo mä nyt suoraan sanon, niin
... Eikö se vittu mitään muuta
keksiny?~~
- ~~SULKAVA~~
- ~~Joo, seonnu se on. Mistä se meinaa
muka ne rahat saada taimiin ja
muniin?~~
- ~~RINNE~~
- ~~Ja mitä sit vaikka saiski? Eihän
me nyt osata mitään silkkiperhosia.~~
- ~~SIMOLA~~
- ~~Joo, vois saman tien hakata laudat
ikkunoihin ja lähtee menemään.~~
- ~~SJÖBLOM~~
- ~~En mä ny tiedä, voi siinä olla
jotain, siinä perhosjutussa. Ja
mitä hävittävää meillon? Mitä
mieltä sä oot, Siili?~~
- ~~Juhani kohauttaa harteita. Simola heittäytyy selälleen.~~
- ~~SIMOLA~~
- ~~No joo, loppujen lopuks mulle on
tietty ihan sama mitä me täällä
tehään.~~
- ~~(MORE)~~

(CONTINUED)

73

CONTINUED:

73

~~SIMOLA (CONT'D)~~~~Mähän kasvatan ja myyn vaikka viiksisikarvojani, jos joku niistä maksaa.~~

*

~~SULKAVA~~~~Kasvata ny ensin ees munakarvat.~~~~RINNE~~~~Tai ees mulkku kikkelin tilalle.~~~~SULKAVA~~~~Tällä saarella mulkulla mitään enää tee. Jumalauta ku sä Siili mokasit sen Vanamon kanssa. Olisit sä ny voinu sen verran varoo, ettei sun mulkun nuppi näy mättään yli rantaan saakka.~~

*

*

~~Kaikki alkavat nauraa, Juhnikin. Pojat alkavat tönä toisiaan. Homma riistäytyy joukkopainiksi.~~

*

*

74

EXT. NAVETTA. 1978.SYKSY -- DAY

74

*

Pojat, Tyyne ja Harjula ovat navetassa. Tyyne tyrmistynyt ja katselee suu auki lehmien riviä. Lehmiä navetassa yhteensä kuusi.

*

*

TYYNE

Yks?

HARJULA

Tyyne on nyt hyvä ja valitsee mikä näistä jätetään. Muut on jomyyty.

*

Tyyne katsoo lehmiä leuka väpättäen.

TYYNE

Ne on kaikki mulle niin rakkaita, ku omia lapsia.

Harjula näyttää siltä, että maltti menee, osoittaa lähintä.

*

HARJULA

Se on sitten tuo joka jää!

Harjula lähtee saman tien kävelemään.

HARJULA (CONT'D)

Ja sitten sikalaan.

TYYNE

Ei kai sentäs possujakin?

*

HARJULA

Viisi teurastetaan ja pakastetaan talveksi, kaksi jää ja loput myydään!

(CONTINUED)

- 74 CONTINUED: 74
- Pojat alkavat vetää lehmiä pois karsinoistaan. Tyyne katsoo surkeana "omia lapsiaan". *
- 75 **EXT. POIKAKODIN LAITURI.1978.SYKSY -- DAY** 75 *
- Pojat tempovat kahta lehmää kohti laiturissa odottavaa venettä, jonka perässä korkealaitainen lautta perälauta auki ja siltana rannan ja lautan välissä. Laiturilla seisoo Harjula ja OSTAJA seuraamassa poikien työskentelyä. *
- HARJULA
Siellä ovat! Viimeinen kuorma!
- Miehet paaskaavat kättä ja Ostaja siirtyy omaan alukseen. Kauempana poikakodin portailla istuu Tyyne ja itkee surkeana rimpuileva navettakissa-Lumi sylissänsä. *
- 76 **EXT. KASVIHUONEET.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 76
- Pojat kantavat jonossa kasvihuoneesta tomaatinvarsia ulos. Heittävät kasaan ja painuvat hakemaan lisää sisältä. Tyyne seisoo taustemmalla katsomassa kun hänen maailmansa tuhotaan. *
- 77 **INT. KASVIHUONEET.1978.SYKSY -- CONTINUOUS** 77
- Kasvihuone kuin hävityksen jäljiltä. Pojat riuhtovat ja potkivat viimeisiä puulavoja rikki. Joku on jo tarttunut harjaan ja lakaisee betonilattiaa puhtaaksi.
- 78 **INT. RUOKAHUONE.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 78
- Pojat syömässä.
- HÄMÄLÄINEN
Missä mun leipä on? *
- Sulkava ja Rinne näyttävät siltä kuin mitään ei olisikaan tapahtunutkaan. *
- HÄMÄLÄINEN (CONT'D)
Saatana Sulkava, pitääks mun leipoa
sua pataan. *
- Simola vilkaisee ikkunasta ulos. *
- SIMOLA
Nyt ne tulee! *
- Hetkessä kaikki paitsi Salmi jaloillaan. Säntäävät sekalaisena joukkona ulos.
- 79 **EXT. POIKAKODIN PIHA/LAITURI.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 79
- Mereltä on lähestymässä yhteysalus, jonka perässä on matala, pressuilla peitetty proomu. Pojat ryntäävät kohti rantaa ja laituria. Harjula seisoo yhteysaluksen keulassa ylpeänä kuin kuningas. Heiluttaa pojille kättä. Salmi tulee kohti rantaa laiskasti, poissaolevasti.

80 **EXT. LAITURI/RANTA.1978. SYKSY -- AFTERNOON**

80

Pojat kärräävät laiturille nostettuja n. 50-senttisiä taimia, joissa säkkikankaalla suojatut juuripaakut, rannalle. Rannalla seisoo jo satakunta tainta. Harjula seisoo ylpeänä katsomassa. Irene on tullut laiturille.

HARJULA

Morus Albat! Sanalla sanoen mulperipuiden kuninkaalliset!

IRENE

Sä olet hullu.

Harjula ei reagoi.

IRENE (CONT'D)

Kuinka paljon sä jouduit ottamaan lainaa?

HARJULA

Älä siitä huoli. Minä ja pojat hoidamme tämän.

Harjula huomaa Irenen vaisuuden. Hän taputtaa kömpelösti vaimoa olalle. Tämä jäykistyy.

IRENE

Albat ei ehkä pärjää talvea ulkona. Ne Nigrat on eri asia.

HARJULA

Kuka tässä on sanonut että niitä ulkona aiotaan pitääkään?

81 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1978.SYKSY -- AFTERNOON**

81

Rappusille asetettu lautoja ajoluiskaksi. Ovet ovat selällä. Rinne tulee kottikärryjen, joissa neljä tainta, kanssa pihaan. Hämäläinen auttaa vetämällä kärryt portaista ja ovesta sisään. Heti kun he ovat menneet, tulee Simola tyhjien kärryjen kanssa ulos. Sulkava tulee myös ovelle, pyyhkii hikeä otsalta. Salmi on rannassa lastaamassa taimia kärryille.

81A **INT. RUOKAHUONE.1978.SYKSY -- EVENING**

81A*

Ruokahuone tyhjä kalusteista. Lattialle levitetty plastiikki, jonka päällä seisoo mulperipuun taimia. Niitä on jo paljon ja Sjöblom ja Juhani ovat asettamassa niitä lisää.

HARJULA (O.S.)

... ne täällä talvehtimassa, pakkaselta suojassa. Niitä tulee luokahuonekin täyteen. Koko alakerta. Mitäs sanot?

(CONTINUED)

- 81A CONTINUED: 81A
- Irene ja Harjula seisovat oviaukolla. Irene näyttää epäuskoiselta. *
- IRENE *
- Missäs pojat syö ja opiskelee? *
- 81B **INT. SEURUSTELUHUONE.1978. SYKSY -- EVENING** 81B*
- Harjula avaa oven toisen kerroksen seurusteluhuoneeseen. *
- Se on kokenut muodonmuutoksen. Samaan tilaan ehdettu sekä pulpetit, että opettajanpöytä ym. Luokkavarusteet. *
- Ruokapöydät yhdessä rivissä toisella seinustalla. Poissa ovat nukkavieru sohva, tyhjä TV-sato, kolme tuolia ja pöytä ja vino hylly muutamine lautapeleineen vähine kirjoineen. Irene joka seisoo oviaukolla pudistaa päätään. *
- Irene katsoo miestänsä, katsoo huonetta ja lähtee mitään sanomatta pois. Harjula jää oviaukolle seisomaan, katsoo vaimonsa perään. *
- HARJULA *
- Irene? *
- Irene menee menojaan. Harjula miettii hetken ja lähtee sitten perään. Juhani näkee tämän. *
- 82 **EXT. MEREN KALLIORANTA.1978.SYKSY -- EVENING** 82 *
- Juhani ilmestyy näkyviin metsästä, kävelee kalliorantaan, katselee ympärilleen, vislaa. On jo hämärtämässä. *
- VANAMO (O.S.)
- Täällä.
- Juhani katsoo äänen suuntaan. Vanamo istuu kalliokolossa villapaita yllään. On sykkyrässä ja selvästi kylmissään mereltä puhaltavassa tuulessa.
- 83 **EXT. KALLIOKOLO.1978.SYKSY -- MOMENTS LATER** 83
- Vanamo ja Juhani istuvat kolossa vierekkäin.
- JUHANI
- Etsä käynytään uimassa?
- VANAMO
- Arvaa paljon ton veden lämpö on?
- JUHANI
- Oisko kaheksantoista?
- VANAMO
- Kaheksantoista sulla on housuissas, idiotti.
- Juhani vilkaisee Vanamo. Tyttö irvistää. Äkkiä ei ole sanoja. Molemmat katsovat toista vakavana. Suudelma on hätäinen, melkein kuin pusu. Suudelman jälkeen on hiljaista. Molemmat katsovat kohti tummuvaa merta.

(CONTINUED)

83

CONTINUED:

83

VANAMO (CONT'D)

Mä vaihdan koulua. Mä muutan tädin
luo talveksi ja tuun takas vasta
kevääällä. Tai tuun mä Jouluks
kotiin.

*

Juhani ei sano mitään.

VANAMO (CONT'D)

Säkin lähet. Millon sä lähet?

JUHANI

En mä tiedä vielä. Ei ne oo vielä
ilmottanu. Mutsi ja faija.

*

*

VANAMO

Haluutsä lähteä?

Juhani kohauttaa harteitaan.

VANAMO (CONT'D)

Olis kiva, jos sä olisit täällä
vielä ku mä tuun takas.

*

Juhani katsoo Vanamo, kääntyy sitten takaisin kohti merta.

JUHANI

Miks?

VANAMO

Mun tulee ikävä.

*

JUHANI

Ai mua vai?

*

VANAMO

Sua.

*

84

EXT. LAITURI/RANTA.1978. SYKSY -- DAY

84

*

Harjulan perhe laiturilla, jossa yhteysalus kiinni.
Merkkiviitta ylhäällä. Irene ja Orvokki halaavat
vuoronperään Vanamo, sillä aikaa kun Harjula nostaa kaksi
suurta matkalaukkua veneeseen. Harjula kättelee tyttärensä
ennen kuin tämä nousee veneeseen. Vanamo katselee veneestä
perheen ohi kohti rantaa.

*

*

*

*

*

Juhani istuu rantaan johtavalla kalliolla. Kun Vanamo
katsoo kohti, Juhani nousee ja lähtee kävelemään pois.
Hän näkee Salmen seisovan kauempana ja sivummalla
kalliolla, katse kiinteästi venelaiturin tapahtumissa.

*

*

*

*

85

INT/EXT. KASVIHUONEET.1978.SYKSY -- DAY

85

*

Sahanterä rouhii puuta.

Pojat ovat nikkaroimassa tyhjennetystä kasvihuoneesta
perhoshuonetta. Osa naputtelee jalustoja perhostasoille
sisällä.

(CONTINUED)

85

CONTINUED:

85

Joku sahaa ulkona pukilla lautoja ja kakkoskakkosia määrämittaen, toinen pitää kiinni ennen kuin katko käy. Joku poraa reikiä lautoihin, toinen pulittaa. Pääasia työntäyteinen tunnelma: innokasta, mutta määrätietoista työskentelyä.

*

Juhani on sisällä naputtamassa kakkosnelosista juoksuja kasvihuoneen betonipohjaan Salmen kanssa, kun Harjula ilmestyy oviaukolle.

*

HARJULA

Tule käymään toimistolla,
Johansson.

JUHANI

Hetikö?

HARJULA

Heti.

JUHANI

Mutta Salmi ei saa yksin...

HARJULA

Rinne ottaa Hämäläisen avuksi ja
Salmi saa mennä auttamaan vaimoani
puutarhassa.

*

*

*

Salmi ja Juhani vilkaisevat toisiaan. Harjula ei ole jäänyt odottamaan. Hän on jo menossa.

SALMI

No, mitäs sä oot tehny?

*

JUHANI

En mitään.

Juhani ja Salmi tulevat kasvihuoneesta. Kaikki pojat keskeyttäneet työnsä. Harjula harppoo jo kaukana taakseen katsomatta.

*

*

SJÖBLOM

Jos siellä onkin vaikka sun mutsi
ja faija. Jos ne on tullu hakemaan
sut himaan.

*

*

*

*

85A

EXT. POIKAKODIN TAKAPIHA.1978.SYKSY -- MOMENTS LATER

85A*

Juhani harppoo lujaa kävelevän Harjulan takana pelokkaana.

*

86

INT. HARJULAN TYÖHUONE.1978. SYKSY -- AFTERNOON

86*

Juhani seisoo ja katselee Harjulaa, joka istuu pöytänsä takana. pöydällä on peltilaatikko, jonka kannessa teksti:
JUHANI JOHANSSON.

*

*

*

HARJULA

Istuhan Johanss- ... Istu alas
Juhani.

(CONTINUED)

86

CONTINUED:

86

Juhani istuu ihmetellen. Harjulan ilme on vaikea. Kädet hakevat sanoja.

HARJULA (CONT'D)

Nyt on niin, että sinun vanhempasi...

JUHANI

Ne ei haluukaan mua takas?

HARJULA

Minä... olen pahoillani.

JUHANI

Isä ei oo päässy kuiville.

Hetken hiljaisuus. Harjula nojaa kämmeniä pöytään.

HARJULA

Juhani. Sinun isäsi ja äitisi ovat kuolleet. Auto-onnettomuudessa. Otan osaa.

Juhani näyttää siltä, ettei ymmärrä. Harjula taputtaa pöydällä olevaa peltilaatikkoa.

HARJULA (CONT'D)

Tämä sisältää vanhempiesi jäämistöä. Pari pankkikirjaa, tyhjiä.

Harjula avaa kannen ja noukkii kirjekuoren käteensä.

HARJULA (CONT'D)

Ja sitten on tämä kirje. Isäsi lähetti tämän minulle toisessa kuoressa, jossa oli ohjeet siitä miten minun pitää menetellä tämän suhteen. Näytän kirjeen nyt siksi, että tiedät sen olevan olemassa. Saat tämän haltuusi, kun joskus lähdet täältä. Se oli isäsi tahto. Ymmärrätkö?

Juhani näyttää siltä, ettei kuunnellut yhtään mitään. Harjula laittaa kirjeen takaisin peltilaatikkoon, sulkee kannen. Hän nousee, kiertää pöydän, taputtaa Juhania olalle.

HARJULA (CONT'D)

Haluan sinun tietävän, että olin jo puoltanut vanhempiasi isäsi pyytämässä lausunnossa, olisit ilman tätä varmaankin päässyt kotiin. Mutta elämä on sellaista, Juhani. Koskaan ei tiedä, kuka meistä lähtee. Niin se menee.

(CONTINUED)

86

CONTINUED: (2)

86

Näyttää siltä, että Harjula itsekin tajuaa omien sanojensa teennäisyyden. Hän kyykistyy Juhanin tuolin eteen ja katsoo poikaa suoraan silmiin, puhuu liki kuiskaten, pehmeästi. Poimii Juhanin kädet omien nyrkkiensä sisään.

HARJULA (CONT'D)

Kun sinä joku päivä palaat mantereelle, huomaat olevasi paljon vahvempi kuin kaikki muut. Jokaikisen sinunlaisellesi päätään aukovan on varottava, koska sinä olet niin kova. Sinä kestät mitä vaan. Ymmärrätkö? Ihan mitä vaan.

Juhani nielaisee ja nyökkää.

Harjula nousee seisomaan ja nostaa myös Juhanin käsistä seisaalleen. Harjula halaa poikaa. Juhani pitää käsivarret tiukasti kylkiään vasten.

JUHANI

Minkä merkinen auto se oli?

Harjula päästää Juhanin käsivarsien mitan päähän, pitelee tätä harteista, katsoo.

HARJULA

Mitä?

JUHANI

Minkä merkinen auto se oli jota isä ajo?

HARJULA

En minä tiedä.

JUHANI

Ai.

Harjula tarkastelee poikaa säälivästi.

HARJULA

Pidä loppupäivä vapaata. Ole nyt hetki vaikka ihan omissa oloissasi. Kuulitko?

JUHANI

Joo.

HARJULA

Hautajaisia ei sitten tule. Heidät löydettiin vasta viikko onnettomuuden jälkeen, joten... Heidät haudattiin heti, sinä varmaan ymmärrät, että niin oli... kätevintä.

JUHANI

Joo.

(CONTINUED)

- 86 CONTINUED: (3) 86
- HARJULA *
Haluaisitko sinä puhua? *
- JUHANI *
Mistä? *
- HARJULA *
Vanhempiesi kuolemasta. *
- Juhani pudistaa päätään. Harjula nyökyttelee ja haluaa taas poikaa. Rutistaa lujempaa itseään vasten kuin äsken, miltei ripustautuu poikaan. Juhani alkaa pyristellä itseään irti. Harjula päästää ja Juhani juoksee huoneesta. *
- 87 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1978.SYKSY -- MOMENTS LATER** 87 *
Juhani tulee talosta ja portaita alas juosten. Hän juoksee kohti takapihaa. *
- 87A **EXT. POIKAKODIN TAKAPIHA.1978.SYKSY -- MOMENTS LATER** 87A *
Juhani juoksee pellon poikki metsään. *
- 88 **EXT. METSÄ.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 88
Juhani juoksee metsässä, ei välitä kasvoja vasten hakkaavista oksista, kaatuu, nousee, jatkaa juoksua.
- 89 **EXT. METSÄ.1978. SYKSY -- MOMENTS LATER** 89
Juhani on juossut itsensä huohottavaksi. Pysähtyy, nojaa kämmeniä suurta kiveä vasten. On hetken aloillaan ja alkaa sitten hakata nyrkkeillä kiveä.
- JUHANI *
Saatanan paska isä... paska äiti...
paska isä... *
- Juhani hakkaa ja sanat muuttuvat tunnistamattomiksi, sekoittuvat karjunnaksi samalla kun hänen nyrkkinsä sotkeentuvat iskuista omaan vereen. *
- 90 **EXT. HARJULAN TALO.PUUTARHA.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 90 *
Salmi nostelee raskaita kiviä rannasta. Salmen lihakset pullottavat käärittyjen hihojen paljastamissa käsivarsissa. Irene katsoo työtä tekevää Salmen atleettista vartaloa mitään sanomatta. *
- SALMI *
Onks tää hyvä? *
- Salmi näyttää yhtä kiveä. Irene naurahtaa ja pudistaa päätään. *
- IRENE *
Ei. Mutta ota se isompi siitä
jos vaan jaksat. *

(CONTINUED)

90 CONTINUED: 90

Salmi ottaa kiinni tiukasti isommasta kivistä. *

SALMI

Totta kai mä jaksan.

Samassa kaukaa metsästä kuuluu vaimeaa Juhanin karjuntaa. Irene pysähtyy ja katsoo metsän suuntaan.

IRENE

Mikä se oli? Kuulitsä?

Salmi, nousee joka on keskittynyt kivennostoon ei ole kuullut mitään, mutta äkillinen reaktio saa hänet menettämään tasapainonsa. *

SALMI *

Ai saatana!

IRENE *

Voi ei! Se oli mun syy. Mä olin kuulevinani jotain. *

Salmi pitelee oikeaa siipilihastaan. Irene tulee viereen. Liian lähelle, sen näkee Salmen ilmeestä. Hän vetää naisen tuoksua sieraimiinsa, katsoo tämän kaulaa. Irene ei huomaa *

IRENE (CONT'D)

Siihen tuli haava.

91 **EXT. METSÄ.1978. SYKSY -- MOMENTS LATER** 91

Juhani istuu kiveen selkää nojaten, katsoo nyrkkejään, jotka vuotavat verta. Katsoo ylhäällä matavia pilviä. Sulkee silmänsä, huohottaa. Jäljelle jää pimeys ja huohotus.

92 **EXT. METSÄ/OJA.1971.SYKSY -- MORNING** 92

Pimeää. Huohottava hengitys.

SIIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (O.S.)

Voit avata silmät, Juhani. Se on vain pyöränrenkas. *

Juhani avaa silmät. Hän seisoo ojan luona. Kyykyssä hänen vierellään on naispoliisi, joka pitelee sateenvarjoa heidän yllään. Yksi virkapukuinen poliisi sadetakki yllään Juhanin ja naisen lähellä. Kolme poliisia kahlaa ojassa kalastushaalareissa. Ojan penkalla on pyöränrenkas, pari pulloa, ja muuta roinaa. Kaikki mudan kuorruttamia. *

POLIISI OJASSA

Ei täällä mitään ole. Muuta ku romua.

Siviilipukuinen naispoliisi katsoo Juhania.

SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI

Oletko ihan varma paikasta?

(CONTINUED)

- 92 CONTINUED: 92
- Juhani nyökkää. Samassa kahlaavat poliisit nousevat. *
- POLIISI OJASSA
Olisko se vaikka haudattu johonkin tontille?
- JUHANI, 7V
Niinku Baltsu. *
- SIIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI
Mitä sinä sanoit?
- JUHANI, 7V
Koira. *
- SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI
Mikä koira?
- Juhani ei vastaa.
- SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)
Juhani, missä koiran hauta on?
- Juhani kääntyy, lähtee juoksemaan. *
- SIVIILIPUKUINEN NAISPOLIISI (CONT'D)
Hei! Älä mene! *
- 93 **EXT. MEREN KALLIORANTA/METSÄ.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 93 *
- Juhani juoksee kalliota alas mereen, jatkaa kunnes seisoo vedessä reisiään myöten. Alkaa kauhoa vettä, möyrii vettä hulluna, kuin etsisi jotain. Veden vellonta Juhanin käsissä sekoittuu pienen vauvan itkuun. *
- 93A **EXT. METSÄ/OJA.1971.SYKSY -- NIGHT** 93A *
- Nopea leikkaus kuvasta, jossa Erikin kädet iskevät veteen nostaakseen siellä odottavan nyytin. *
- 94 **INT.HARJULAN TALO, KEITTIÖ 1978. SYKSY -- AFTERNOON** 94 *
- Salmi istuu keittiötuolilla, niin että tuolin etunoja on hänen edessään. Irene laskettaa vettä liinakankaaseen, kääntyy Salmen taakse.
- IRENE
Paita pois. *
- SALMI
En mä. Antaa olla.
- Salmi on nousemassa, Irene painaa hänet takaisin tuoliin.
- IRENE
Se on pakko puhdistaa. *
- Salmi on hetken jäykkänä, sitten hän vetää paidan pään yli. Irene katsoo pojan selkää kauhistuneena.

(CONTINUED)

94 CONTINUED:

94

IRENE (CONT'D)

Voi Luoja...

Näemme Salmen niskasta housunrajaan asti paljaan, lihaksikkaan selän jota peittävät kauttaaltaan rumat arvet. Kaatumisesta tullut hankaisuarpi, joka tihkuu verta, näyttää mitättömältä vanhoihin jälkiin verrattuna.

*
*

IRENE (CONT'D)

Sun... Ei kai sun vanhempasi?

SALMI

Ei mulla oo vanhempia. Isäpuoli ne teki. Mitä muuta sä haluat musta tietää?

IRENE

Mä... Anteeksi.

Salmi hymähtää. Irene alkaa puhdistaa uutta haavaa varovasti.

SALMI

Se oli sellanen. Sen piti aina saada. Joko naida tai hakata. Mieluummin molempia. Etenkin kännissä. Sille kelpasi mikä tahansa kahdella jalalla kävelevä.

Irenen silmiin nousevat kyneleet. Hän nostaa toisen kätensä pojan paljaalle olalle ja jatkaa toisella puhdistamista.

IRENE

Mä jotenkin ajattelin, ettei sulla olisi takana niin pahoja juttuja ku muilla.

SALMI

Miks mä sit olisin täällä?

IRENE

Mä tarkotan... että luulis että tommosta kokemuksesta menee sekasin... mutta sä olet niin... Olavikin on aina kehunut kuinka tunnollinen ja ahkera sinä olet. Vahva ja lihaksikas... tarkotan...

*

Irene on kuin huomaamatta alkanut hivellä Salmen selän toista sivua olalle jättämällä kädellä. Salmi kääntyy ja nappaa kiinni Irenen kädestä. Irene on aloillaan.

SALMI

Tarkotat mitä?

IRENE

En mä... Ei sillä ole väliä.

(CONTINUED)

94 CONTINUED: (2)

94

Irene seisoo istuvan Salmen edessä. Hänen ranteensa on Salmen sormien vangitsema, mutta hän ei tee elettäkään pyrkiäkseen irti. Salmi katsoo suoraan silmiin.

SALMI

On sillä.

IRENE

Miten niin?

SALMI

Mun mielestä sä oot upea nainen...
Upein mitä mä oon ikinä nähny.
Meinaan ihan toista toista sorttia
ku kaikki muut.

Nyt Irene yrittää päästä irti, ei kovin pontevasti mutta kuitenkin.

SALMI (CONT'D)

Mä en tahtois lähteä täältä pois.
Mä tarkoitan et sen takia mä en
haluais lähteä täältä... ku mä en
enää näe sua.

Irene pudistaa päätä, ilme on epäuskoinen. Nyt hän tempaisee kätensä irti, ottaa askeleen taakse.

IRENE

Ei... Sä et ole tosissas. Sä olet
tietysti lyönyt vetoa muiden
kanssa... Et sä ole... Et sä voi.
Sä pilaillet mun kanssani.

Salmi on salamana jaloillaan. Hän läimäyttää Ireneä poskeen. Irene nostaa kämmenen poskelleen.

IRENE (CONT'D)

Miten sä... miten sä kehtaat? Mä
kerron Olaville.

SALMI

Et sä kerro.

Salmi kävelee heitä erottavan askelen pois, ottaa naisen tiukkaan otteeseen ja suutelee väkisin. Irene estelee hetken, mutta sitten myöntyy. Irenen käsi tärisee jännityksestä, Irenen katse kertoo nautinnosta.

95 INT. HARJULAN TALO.1978.SYKSY -- MOMENTS LATER

95

Irene makaa pöydällä, hame lanteilla. Salmi seisoo pöydän edessä selkä ovelle päin, housut nilkoissa. Irenen kädet koskettavagt Salmen käsivarsia, selkälihakasia, pohkeet painavat poikaa lujemmin lantiota vasten.

Harjula seisoo oviaukolla Salmen takana. Katsoo ilmeettömänä, poistuu mitään sanomatta, kummankaan huomaamatta.

96 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1978.SYKSY -- EVENING** 96

Ilta hämärtää. Aurinko kimmeltää matalalla meren yllä.
Salmi kävelee pihaan. Harjulan työhuoneen ikkuna avautuu.

*
*

HARJULA

Salmi! Tätä kautta.

97 **INT. HARJULAN TYÖHUONE.1978. SYKSY -- MOMENTS LATER** 97

Harjula seisoo pöydän takana ja katsoo ikkunasta merelle,
kun Salmi astuu sisään.

HARJULA

Istu.

Salmi istuu ilmeettömänä. Harjulan sormet napsuttavat
selän takana. Hän kääntyy.

HARJULA (CONT'D)

Sanohan Salmi miksi sinä yritit
tappaa isäpuolesi?

Salmi katsoo Harjulaa yllättyneenä.

HARJULA (CONT'D)

Sinähän yritit tappaa hänet, senhän
me molemmat tiedämme. Siksi sinä
olet täällä.

SALMI

Mitä... Mitä tää on?

Harjula katsoo Salmea ilmeettömänä. Äkkiä mies kuin
rentoutuu.

HARJULA

Noh, unohda koko juttu. Minä
tiedän, etten olisi saanut kysyä,
se on vastoin sääntöjä. Mutta...
Sanalla sanoen teki vain mieli
tietää.

SALMI

Miks?

HARJULA

Minua kiinnostaa mikä on riittävän
suuri motiivi sille, että ihminen
haluaa tappaa toisen. Mitä
tarvitaan, että syntyy
ylitsepääsemätön tappamisen halu.
Ymmärrätkö?

*

SALMI

En.

(CONTINUED)

97

CONTINUED:

97

HARJULA

Totta kai sinä ymmärrät! Miksi et varoittanut?

*

SALMI

Mitä?

Harjula lyö äkkiä nyrkillä pöytään.

HARJULA

Isäpuoltasi!

Harjula nojautuu pöydän ylle. Miehen sanat ovat pelkkää kuiskausta.

HARJULA (CONT'D)

Et olisi siinä, jos olisit varoittanut. Olisit sanonut hänelle, että jos sinä jatkat niin minä tapan sinut... Jos sinä jatkat, niin minä tapan sinut ja sinä tiedät sen. Kun sen tekee tarpeeksi vakuuttavasti ja uskoo siihen itsekin, niin myös toinen vaistoaa sen todeksi. Ymmärrätkö?

*

*

Salmi ei sano mitään, hän liikahtaa hermostuneesti.

HARJULA (CONT'D)

Jos sinä jatkat, niin minä tapan sinut. Niin yksinkertaista se on.

Harjula nousee täyteen pituuteensa ja on "normaali".

HARJULA (CONT'D)

Miten muuten Irenen kanssa?

SALMI

Tä?

HARJULA

Miten sinulla meni vaimoni kanssa?

SALMI

Ihan... hyvin.

HARJULA

Sepä hienoa! Sanoinkin Irenelle että kun saat avuksesi Salmen, niin siinä on sinulle poika joka jaksaa mitä vaan! Ihan mitä vaan, vaikka loputtomiin.

Harjula kääntyy katsomaan ikkunasta. Sormet alkavat napsuttaa selän takana.

HARJULA (CONT'D)

Hyvä, voit poistua.

*

*

(CONTINUED)

- 97 CONTINUED: (2) 97
- Ennen kuin Salmi ehtii nousta ovelle koputetaan ja ovi aukeaa. Ovella on Tyyne. *
- TYYNE
- Se poika... se Johansson... Se ei tullu syömään. Kukaan ei tiedä missä se on. Olisko se karannu? *
- 98 **EXT. METSÄ. 1978. SYKSY -- NIGHT** 98
- Sataa. Pimeä syysyö. Taskulamppujen valokeilat metsässä. Kaikki pojat ja Harjula etsimässä Juhania sadetakit ja lämpimät vaatteet yllään. Osan hengitys höyryää. Metsä kaikuu Johansson-huudoista. Pojat huutelevat välillä myös Siiliä. Edetään harvakkossa ketjussa, kohti rantaa, merta. Ilmeet synkät, vakavat, pahinta pelätään. *
- 99 **EXT. METSÄ. 1978. SYKSY -- NIGHT** 99
- Valokeilat lähestyvät kohti rantaa. *
- SIMOLA (O.S.)
- Löyty!
- Valokeilat pysähtyvät. *
- SIMOLA (O.S.) (CONT'D)
- Täällä! Rannassa!
- 100 **EXT. RANTA. 1978.SYKSY -- NIGHT** 100
- Useampi valokeila osoittaa Juhaniin. Hän makaa rannalla, aivan vesirajassa, niin että jalat ovat vedessä. Juhani on kauttaaltaan läpimärkä, tärisee vilusta. Ei reagoi toisten läsnäoloon. *
- HARJULA
- Salmi ja Hämäläinen. Nostakaa Johansson.
- Salmi ja Hämäläinen tarttuvat Juhaniin, joka on aivan velto. Valo osuu käteen, vesi valuu roikkuvasta käsivarresta, kivennirhaamasta nyrkistä. Kuuluu tipotuksen ääni: vesi putoaa ämpäriin. *
- 101 **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.SYKSY** 101*
- Montaasi. Vesi tipottaa harvakseltaan makuusalin lattialle tuotuun sinkkiämpäriin katossa olevasta reiästä. Taas irtoaa pisara. Juhani makaa vuoteessa, on aivan kalpea ja selvästi kuumeinen. Käsi sivelee hänen kasvojaan kostealla pyyhkeellä. Tipottavan veden ääni luonnollista huomattavasti voimakkaampi. Taas putoaa pisara. Näemme Harjulan istuvan Juhaniin sängyn laidalla ja hoivaavan poikaa. Juhani avaa silmänsä ja yrittää nousta kyynärvarsiensa varaan, sulkee silmät ja rojahtaa voimattomana takaisin. Harjula jatkaa hoivaamista. Juhaniin molemmissa nyrkeissä siteet. *

(CONTINUED)

- 101 CONTINUED: 101
- Juhani yksin. Hän makaa kyljeellään ja katsoo päätään tyynstä nostamatta ämpäriä, johon putoaa taas pisara. Juhani sulkee silmänsä. *
- Harjula tukee Juhania niskasta ja juottaa pojalle vettä. Juhani tärisee viluisena, yskii. *
- Juhanin selkä tuettu tyynyillä, niin että hän on istuvassa asennossa. Harjula syöttää pojalle keittoa. Poika tärisee voimattomuuttaan. *
- Harjula istuu Juhanin vieressä ja ottaa kuumemittarin tämän kainalosta. Katsoo lukemaa ja hymyilee. *
- HARJULA
- Tervetuloa takaisin. Minä olin jo huolissani. *
- Juhani katsoo hymyilevää Harjulaa. Harjulan takaa tulee ikkunasta huoneeseen auringonvalo, joka muuttuu... *
- 102 **INT. RUOKAHUONE.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 102
- ... spottilampuksi, joka on ripustettu ruokahuoneen, nykyisen mulperihuoneen katon rajaan. Valo on hämyisä ja paljastaa huoneessa leijuvaan kostean usvan. Mulperipuut seisovat muovitetulla lattialla avatuissa multapusseissaan. Sjöblom ja Rinne kiertävät taimien välissä suihkuttamassa ilmaan kosteutta suihkepullolla. Jokseenkin järjetön näky. Ikkunoita peittää paksu, sisäpuolinen kostea kalvo. *
- HARJULA (O.S.)
- Mitäs sanot? Näitä puita ei pakkanen pane. *
- Juhani seisoo ovensuussa Harjulan vieressä. Juhani on vieläkin kalpea ja heikkovointisen näköinen. Käsissä edelleen siteet.
- HARJULA (CONT'D)
- Kunhan toivut, niin pääset itsekin osallistumaan taimien hoitoon.
- JUHANI
- Onko ne munat tullu jo? *
- 103 **INT. ERISTYSKOPPI.1978.SYKSY -- AFTERNOON** 103
- Harjula ja Juhani seisovat kellarin eristyskopissa, jossa matalia laajapohjaisia puukehikolla verhottuja pahvilaatikoita neljä kappaletta kasassa.
- HARJULA
- Viemme ne kasvihuoneeseen vasta kesällä ja ne pidetään täällä talvehtimassa siihen saakka. Ne ovat hyvin altistumisherkkiä. *

(CONTINUED)

103 CONTINUED:

103

JUHANI

Mille?

Harjula katsoo Juhania silmiin vastatessaan.

HARJULA

Sairauksille. Kaikenlaisille
sairauksille. Niitä pitää suojella.
Kaikelta niitä pitää suojella.

Juhani kyykistyy laatikoiden luo, painaa korvan
päällimmäistä vasten.

HARJULA (CONT'D)

Ei ne liiku. Haluan muuten sinun
tietävän erään asian.

*

Juhani nostaa katseensa Harjulaan.

JUHANI

Minkä?

HARJULA

Koko tämä perhosprojekti on
tavallaan isäsi idea. Mikään ei
estä sinua vaalimasta sitä ikään
kuin vanhempiesi perintönä.

*

JUHANI

Isän idea?

HARJULA

Niin. Isäsi oli selvästikin monella
tapaa lahjakas mies. Ja samalla
kuitenkin... Sellaisille linnuille
joilla on muita suuremmat siivet,
maailma on välillä kuin ahdas
häkki. Ymmärrätkö mitä minä
tarkoitan?

*

*

*

*

Juhani nyökkää.

104 INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.SYKSY -- DAY

104

Käsi, jossa side, selaa kirjan sivuja. Sivuilla
piirroskuvia perhosista ja tekstiä. Sormet kääntävät
esiin sivun, jossa vaalea, paksuvartaloinen ja
lyhytsiipinen perhonen. Sormi liukuu otsikon tekstin alla.
SILKKIPERHONEN (Bombyx Mori), otsikossa lukee.

JUHANI (O.S.)

Silkkiperhonen. Bom-byx Mo-ri.
Kehrääjäperhonen, jonka toukan
kehräämästä...

Juhani istuu seurusteluhuoneesta makuusaliin tuodulla
sohvalla etukumarassa. Pöydällä vino pino kasvi- ja
hyönteiskirjoja. Juhani jäljentää tekstiä lyijykynällä
avoimen kirjan vieressä olevalle paperiarkille.

(CONTINUED)

104 CONTINUED: 104

JUHANI (CONT'D)
... Kotelokopasta valmistetaan
silkkiä. Piste. Perhonen on val-
koi-nen...

105 **INT. RUOKASALI.1978.SYKSY -- EVENING** 105*

Juhani suihkuttaa mulperipuiden juuripaakkuja takki yllään.
On yksin. Salin päässä oleva spotti luo lämmintä, pehmeää
valoa. Juhanin hengitys höyryää. *

JUHANI (O.S.)
...siivissä kellertäviä
poikkijuovia, siivenkärkien väli
33-40 millimetriä....

106 **INT. SEURUSTELUHUONE (NYKYINEN LUOKKAHUONE JA RUOKASALI) .-**
1978. TALVI -- DAY 106

Ikkunan takana leijuu lunta.

JUHANI (O.S.)
...Se on sokea, sillä ei ole
ruuansulatuskanavaa, eikä se kykene
selviytymään ilman ihmisen
huolenpitoa.

Pojat istuvat pulpeteissa, myös Harjula, Irene ja Tyyne
istuvat kuulijoiden joukossa. Juhani on luokan edessä ja
pitää esitelmää silkkiperhosista ilman paperia. Sujuvasti
ja kuuluvasti. Juhanin tukena on piirrettyjä kuvia, joita
hän on laittanut kiertämään kädestä käteen luokassa.
Kaikilla huoneessa olijoilla on takit yllään. Joku
puhaltelee sormiinsa, toinen hieroo kämmeniä vastakkain.
On selvästi kylmä, hengitykset höyryävät. *

JUHANI (CONT'D)
Toukka, jota kutsutaan nimillä
silkkimato tai silkkiäinen, on 7-
8- senttimetriä pitkä, kalju,
harmaa-

Juhani nostaa eteensä toukasta piirtämänsä kuvan, kuva
saattaa muistuttaa likaisessa mielessä penistä. Samassa
Simola purskahtaa nauruun.

HARJULA
Mikäs Simolaa naurattaa?

SIMOLA
Ei mikään. Tuli vaan mieleen.

HARJULA
Mitä tuli mieleen?

SIMOLA
Ei mitään.

106 CONTINUED:

106

HARJULA

Sitten ollaan vaihtanut.
 (Juhaniille:)
 Jatka, ole hyvä.

*

JUHANI

Ja se syö ravinnokseen valkoisen
 mulkeri.. Eiku mulperipuun
 lehtiä...

*

Nyt muutkin alkavat nauraa. Harjula pomppaa pystyyn.

HARJULA

Hiljaa!

Pojat vaimenevat tirskahdellen. Harjula istuutuu, viittaa
 Juhania jatkamaan.

JUHANI

Niin, tota... Meinas unohtua...
 Tästä toukasta vielä... huhutaan,
 että jos jotain menee pieleen
 kotelovaiheessa, niin siitä voi
 tulla myös mustahko tai
 tummatäpläinen.

*

*

Muutama hihitys poikien joukosta.

SIMOLA

Onks sulla kuvia niistä mustista
 seittemän senttisistä toukista?
 Vai onks ne mustat vaaleita
 pitempiä?

Luokka räjähtää nauruun.

107 **INT. SEURUSTELUHUONE (NYKYINEN LUOKKAHUONE JA RUOKASALI) .- 1978. TALVI -- MOMENTS LATER**

107

Kaikki pojat Juhania lukuunottamatta on pistetty seisomaan
 seinää vasten. Tyyne haukottelee ja katselee ikkunan
 takana leijuvaa lunta, se on mielenkiintoisempaa kuin
 pojan esitelmä. Irene on muissa maailmoissa ja tarkkailee
 sivusilmällä seinää vasten seisovaa Salmea.

*

*

JUHANI

... Kuuluisat silkketit.
 Askeettinen ja miehinen
 roomalaiskulttuuri vaihtui
 prameilevaan itämaiseen
 pukeutumistyyliin. Taru kertoo
 kiinalaisen prinsessan kuljettaneen
 silkkiperhosen munia
 hiuslaitteessaan Syyriaan, johon
 hänet oli naitu.

108 **INT. ERISTYSKOPPI.1978.TALVI -- NIGHT** 108*

Juhani istuu lattialla munalaatikoiden vieressä. Katselee niitä, silittää kädellään ylimmän laatikon kantta. *

JUHANI

... Ovelista kreikkalaisista munkeista, jotka ontoissa sauvoissaan toivat perhosen munia Bysanttiin...

109 **EXT. LAITURI/RANTA.1978. TALVI -- DAY** 109

Yhteysalus laiturissa. Maisema kietoutunut ohueen lumiharsoon. Harjula, Salmi, Juhani ja Sjöblom seisovat laiturilla. Muut pojat Rinne, Simola, Hämäläinen ja Sulkava laukkuineen yhteysaluksessa, joka juuri irtoamassa laiturista. Sjöblom päästää merkkiviitan alas. Kietoo narun tolpan pidikkeeseen.

JUHANI (V.O.)

Voi olla, että silkkiperhonen onnistuu vuoden tai pari, mutta yksikin kova talvi riittää turmelemaan kaiken.

Yhteysaluksen kannella seisovat pojat vilkuttelevat rannalle jääneille. Kontrasti melkoinen: aluksen kannella olijat innoissaan, rannan pojat vaisuja, kylmissään. Juhanin V.O. feidautuu, Vanamon V.O. nousee tilalle. *

VANAMO (V.O.)

... olivat menneet takaisin taivaaseen, paimenet sanoivat toiselleen: "Nyt Betlehemiin! Siellä me näemme sen, mitä on tapahtunut, sen, minkä Herra meille ilmoitti"...

Viimeisenä yhteysaluksen kannella seisovista pojista kuvassa Simola, joka virnisteleee kuin mielipuolinen ja tekee sivuttain, kädet levällään edessään "panoliikkeitä".

110 **EXT. LAITURI/RANTA.1978. TALVI -- MOMENTS LATER** 110

Harjula ja pojat laiturilla, katsovat etääntyvää yhteysalusta.

VANAMO (V.O.)

... He lähtivät kiireesti ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä.

Sjöblom puree huultaan, näyttää pettyneeltä.

HARJULA

Joulu se on meillä täälläkin, vai mitä pojat?

111 **EXT. HARJULAN TALO.1978.TALVI -- EVENING** 111

Harjulan talon ikkunoissa joulukoristeita, kynttilöitä.
Pihatien tervalyhdyt heittävät hankeen levottomia varjoja.

VANAMO (V.O.)

... Tämän nähdessään he kertoivat,
mitä heille oli lapsesta sanottu...

112 **INT. HARJULAN TALO.1978.TALVI -- EVENING** 112

Irene, Harjula, Orvokki ja pojista Saareen jääneet Salmi,
Juhani ja Sjöblom istuvat joulupöydän ääressä. Vanamo
seisoo vanhempiensa takana ja lukee Jouluevankeliumia.
Juhanin katse karkaa vähän väliä Vanamoon.

VANAMO

Kaikki, jotka kuulivat paimenten
sanat, olivat ihmeissään...

113 **INT. HARJULAN TALO.1978.TALVI -- MOMENTS LATER** 113

Vanamokin on istumassa. Nyt kaikki syövät joulupäivällistä.
Tunnelma pöydässä vaikuttaa kireältä. Harjula vilkuilee
välillä Salmea ja vaimoan, Juhani vilkuilee Vanamoaa,
joka ei ole huomaavinaanakaan häntä. Vanamo ja Irene istuvat
vierekkäin. Juhanin vieressä oleva Salmi katselee Ireneä,
mutta Juhanista se näyttää siltä, että Salmi katselee
Vanamoaa. Irene taas syö katse tiukasti lautasessa. Sjöblom
syö hyvällä ruokahalulla ja ilveilee Orvokille. Kun Vanamo
ojentaa kätensä ottaakseen juomakannua, Salmi kiirehtii
nopeasti kaatamaan hänelle. Vanamon ja Salmen kädet
koskettavat toisiaan. Juhani näkee Vanamon hymyilevän
Salmelle. Kun Salmi katsoo Juhanin suuntaan Salmen
kasvoilla on myös hymy. Juhani keskittyy ruokaansa.

VANAMO (V.O.)

Mutta Maria kätki sydämeensä
kaiken, mitä oli tapahtunut, ja
tutkiskeli sitä. Paimenet
palasivat kiittäen ja ylistäen
Jumalaa siitä, mitä olivat kuulleet
ja nähneet. Kaikki oli juuri
niin kuin heille oli sanottu.

Äkkiä Sjöblom lopettaa syömisen ja katsoo Harjulaa.

SJÖBLOM

Miksei muuten Tyyne ole täällä?

Harjula osoittaa haarukallaan pöydässä olevaa kinkkua.

HARJULA

Tämän takia. Se on Nasse. Tai
oli.

Harjula heittää palan kinkkua lautaseltaan suuhunsa.

113 CONTINUED: 113

HARJULA (CONT'D)

Onpa muuten maukasta. *

Muiden liikkeet ovat pysähtyneet, kaikki katsovat lautasiaan ja niillä olevaa kinkkua.

114 **INT. HARJULAN TALO.1978.TALVI -- EVENING** 114

Kaikki istuvat olohuoneessa lukuun ottamatta Salmea, jota ei näy missään ja Harjulaa, joka seisoo kameran kanssa ja tähtäilee kohti muita. Samassa eteisestä kuuluu kolinaa.

ORVOKKI

Joulupukki!

Olohuoneen ovelle ilmestyy Salmi, jolla muovinen joulupukkinaamari kasvoilla ja vanha virttynyt hupputakki yllään. Selässä pojalla tuohikontti, josta näkyy lahjapaketteja. Harjula napsauttaa kuvan, salamavalo välähtää. Valokuvia otetaan.

Salmi naamarissaan tuohikontti selässä ja Orvokki joka tuijottaa peloissaan Salmea.

Salamavalo. Orvokki istuu joulupukki-Salmen sylissä, näyttää yhä pelokkaalta, pitelee lahjapakettia kädessä.

Salamavalo. Irene istuu joulupukin polvella, on vastentahtoisen näköinen tilanteesta. Jäykkä hymy. *

Salamavalo. Vanamo istuu joulupukin polvella. Tilanne naurattaa Vanamo. Juhani katselee sivumpana totisena. *

Salamavalo. Ryhmäasetelma kaikista muista paitsi Salmesta, joka nappaamassa kuvan. Harjula seisoo keskellä, pitelee vaimoaan ja tyttäriään kainaloissaan. Sjöblom ja Juhani seisovat molemmilla laidoilla. *

Salamavalo. Ryhmäasetelma. Harjulan tilalla keskellä seisoo Salmi. Irene pitää käsiään edessään seisovan Orvokin harteilla. Salmi seisoo aivan Vanamon takana. Sjöblom ja juhani laidoilla. Juhani katsoo hymyileviä Salmea ja Vanamo totisena. *

115 **INT. HARJULAN TALO.1978.TALVI -- EVENING** 115*

Salmi, Sjöblom ja Juhani eteisessä, vetävät takkeja ja pipoja päälleen. Salmi avaa oven ja menee Sjöblom perässään. Juhani juuri menossa, kun Harjula ilmestyy eteisen oviaukolle.

HARJULA

Johansson. Odotapa hetki.

Salmi ja Sjöblom ovat jo menneet. Harjula tulee Juhaniin luo ja vetää käden selkensä takaa. Kädessä on kirja, jonka kannessa on perhonen ja lukko.

115 CONTINUED:

115

HARJULA (CONT'D)

Se on sinun.

Juhani ottaa kirjan, katsoo sen kantta: "Vanki nimeltä Papillon".

HARJULA (CONT'D)

Papillon. Perhonen.

Juhani ja Harjula katsovat toisiaan.

JUHANI

Kiitos. Mutta en mä voi ottaa tätä.

*

HARJULA

Miksi et?

JUHANI

Kun ette te muillekaan-

HARJULA

Eihän se minulta ole. Avaa kansi.

*

Näemme kirjan ensilehdeltä tekstin: "Jotta voisit lentää! Hyvää joulua, Vanamo."

*

*

HARJULA (O.S.) (CONT'D)

Vanamon piti varmaan antaa se salassa. Mutta minä löysin sen ensin.

*

Juhani nostaa katseen kirjasta.

JUHANI

Eihän tää.... Ei tää välttämättä mulle ole.

*

Harjula pudistaa päätä ja hymyilee, ottaa Juhania harteista ja kumartuu tämän pään tasolle. Miehen puhe on enemmän kuiskausta kuin varsinaista puhetta.

HARJULA

Johansson, Johansson. Höpinät sikseen. Mutta pidä mielessäsi, että en minä sinua sitä varten suojiini ottanut, että sinä alkaisit nussia tyttäriäni. Ymmärrämme varmaan toisiamme?

Harjula nousee pystyyn ja taputtaa Juhania pääläelle.

HARJULA (CONT'D)

No niin. Hyvää joulua, Johansson.

115A INT. RUOKASALI. 1798. TALVI -- NIGHT

115A*

Juhani suihkuttaa mulperipuita totisena. Hoitaminen ei maistu. Vanamo kävelee sisään.

*

*

(CONTINUED)

115A CONTINUED:

115A

VANAMO

Juhani?

Juhani jatkaa suihkuttamista.

VANAMO (CONT'D)

Moi. Mä kuulinkin, että sä kuulemma vietät täällä kaiken aikasi.

JUHANI

Ai keneltä.

VANAMO

Ai miten niin keneltä?

JUHANI

Ei mitään?

Vanamo ei ymmärrä.

VANAMO

Mä lähden huomenna, mä ajattelin vain sanoa sullekin hei.

JUHANI

No hei.

Vanamo ei tiedä mitä sanoa. Lähtee. Juhani jatkaa suihkuttamista.

116 INT. POIKIEN MAKUUSALI.1978.TALVI -- NIGHT

116*

Yöhämärää. Juhani valvoo sängyssään. Varjo liikkuu salissa kohti ikkunoita. Se on Salmi, jolla päällysvaatteet kenkiä ja takkia myöten yllä. Salmi avaa pienellä ruuvarilla kulmaikkunan. Saranat narisevat vaimeasti. Hän nousee ikkunalaudalle, kurottaa syöksytorvelle ja vetää ikkunan kiinni jäljessään. Kun ikkuna sulkeutuu, Sjöblomkin herää ääneen. Juhani pomppaa sängystään.

Sjöblom ja Juhani säntäävät sulkeutuneelle ikkunalle.

POIKIEN POV (IKKUNASTA)

Salmi ehtinyt jo alas syöksytorvea pitkin. Hän on alhaalla, katselee mulperihuoneesta kantautuvassa kelmeässä valossa ympärilleen ja katoaa pimeyteen.

SJÖBLOM (O.S.)

Mitä helvettiä se puuhaa?

Sjöblom avaa ikkunan ja kurkottaa ulos.

SJÖBLOM (CONT'D)

Se menee navetan suuntaan.

JUHANI

Se menee tapaan Vanamo.

(CONTINUED)

- 116 CONTINUED: 116
- Sjöblom kävelee kohti vuodettaan. *
- SJÖBLOM *
- Vanamo? Tietysti. Sillä aikaa *
- ku me runkkaillaan täällä ku *
- pikkuporsaas, ni Salmi käy *
- paukuttamassa ehtaa. *
- Sjöblom, joka on jo ehtinyt sänkyynsä, katsoo Juhania *
- joka alkaa toimimaan ja laittamaan huopikkaita jalkaansa. *
- SJÖBLOM (CONT'D) *
- Mitä sä luulet tekeväsi? *
- 117 **INT. POIKIEN MAKUUHUONE, 1978 -- MOMENTS LATER** 117 *
- Juhani avaa ikkunan ja nousee ikkunalaudalle. *
- SJÖBLOM *
- Älä ny hullu oo. Sä putoot. *
- Juhani alkaa kiivetä alas. *
- SJÖBLOM (CONT'D) *
- Haluut nähä ku ne nai? Ootsä *
- ihan sekaisin, mitä jos sä jää *
- kiinni Tyynelle? Tai Salmelle. *
- Sehän tappaa sut. *
- Juhani ei vastaa. *
- SJÖBLOM (CONT'D) *
- Vittu teidän kanssa tulee hulluks. *
- Onneks jätkät tulee lomilta. *
- Sjöblom katsoo kun Juhani katoaa näkyvistä. Sjöblom *
- pudistaa päätä, painaa päätä tyynyyn. *
- 118 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1979.TALVI -- NIGHT** 118
- Juhani tulee alas. Hyppää loppumatkan. Katsoo ympärilleen *
- ja juoksee pois kuvasta Salmen menemään suuntaan. *
- 119 **EXT. NAVETTA.1979.TALVI -- NIGHT** 119
- Juhani hiipii seinustalla. Sisältä kantautuu hiljaista *
- keskustelua. Juhani jää lähimmän ikkunan luo, kurkistaa *
- sisään. Navetassa hämärää, kulmassa jossa näkyy liikettä, *
- liki pimeää. Kaksi häilyvää hahmoa, joita ei pysty *
- tunnistamaan, seisovat lähekkäin (Salmi ja Irene). Samassa *
- mieshahmo työntää naishahmon seinää vasten, nostaa tämän *
- hametta. Naisen kädet kiertyvät miehen ympärille, toinen *
- reisi nousee. *
- 120 **EXT. NAVETTA.1979.TALVI -- MOMENTS LATER** 120
- Juhani istuu lumessa, nojaa seinään. Kädet ovat puristuneet *
- nyrkkiin. Sisältä kuuluu vaimeana miehen ja naisen *
- huohottavat hengitykset, naisen valitus. *

(CONTINUED)

- 120 CONTINUED: 120
- Juhani sulkee silmät, nostaa kädet korville.
- 121 **EXT. NAVETTA.1979.TALVI -- MOMENTS LATER** 121
- Juhani istuu aloillaan. Navetan ovi muutaman metrin kauempana kulman takana narahtaa. Juhani pysyy piilossa. Hämärä naishahmo poistuu toiseen suuntaan. Pian Salmikin tulee ulos. *
- 122 **INT. NAVETTA. 1979. TALVI -- MOMENTS LATER** 122
- Juhani seisoo keskellä lattiaa. Lumi-kissa ilmestyy kuvaan. Juhani menee kyykkyyyn, kissa tulee Juhaniin luokse ja Juhani nappaa tämän syliinsä. Pitelee vastaanpyristelevää, naukuvaa kissaa sylissä. Hän laskeutuu kissa sylissä lattialle istumaan. *
- JUHANI
- Vitun Vanamo... Vitun huora. Huora, huora, huora. *
- Juhani painaa Lumen lujasti itseään vasten. Kissa pyristelee ja naukuu. Juhani painaa poskensa karvaa vasten. Juhani itkee. *
- 123 **INT. JOHANSSONIEN TALO.RAPPU.1971.SYKSY -- NIGHT** 123*
- Juhani istuu rapussa pyjama yllään, heijaa itseään edestakaisin. Pikkupojan poski vasten sylissä olevaa karvakasaa, joka ilmiselvästi lelu koira. Juhaniin vanhempien riitelevät äänet kantautuvat alakerrasta Juhaniin supatuksen alle, samoin Sauli-vauvan itku. Keittiön ovi on raollaan, joten Juhani näkee välillä tappelua, kun vanhemmat liikkuvat. *
- MAIRE (O.S.)
- ... sun ryyppäämistä enää päivääkään! Ajattelisit edes poikia jos et mua! *
- ERIK (O.S.)
- Poikia? Molemmat käytetään ens viikolla verikokeissa, ni selviää kenen poikia ne ylipäätään on! *
- JUHANI
- Niin, Baltso... Kunnan koira... Hyvä koira... Ei tartte pelätä... Ei isi tule tänne... Ei tule... *
- Juhani näkee äitinsä. *
- MAIRE
- Sä oot hullu. Mä jätän sut! *
- Erik tulee ja riuhtaisee Mairea. *

(CONTINUED)

123 CONTINUED: 123

ERIK

Jätä? Mua ei jätetä, saatanan
huora! Uskotko sä? Mua ei jätetä!

*
*
*

Ryminää. Pöytä kaatuu, jotain putoaa ja särkyy lattialle.

MAIRE (O.S.)

Varo Saulia! Älä! Erik, älä!

Lyöntiääni. Toinen. Kolmas. Erikkin puhe rytmittyy lyöntien kanssa.

ERIK (O.S.)

Huora! Huora! Huora! Mä näytän
sulle miten käy ku käy vieraisissa!

Joka iskulla silmänsä sulkenut ja hyräillä alkanut Juhani värähtää ja puristaa lelukoiraan lujemmin itseään vasten.

124 **INT. NAVETTA.1979.TALVI -- NIGHT** 124

Juhani katsoo ympärilleen kuin ei tajuaisi missä on. Hän avaa sylinsä ja katsoo kissaa. Se on eloton.

JUHANI

Baltsu?

Juhani istuu keskellä lattiaa, pitelee kuollutta kissaa sylissä. Alkaa heijata itseään, uikuttaa kuin kituva eläin.

125 **INT. RUOKASALI.1979.TALVI -- NIGHT** 125*

Tyhjäilmeinen Juhani seisoo ruokasalin nurkassa seisovan pönttöuunin edessä. Mulperipuun taimet tummina varjoina hänen takanaan. Uuninluukku on auki, liekit tanssivat ja heittävät varjoja Juhaniin kasvoille. Juhani repii Papillonian silpuiksi ja heittää liekkeihin. Jäljellä on enää viimeinen sivu, se jossa Vanamon joulu-toivotus. Juhani repii senkin, heittää silput liekkeihin.

*
*
*
*
*
*
*

Näemme leikkien nuolevan paperia. Uuninluukku rävähtää kiinni. Pimeys..

*
*126 **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1979.TALVI -- DAY** 126

Salmi ja Sjöblom makaavat sängyissään, lukevat. Juhani makailee muuten vaan, vilkuilee välillä Salmea, joka ei huomaa mitään. Makuusalin ovi rämähtää auki. Oviaukossa seisoo talvivaatteissa Sulkava laukun kanssa.

SULKAVA

Hyvää uutta vuotta homot!

Sulkava tulee sisään perässään Rinne ja Hämäläinen. Kaikilla laukut ja ulkovaatteet (samat kuin K 110). Salmi ei paljon noteeraa tulijoita. Sjöblom ja Juhani poukkaavat pystyyn. Tulijoita läiskitään olkaan veljellisesti. Hämäläinen antaa tuliaisia pojille. Sarjakuvia, lehtiä.

*
*
*

(CONTINUED)

- 126 CONTINUED: 126
- HÄMÄLÄINEN *
- Mitäs muuta te ootte täällä tehny ku homoillu?
- SJÖBLOM *
- Mitäs täs muuta. Mites mantereella?
- RINNE *
- Mitäs siellä. Kävin nussimassa sun äitiäs joululahjaksi.
- SJÖBLOM *
- Mitäs tykkäsit kyydistä? Enkö ollu opettanu sen aika hyvin?
- Tönitään ja nauretaan. Juhani katselee kohti ovea.
- JUHANI
- Missäs Pieru on?
- SULKAVA
- En mä tiedä. Ei se tullu. Eiks se ole tullu aiemmalla lautalla?
- SJÖBLOM *
- Ei.
- Pojat hiljenevät. Tuntuu siltä kuin kaikki aavistaisivat mitä on tapahtunut. *
- 127 **INT. HARJULAN TYÖHUONE.1979. TALVI -- DAY** 127
- Harjula lukee kirjettä huoneessansa ja itkee.
- HARJULA (V.O.) *
- Kuolema on aina suuri menetys.
Tällä planeetalla on yhtä monta...
- 128 **EXT. NAVETTA. 1979. TALVI -- DAY** 128
- Tyyne juoksee ulos navetasta itku kurkussa kuollut Lumi sylissänsä kuin sylivauva. *
- HARJULA (V.O.) *
- ...todellisuutta kuin täällä on elollisia olentoja.
- 129 **INT. NAVETTA. 1979. TALVI -- DAY** 129
- Pojat seisovat tyhjentyneessä navetassa U-muodostelmassa lattiaan piikatun pienen kuopan ympärillä (navetassa vain se yksi jäljellä oleva lehmä). Lehmä ammuu välillä. Ilmeet synkkiä, silmät vetisiä, näkee etteivät kaikki käsittää tapahtunutta. Sjöblom itkee hartiat täristen. Samoin Tyyne, joka seisoo Harjulan vieressä. Harjulan jaloissa sinkkiämpäri, jossa tuoretta betonia ja laastikauha. *

129 CONTINUED:

129

HARJULA

Siksi jokainen elävä olento on yhtä korvaamaton. Yksinkertaisen väittämän ymmärtää paremmin pohtimalla esimerkiksi Antoine de Saint-Exuperyn sanoja, joiden mukaan jokaisen ihmisen, (katsoo Tyyneä) tässä tapauksessa myös eläimen, kuollessa katoaa kokonainen maailma.

*
*
*

130 INT. NAVETTA. 1979. TALVI -- MOMENTS LATER

130

Näemme lattiaan piikatun kuopan, jossa Lumi-kissan ruumis makaa. Kissan päälle lennähtää kauhallinen tuoretta betonia.

Tyyne antaa kauhan seuraavalle surijalla, joka on Rinne.

HARJULA (V.O.)

Lumi-kissan nyt haudatessamme, tänne navettaan, joka oli merkittävä osa sen maailmaa, me hautaamme symbolisesti myös ystävämme Petri Antero Simolan...

Rinne heittää betonia kuoppaan. Antaa kauhan Sjöblomille, joka ottaa sen itkien vastaan. Harjula seisoo Sjöblomin takana, taputtaa hartialle.

HARJULA (V.O.) (CONT'D)

... jonka muistoa emme tule koskaan unohtamaan mielistämme, ja jonka ajatuksia ja sisäistä maailmaa emme koskaan oppineet riittävästi tuntemaan. Valitettavasti.

*

Sjöblom kaivaa takin ovesta taitellun paperin, kyykistyy kuopan eteen. Asettaa avatun paperin kissan päälle, ottaa ämpäristä betonia ja pitää kauhaa kuopan yllä.

SJÖBLOM

Hyvästi Pieru.

*

Näemme hautakuoppaan levitetyn paperin...

HARJULA (V.O.)

Siitä huolimatta meidän on käännettävä ajatuksemme kohti huomista, meidän on käännettävä surumme voimaksi ja ponnisteltava entistä enemmän...

... joka on Simolan vesivärimaalaus: "meriharakka väijyy leppäkerttua". Nyt maalaus on niin, että kuvassa on miehen torso ja seisova penis. Samassa betonia putoaa kuvan päälle.

- 131 **EXT. POIKAKOTI.1979.TALVI -- NIGHT** 131
- Hiljaista, pimeää. Vain mulperihuoneesta lankeaa valoa pihalle. Poikien makuusalin ikkuna aukeaa. *
- HARJULA (V.O.)
... ja osoitettava itsellemme,
että me kestämmme, että me
jaksamme...
- 132 **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1979.TALVI -- NIGHT** 132
- Juhani nousee istumaan sängyssään ja katsoo pimeään. Sjöblom, jolla yllään ainoastaan pyjama katoaa juuri näkyvistä ikkunasta.
- HARJULA (V.O.)
... että me taistelemme, emmekä
anna periksi.
- 133 **INT. NAVETTA. 1979. TALVI -- NIGHT** 133
- Sjöblom pyjamassa ja paljain jaloin makaa lattialla kyljellään katsoo hautapaikkaa. *
- Sjöblom alkaa itkeä, tärisee kylmästä, menetyksestä.
- JUHANI (O.S.)
Kone?
- Sjöblom ei vastaa, vaan makaa kippurassa betonilla. Juhani astuu Sjöblomin luo, kyykistyy. *
- JUHANI (CONT'D)
Hei, tuu takas ennenku sä jäädyt. *
Sun on pakko. *
- Sjöblom ei reagoi. *
- JUHANI (CONT'D)
Sun on pakko. *
- Juhani alkaa riisua vaatteita. *
- JUHANI (CONT'D)
Jos sä et tuu, niin mäkin jään. *
- 134 **INT. NAVETTA. 1979. TALVI -- MOMENTS LATER** 134
- Nyt lattialla makaa kaksi poikaa haudan molemmin puolin. Juhani riisunut itsensä melkein alasti. Molemmat tärisevät kylmästä. Sjöblom nousee istumaan. *
- SJÖBLOM
Vittu sä oot hullu. *
- JUHANI
Niin mä oonki.

(CONTINUED)

- 134 CONTINUED: 134
- Katsovat toisiaan. Sjöblom naurahtaa ensin, kyyneleistä huolimatta. Molemmat tärisevät yhä enemmän kylmästä. Taustalla oleva ainoa lehmä ammuu. *
- 135 **INT. NAVETTA.1979.TALVI -- MOMENTS LATER** 135
- Juhanilla vaatteet päällä, paitsi että hän on antanut sukat ja takin Sjöblomille. Pojat istuvat vierekkäin haudalla, katsovat betonista erottuvaa tummempaa neliötä. *
- JUHANI
Se oli päättäny sen jo aiemmin. *
- SJÖBLOM
Miksei se sit sanonu mulle mitään?
Miksei se kertonu? *
- JUHANI
Ei kai sellasesta voi puhua. *
- Sjöblom katsoo Juhania, Juhani katsoo Sjöblomia.
- SJÖBLOM
Sä et sit tajuu vai? *
- JUHANI
Tajuu mitä? *
- SJÖBLOM
Et mitään. *
- Hetken hiljaisuus. Molemmat katsovat betoniläikkää.
- SJÖBLOM (CONT'D)
Onnistuukohan se perhoshomma? *
- JUHANI
Miten ni? *
- SJÖBLOM
Mä en haluu pois täältä. Mä pelkään. *
- JUHANI
Mitä? *
- SJÖBLOM
Et mulle käy niinku Pierulle. *
- JUHANI
Älä ny puhu tollasta. Hei, sä oot Kone. *
- Juhani tökkää nyrkillä Sjöblomia olkaan.
- SJÖBLOM
Mä rakastin sitä paskapäätä. *

(CONTINUED)

- 135 CONTINUED: 135
- JUHANI
Mä tajusin jo. Kyllä mäkin
eläimistä tykkään.
- Sjöblom naurahtaa kyynelistä huolimatta.
- 136 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1979.TALVI -- NIGHT** 136
- Juhani ja Sjöblom seinustalla, sataa tiheää lunta. Sjöblom
tärisee kylmästä pyjamassa, sukissa ja Juhanin takissa.
Juhani tarttuu syöksytörveen, alkaa hilautua ylöspäin.
- SJÖBLOM *
Siili? *
- Juhani pysähtyy.
- SJÖBLOM (CONT'D) *
Mä en taida pystyy kiipeemään. Mä *
oon liian jäässä. *
- JUHANI
Mä pyydän Salmee auttaa.
- Juhani jatkaa kiipeämistä. *
- 137 **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1979.TALVI -- MOMENTS LATER** 137
- Kaikki pojat hereillä, kurkkivat ikkunoista alas. Juhanilla
viltti harteillaan, hieroo käsiä yhteen, puhaltelee niihin.
Salmi kulmaikkunan edessä, kuiskii alas.
- SALMI *
Yrittäisit ny ees, paska. *
- Sjöblom alhaalla pysyy kylmästä hädin tuskin jaloillaan,
tärisee kauttaaltaan, huojuu pää riipuksissa. Lumi *
tarttunut Sjöblomin hiuksiin, hartioille. Sjöblom ei *
vastaa.
- Salmi ottaa ikkunahaasta kiinni.
- SALMI (CONT'D) *
Jos etsä yritä, niin mä suljen *
tän. Kuulitsä? *
- Hiljaisuus.
- SALMI (CONT'D)
Okei, oma valinta.
- Salmi vetäisee ikkunan kiinni ja säppiin... *
- SALMI (CONT'D)
Se siitä sitte. Kuolkoon.
- ... ja lähtee kohti petiään. Muut katsovat Salmea *
ihmeissään. Salmen kasvot ovat ilmeettömät ja tummat,
myötätuntoa ei näy. Salmi laskeutuu sänkyyn. *

(CONTINUED)

137 CONTINUED:

137

Juhani ryntää Salmen luo, tarttuu olkapäästä. Salmi on heti nyrkki pystyssä.

SALMI (CONT'D)
Näpit irti, saatana.

*

JUHANI (kuiskaa)
Navetta.

SALMI
Tä?

Salmi katsoo Juhania hetken, tajuaa sitten.

*

SALMI (kuiskaa) (CONT'D)
Et puhu sanaakaan muille, et ikinä.
Tai mä...

JUHANI
En puhu jos sä autat.

*

138 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1979.TALVI -- NIGHT**

138

Salmi ja Juhani ovat alhaalla päällysvaatteissa. Sjöblom kyhjöttää kyykyssä talon seinustaa vasten, lumi on kerrostunut Juhaniin antaman takin harteille, syliin ja hiuksiin kuin paksu pöly. Salmi tönäisee Sjöblomia kengällä.

SALMI
Nouse ylös perkeleen kusiaivo,
että mä saan sut reppariin.

Sjöblom kohoaa Juhaniin auttamana hitaasti täriseville jaloilleen. Salmi kyykistyy toisen eteen. Sjöblom kietoo kätensä Salmen kaulalle. Salmi nousee pystyyn. Katsoo tikasta.

*

*

*

SALMI (CONT'D)
Ei, vittu. Ei tää onnistu ikinä.

Samassa Tyyne ilmestyy taskulampun kanssa paikalle. On aamutakki yllä, saappaat jalassa.

TYYNE
Mitä ihmeen touhua tää on?

Salmi seisoo mykkänä Sjöblom selässään.

*

JUHANI
Se käveli unissaan.

Tyyne katsoo ylös. Muut pojat vetävät päät sisään avoimista ikkunoista.

*

*

TYYNE
Osaako se lentääki unissaan?

(CONTINUED)

138 CONTINUED:

138

JUHANI

Se tuli tosta. Mä satuin heräämään
ku se oli jättäny ikkunan auki ja
tuli kylmä. Ku mä menin sulkemaan
ikkunaa, niin mä näin sen. Täällä
se oli alhaalla hangessa
nukkumassa. Mä herätin Salmen
avuks.

Tyyne katsoo Juhania, katsoo Salmea.

SALMI

Noin se meni ku Siili sano. Mut
en mä jaksa tää selässä takas.

Tyyne katsoo Salmen selässä roikkuvaa lumista Sjöblomia
joka on niin kylmissään, ettei pysty puhumaan mitään.

SALMI (CONT'D)

Et jos sä voisit avata ovet, niin
mä saisin kannettua sen sisälle.

TYYNE

En mä ny oikeen tiiä. Taitaa olla
parasta käydä kysymässä Harjulalta
mitä se tästä puuhasta tuumaa.

JUHANI

Sehän jäätyy sillä aikaa hengiltä.

Sjöblom alkaa yskiä surkeana Salmen selässä. Tyyne katsoo
poikaa miettivänä.

TYYNE

Mitä jos se tappoi Lumen?

SALMI

Ei sitä kissaa kukaan tappanu.
Se kuoli vanhuuteen. Kaikki me
siitä tykättiin.

TYYNE

Niin varmaan.

SALMI

Tietäähän sen: selkäänhän siitä
tulee ja kovaa jos sä kerrot
Harjulalle. Ja eristystä. Niin et
jos voisit vaan avata ton oven
ni...

Tyyne katsoo vielä poikia hetken.

TYYNE

Olkoon ny sitte tän kerran. Paha
mut tästä hyvästä kyllä perii.

Tyyne tuhahtaa ja lähtee Sjöblomia kantavan Salmen
jaJjuhanin edellä kohti sisäänkäyntiä, kävelevät kuvasta.

(CONTINUED)

- 138 CONTINUED: (2) 138
Lumisade tulee kohti kameraa, yhtäkkiä se loppuu. *
- 138A **INT. POIKIEN MAKUUSALI.1979.TALVI -- MOMENTS LATER** 138A*
Pojat istuvat sängyillään. Juhani laittaa peittoja Sjöblomin päälle. Kaikki katsovat Salmea kunnioituksella. Hetken ajan Salmikin on yhtä muiden kanssa. *
- 139 **INT. RUOKAHUONE.1979.KEVÄT -- DAY** 139*
Kova kevätvalo tunkeutuu sisään ikkunoista.
Kädet nostavat mulperipuun taimen plastiikin päältä ja siirtävät sen kottikärryille. Nostajana on Juhani. *
Rinne seisoo kottikärryjen kanssa, Juhani ja Sjöblom lastaavat taimia. Harjula katsoo päältä, kun pojat nostelevat taimia kärryihin. Osa taimista on jo viety. jäljellä puita noin puolet huoneesta. *
- 140 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1979.KEVÄT -- DAY** 140
Portaiden päälle vedetty lankkuluiska, jota pitkin Rinne tulee Juhanin avustamana taimia täysien kottikärryjen kanssa. Sulkava, jolla on jo omat kärryt maassa varmistaa. Luiskan vieressä odottaa tyhjien kärryjen kanssa Hämäläinen. Rinne ja Sulkava poistuvat kuvasta ja Hämäläinen painelee Juhanin perässä tyhjine kärryineen luiskaa sisälle. *
- 141 **EXT. PERUNAMAA (ENTINEN).1979.KEVÄT -- DAY** 141
Perunamaa muuttumassa mulperipuutaimikoksi. Salmi ja Irene istuttamassa puuntaimia suoriin riveihin. Salmi kaivaa kuopat ja nostaa taimet maahan, Irene mullittaa kyykyssä työskennellen juuria. Sen jälkeen Salmi tökkää taimen viereen tukikepin, sitoo taimen narulla kiinni. Äkkiä Salmi laskee käden Irenen olkapäälle, koskettaa sormilla niskaan. Irene hätkähtää ja sutaisee Salmen käden nopeasti pois. Salmi seisoo hetken aloillaan, sitten työ jatkuu entistä kiivaampana. Taustalla Rinne ja Sulkava lähestyvät taimikärryjen kanssa jutustellen. *
- 142 **EXT. PERUNAMAA (ENTINEN).1979.KEVÄT -- EVENING** 142
Mulperipuutaimikko valmis. Kaikki pojat, Harjula ja Irene seisovat ryhmässä taimikon laidalla. Hikisiä, multaisia, likaisia ihmisiä, mutta tyytyväisiä ilmeitä etenkin pojilla ja Harjulalla. Myös Tyyne paikalla, näyttää ilmeillään, että on todistamassa sulaa hulluutta. Salmi nappaa Irenen katseen, Irene nyökkää nopeasti, katsoo heti toisaalle. *
- HARJULA
Tämä on ensimmäinen askel. Tästä se alkaa, pojat!
- Tyyne lähtee päätään pudistellen. *

143 **INT. ERISTYSKOPPI.1979.KESÄ -- DAY** 143

Perhosmunalaatikko, jonka kädet käyvät nappaamassa pinosta. Toiset kädet ja toinen laatikko.

144 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- DAY** 144

Kädet laskevat laatikon tasolle, jonka päälle on pingotettu tiheäsilmäinen verkko.

Harjula ja pojat perhoshuoneessa, jonka molemmilla pitkillä sivustoilla noin 120 cm korkeat lavarakenneelmat. Harjula katsoo edessään olevaa laatikkoa vasara kädessään.

Perhoshuoneen lavojen pohjien päällä pingotettu tiheäsilmäiset verkot. Lavat jaettu n. neliön suuruiseksi alueiksi. Jokaista aluetta reunustavat noin 5 senttiset laidat, joiden päälle hakattu n. 10 senttiä leveät vanerit (viisi senttiä puolilleen). Näin muodostuneita eriöitä varten lattialla, nojallaan tasoja vasten, jokaiselle oma puukantensa. Perhoshuoneen ovi on kiinni. Aurinko paistaa lasikatosta suoraan sisälle, kaikki ovat hikisiä. Lattialla luikertelevat sähköjohdot, joiden päässä irtosähköpattereita termostaateilla. Muut kolme laatikkoa tasoilla odottamassa.

Harjula avaa munalaatikon puukehikkokannen varovasti vasaralla, leikkaa sitten puukolla pahviosan auki. *

HARJULA

Siinä niitä on. Parin viikon haudutus ja niiden pitäisi kuoriutua.

Pojat kurkottavat vuoronperään katsomaan sisältöä. Ensimmäisenä Sulkava.

SULKAVA

Noin vähän.

Näemme laatikon sisällön. Pieniä, vaaleita, nuppineulan pään kokoisia munia.

HARJULA

Vähän vai? Niistä tulee yhteensä yli viisikymmentätuhatta toukkaa.

Pojat katsovat epäuskoisena vuoronperään laatikkoon.

HARJULA (CONT'D)

Pojat. Me teemme mahdollottomasta mahdollisen. Simolan muistoksi, vai mitä?

Pojat nyökkäilevät vakavina. Jotkut toistavat "Pierun muistoksi." *

145 **EXT. LAITURI/RANTA.1979. KESÄ -- AFTERNOON** 145

Pojat ovat rannalla. Osa löhöilee uimahousuissa kalliolla, osa on meressä. Yhteysalus ajaa laituriin. Laiturilla seisoo Harjula, Irene ja Orvokki. Sjöblom ja Juhani makaavat rinnakkain kalliolla.

JUHANI

Ajatteletsä vielä usein Pierua?

SJÖBLOM

Mitäs luulisit? Ajatteletsä sun vanhempia?

JUHANI

Mä... En mä edes tuntenu niitä...
enää.

Sjöblom kohottautuu kyynärpäidensä varaan, katsoo kuinka Vanamo nousee veneestä. Harjula nappaa apupojan ojentamat laukut. Salmi, joka nousee merestä jää katsomaan laiturin suuntaan. Irene ja Orvokki halaavat Vanamo, Harjula laittaa laukut laiturille ja kättelee tyttärensä.

SJÖBLOM

Pikkuhuora tuli kesälomille.

Juhani makaa vatsallaan. Katsoo salaa Salmea ja Vanamo.

Harjulan perhe lähtee kohti rantaa. Orvokki pitää Vanamo kädessä. Vanamo vilkuilee kohti rannan poikajoukkoa.

146 **EXT. MEREN KALLIORANTA/METSÄ.1979.KESÄ -- EVENING** 146

Juhani makaa tutussa "käsityökerhon" piilossa mereen laskevan kalliorannan metsänrajassa. On jo hämärtyvässä. Vanamo istuu alastomana rannassa pyyhkeensä päällä selin Juhaniin. Märkä uimapuku ja alushousut, paita, kengät ja hame myyttynä hänen vieressään. Vanamo ottaa paidan ja vetää sen pänsä yli. Juhani nousee ja lähtee kävelemään tyttöä kohti.

147 **EXT. MEREN KALLIORANTA.1979.KESÄ -- MOMENTS LATER** 147

Vanamo istuu paita yllään pyyhkeellä. Juhani seisoo aivan tytön takana hiirenhiljaa ja tuijottaa. Samassa Vanamo vaistoaa toisen läsnäolon, käännähtää säpsähtäen, tempaa pyyhkeen alapään suojaksi.

VANAMO

Mitä sä toljotat?

JUHANI

En mitään.

VANAMO

Etsä oo ennen paljasta persettä nähny?

(CONTINUED)

147 CONTINUED:

147

Juhani ei sano mitään. Tyttö poimii pikkuhousut käteensä, pitelee toisella kädellä pyyhettä.

VANAMO (CONT'D)
Voisitsä kääntyy hetkeks?

JUHANI
En.

Vanamo katsoo Juhania.

JUHANI (CONT'D)
Mee makaamaan.

VANAMO
Tä?

JUHANI
Mee mahalles.

VANAMO
No en varmana mee.

JUHANI
Mä haluan nähdä sen uudestaan.

VANAMO
Mikä sua vaivaa?

JUHANI
Jos et suostu sulle käy huonosti.

VANAMO
Mitä sä sanoit? Mitä tää on?

JUHANI
Tosi huonosti.

Vanamo katsoo ilmeetöntä Juhania kalpeana. Vilkuilee ympärilleen.

VANAMO
Miksä oot tollanen? Mitä sulle on tapahtunu?

JUHANI
Mee makaamaan. Viis sekuntia. Sen jälkeen sä saat mennä.

Vanamo näyttää vaikealta. Sitten hän painautuu vavisten kalliota vasten, pitelee pyyheliinaa takapuolensa suojana. Juhani siirtyy niin, että tyttö makaa hänen edessään.

JUHANI (CONT'D)
Pyyhe pois.

Työttö nostaa kätensä ja pyyhe valahtaa sivuun. Juhani laskeutuu polvilleen, sivelee Vanamon takamusta.

(CONTINUED)

147 CONTINUED: (2)

147

VANAMO

Sä et sanonu koskettamisesta
mitään. Sitä paitsi viis sekuntia
meni jo.

Vanamo yrittää nousta, mutta Juhani ei anna. Hän tarttuu
tyttöä hartioista, painaa alleen. Vanamo vastustele, mutta ei huuda. Juhani työntää kämmenen tytön
vatsapuolelle, haarojen väliin ja vetää takapuolta ylemmäs
itseään vasten, alkaa liikuttaa lantiota hitaasti.

VANAMO (CONT'D)

Juhani... älä... älä... Oo kiltti,
älä... Ei... älä... Juhani...

Vanamo ei yhtäkkiä enää vastustele. Tyttö levittää
jalkojaan, liikuttaa takapuolta Juhania vasten. Juhani
alkaa avata vetoketjuaan.

JUHANI

Älä sano Juhani. Sano mieluummin
Salmi.

Samassa Vanamo jäykistyy, purskahtaa itkuun ja nousee
Juhanin alta väkisin. Vanamo vetäytyy kasaan, vetää jalat
itseään vasten ja kiertää kädet jalkojen ympärille.

VANAMO

Miks... Miks... Mitä sä oikeen...

Juhani katsoo tyttöä. Äskeinen kiihko on poissa. Hän
kääntää selkensä Vanamolle ja katsoo kohti merta.

VANAMO (CONT'D)

Miks sä teit mulle tän? Miks? Mä
tykkään susta. Oikeesti. Miks?

Juhani nousee.

JUHANI

Siks ku sä oot yks saatanan huora. *

Juhani lähtee taakse katsomatta kohti metsän rajaa. Vanamo
istuu ja itkee.

VANAMO

Miks?

Tummat pilvet lähestyvät taivaanrannasta. Meri tummuu. *

148 **EXT. POIKAKODIN PIHA.1979.KESÄ -- EVENING**

148

Juhani tulee pihaan ja kävelee seinustalle. Hän on jo
ryhtymässä kiipeämään, kun irrottaa otteen ja kävelee
kuvasta. Sade alkaa. *

- 149 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- MOMENTS LATER** 149
- Sade hakkaa perhoshuoneen lasikattoa. Ovi aukeaa. Juhani astuu sisään ja vetää oven perässään kiinni. *
- Toukkatasot on nyt peitetty kansilla. Juhani menee lähimmän luo ja painaa korvan vasten kantta. Nousee ja nostaa kannen sivuun. *
- Läpikuultavat munat makaavat tiheään ritilän päällä liikkumattomina ja kuolleina. Kokoa kasvaneille munille on jo tuotu vähän silputtuja mulperipuun lehtiä. *
- Juhanin sormi tyrkkää yhtä munaa. Ei mitään. *
- JUHANI (O.S.)
Herätys, pikkupaskat. Ruoka-aika.
- Sormi tyrkkää kovempaa. Muna hajoaa ritilää vasten. *
- Juhani katsoo sormeaa, jossa on limaista tahmaa. Hän katsoo avaamaansa tasoa. Munia, jotka makaavat kuolleina aloillaan mulperipuun lehtien seassa. Juhani työntää sormensa takaisin ja alkaa painella munia rikki.
- JUHANI (CONT'D)
Kuoriutukaa vitun runkut...
paskiaiset... saatanat... Teistä
ei oo mihinkään... Kusipäät...
petturit... ei mihinkään...
Saatana... paskat...
- Äkkiä hän painaa molemmat kätensä tasolle ja alkaa kuumeisesti painella munia kämmenillään rikki. Sataa, ukkonen jyrähtää kauempana. *
- 150 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- NIGHT** 150
- On jo yö. Juhani istuu betonilla ja nojaa selkäänsä tason tukijalkaan. Sataa ja salamoi, ukkonen jyrähtelee. Juhanin illan raivon tilalla tyhjiys. Kaikkien munatasojen kannet auki. Äkkiä Juhani havahtuu, konttaa tason alle piiloon. *
- Näemme lasin läpi, että tumma hahmo kiiruhtaa kasvihuoneen ohi. *
- 151 **INT/EXT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- NIGHT** 151
- Juhani raottaa perhoshuoneen ovea. *
- Joku on menossa navetalle, menijä on jo kaukana. Nainen, jolla on hupullinen sadetakki suojanaan. Sataa kaatamalla, salamat valaisevat välillä hämärää maisemaa. *
- 152 **EXT/INT. NAVETTA. 1979.KESÄ -- NIGHT** 152
- Juhani on samassa paikassa ikkunan takana kuin talvellakin. Sade pieksee poikaa, salamat välähtelevät. Sisältä kuuluu vaimeaa keskustelua. Juhani kurkistaa ikkunasta. *

(CONTINUED)

152 CONTINUED:

152

Sisällä on Salmi ja Irene. Salmi pitelee vastentahtoiselta vaikuttavaa Ireneä itseään vasten. Juhani vetäytyy hetkeksi ikkunasta, näyttää epäuskoiselta. Menee takaisin kurkkimaan.

IRENE

Ei. Mä tulín vaan sen takia, että...

SALMI

Mä haluan että sä lähet mun mukana.

IRENE

Mitä sä puhut? Mulla on mies ja perhe.

Irene yrittää työntää Salmen irti itsestään. Salmi ei päästä.

SALMI

Teiän täytyy erota.

IRENE

Älä nyt ole hullu. Sä olet nuori, mä aikuinen. Sulla on koko elämä vielä edessä. Sä unohdat mut.

SALMI

En. Mä... mä hankin töitä ja sä hoidat meiän taloa. Puutarha, me laitetaan sulle samanlainen puutarha...

IRENE

Mä en haluu mitään puutarhaa!

Irene repäisee itsensä irti.

SALMI

Shh! Älä huuda. Ei sit... Mutta sun on pakko lähtee mun kanssa. Mä rakastan sua.

IRENE

Tää koko... Tää on ollut sulaa hulluutta. Tää loppuu tähän.

SALMI

Älä puhu noin. Mä rakastan sua.

Irene katsoo poikaa. Yhtäkkiä hän naurahtaa ja pudottaa hameensa yläosan niin että hän seisoo Salmen edessä rinnat paljaana. Juhaniin kasvot näkyvät taustalta ikkunassa.

IRENE

Älä ole lapsellinen. Et sä mua rakasta. Tätä sä rakastat.

(CONTINUED)

152 CONTINUED: (2)

152

SALMI

Ei. Älä puhu noin! *

Irene laskeutuu betonille ja nostaa hameensa helmat vyötäisilleen ja levittää jalkansa. Salmi seisoo liikkumattomana.

SALMI (CONT'D)

Me lähetään täältä ja ruvetaan asumaan yksissä.

IRENE

Lopeta jo... Tuu tänne. Viimeinen kerta. Sit se on loppu. *

SALMI

Ei. Meiän pitää puhua. Mä.. *

IRENE

Mä en halua puhua järjettömyyksiä. Tuu jo. Mä haluan. *

Salmi seisoo hetken, mutta laskeutuu sitten polvilleen. Salmi laskee housunsa ja Irene levittää jalkojaan. Salmi on Irenen haarojen välissä, jotka kiertyvät hänen ympärilleen. Kädet painavat Salmen paljasta takamusta. Samassa navettaan räpsähtävät valot.

TYYNE (O.S.)

Laupias taivas! Johtajan rouva!

Salmi nousee Irenen päältä. Irene on salamana istuma-asennossa ja vetää hametta alas. Molemmat katsovat huudon suuntaan. Tyyne kävelee kuvaan yöpaidassa ja navetta-saappaissa.

TYYNE (CONT'D)

Te... te häpeämättömät! Peittäkää ittenne!

Salmi nousee seisomaan ja vetää housut ylös. Salmi katsoo Tyyneä suoraan, häpeämättä. Irene nostaa hameen olkaimia paikoilleen, toinen käsi rintoja peitellen.

SALMI

Mee Tyyne pois. Tää ei kuulu sulle.

TYYNE

Vai ei kuulu! Tuollasta rietasta menoa! Ja vielä Lumen haudalla.

Salömi ottaa askeleen kohti Tyyneä.

SALMI

Viimesen kerran. Mene pois.

Tyyne katsoo Salmea, katsoo Ireneä.

(CONTINUED)

152 CONTINUED: (3)

152

TYYNE

Johtajan pitää saada tietää tästä.

Salmi vilkaisee Ireneä, joka näyttää kauhistuneelta. Sen jälkeen Salmi kääntyy, kävelee kohti Tyyneä, joka alkaa pakittaa.

SALMI

Jos sovitaan, et unohdetaan koko juttu? Sä et oo nähny mitään, eiks niin? Mitäs sanot?

*

Tyyne pudistaa päätään ja perääntyy.

TYYNE

Johtajan kuuluu tietää kaikki mitä täällä tapahtuu.

Jo ennen kuin Salmen nyrkki kohoaa Tyynen kasvoista näkee, että hän tietää mitä on tapahtumassa.

*

TYYNE (CONT'D)

Älä!

Samassa nyrkki osuu ja Tyyne lentää selälleen. Kuuluu selkeä runksahdus, kun takaraivo osuu betoniin. Tyynen jalat sätkivät hetken, sitten hän jäykistyy aloilleen. Verinoro alkaa tulla esiin pään alta. Salmi seisoo aloillaan ja katselee Tyyneä pää kallellaan.

IRENE

Ei... Mitä me nyt tehdään... Mitä me tehdään? Tää on kaikki mun syytä...

Salmi katsoo Ireneä, menee tämän luo ja nostaa jaloilleen. Pitelee hartioista.

SALMI

Sä meet nyt kotiin ja oot niinku ennenkin. Ymmärrätsä?

IRENE

Niin, mutta... Sä... sä tapoit sen...

SALMI

En tappanu. Mä en mene vankilaan.

IRENE

Mitä me... Tää on mun syytä...

SALMI

Kuuntele ny. Tyyne liukastu ku se tuli aamulypsylle. Niin se meni.

Salmi päästää sopertelevan Irenen ja tuuppaa tämän liikkeelle.

(CONTINUED)

152 CONTINUED: (4) 152

SALMI (CONT'D)

Mee kotiin ja oo niinku ennenki.
Kukaan ei tiedä et me ollaan oltu
täällä.

Irene poistuu kuvasta. Salmi kumartuu Tyynen ruumin luo,
katselee läheltä tämän elottomia kasvoja.

Juhani kurottaa ikkunan takana ylemmäs, nähdäkseen
paremmin. Salama välhätää ja samalla hetkellä Salmi katsoo *
suoraan ikkunaan. Juhanin kasvot salaman valossa. *

153 **EXT. NAVETTA.1979.KESÄ -- NIGHT** 153

Juhani säntää juoksuun navetan seinustalta.

154 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- NIGHT** 154

Juhani tulee perhoshuoneeseen, menee tason alle piiloon. *
Sade hakkaa kattoa, ukkonen jyrisee, salamoi. *

155 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- MOMENTS LATER** 155

Juhani on piilossa tason alla. Ovi aukeaa. Juhani yrittää
pidätellä huohottavaa hengitystä.

Jalat jotka lähestyvät. Pysähtyvät kohdalle. Samassa Salmi
on siinä, kyykyssä Juhanin edessä. Salmi tarttuu Juhanin
käteen ja vetää tämän esille.

156 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- MOMENTS LATER** 156

Juhani seisoo Salmen edessä, joka katselee toista tiukasti.

SALMI

Sä et oo nähny etkä kuullu mitään.
Niinhän?

Juhani ei vastaa. Salmi tarttuu häntä hartioista, Juhani
irvistää.

SALMI (CONT'D)

Et yhtään mitään. Sä oot ollu
nukkumassa koko yön. Sä et oo
edes käyny ulkona. Ethän?

JUHANI

En.

SALMI

Hyvä. Sillon munkaan ei tartte
kertoo mitä sä teit sille kissalle.

JUHANI

Tä?

SALMI

Pidätsä mua ihan tyhmänä, mitä?

(CONTINUED)

156 CONTINUED:

156

JUHANI

En.

Salmi katsoo ympärilleen. Juhani on tuhonnut liki koko perhoshuoneen.

SALMI

Mä en oo nähny tätä. Mä suojelen
sua ja sä suojelet mua. Ymmärrätsä?
Me suojellaan toisiamme. Jos
jompikumpi puhuu, meille molemmille
käy huonosti. Tajuutsä?

*
*
*

Juhani nyökkää.

SALMI (CONT'D)

Ethän sä pettäis sellasta joka
suojelee sua, ethän?

Salmi kiertää sormensa Juhanin kaulan ympärille.

JUHANI

En.

SALMI

Vaikka mikä tulis, vaikka lyötäis?

JUHANI

En. Vaikka lyötäis.

Salmi nyökkää ja päästää kätensä Juhanin kaulalta.
Pyyhkäsiee äkkiä kämmensyrjällään Juhanin poskea,
yllättävän pehmeästi, hellästi.

*
*
*

SALMI

Kyllä me tästä selvitään. Me
pidetään yhtä ja kukaan ei saa
tietää mitä me ollaan tehty.

*
*

JUHANI

Kukaan ei saa tietää mitä me ollaan
tehty.

*
*
*

Ukkonen jyrähtää, salama valaisee Juhanin kasvot. Hän
katsoo Salmen ohi lasiin hakkaavaa sadetta.

*
*

157 INT. JOHANSSONIEN TALO.KEITTIÖ.1971. SYKSY -- NIGHT

157

Ikkunan takana, pimeydessä sataa kaatamalla. Juhani seisoo
märässä, ojaveden likaamassa pyjamassa, vesi valuu
paljaiden jalkojen juureen ja katsoo ikkunaan. Erik kävelee
ryppyisessä hautajaispuvussa edestakaisin lattiaa
kuumeisesti ja välillä hiuksiaan haroen. Ruhjottukasvoinen
Maire istuu märkä yöpaita yllään pöydän ääressä, tuijottaa
eteensä näkemättä mitään. Äkkiä Erik harppoo Juhanin luo,
kyykistyy, ottaa poikaa hartioista, Juhani havahtuu.

*
*
*
*
*

(CONTINUED)

157 CONTINUED:

157

ERIK

Juhani. Jos joku kysyy, niin sä olet ollut koko yön nukkumassa. Sä olet ehkä nähnyt pahaa unta, mutta siinä kaikki. Ymmärrätkö?

Juhani katsoo isää, jonka silmät punoittavat.

JUHANI

Kuka kysyy?

ERIK

Kuka tahansa. Me ollaan kaikki oltu nukkumassa, jos joku kysyy. Me pidetään yhtä. Muuten meille käy huonosti. Tosi huonosti. Kaikille. Meiän perhettä ei hajoteta. Ei, vaikka mikä tulisi. Tajuatko sinä? Ethän sinä pettäisi meitä, omaa perhettä, ethän?

*

Erik ravistaa Juhania. Lopulta Juhani pudistaa päätään.

ERIK (CONT'D)

Hyvä. Mene nyt huoneeseesi ja pysy siellä, vaikka mikä tulisi. Ja vaihda märkä pyjama kuivaan.

*

Erik nousee, pörröttää Juhaniin hiuksia ja menee vaimonsa luo. Nostaa tämän jaloilleen.

ERIK (CONT'D)

Sä menet ja siistit itses kylpyhuoneessa. Laita yöpaita pyykkikoriin ja pue aamutakki päälles.

Maire ei vastaa, mutta lähtee liikkeelle. Erik siirtyy ovella ja avaa sen.

JUHANI

Isi?

Erik kääntyy katsomaan.

JUHANI (CONT'D)

Mihin sä meet?

Erik avaa suunsa, mutta ei sano mitään. Ovi sulkeutuu ja Erik on poissa. On vain sade ja hiljaisuus.

158 **EXT. NAVETTA.1979.KESÄ -- MORNING**

158

Sataa vettä. Navetta seisoo hiljaisena ja harmaana vihmovassa sateessa. Ovi aukeaa. Harjula tulee typertyneen oloisena ulos. Kävelee epävarmoin horjahtelevin askelin kuvasta.

159 **EXT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- MORNING** 159

Perhoshuoneen ovi on auki. Kaikki pojat sateesta välittämättä seisomassa kasvihuoneen ulkopuolella, kurkkivat sisälle. Salmi vilkuilee Juhania, joka on poissaolevan näköinen.

160 **INT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- CONTINUOUS** 160

Harjula seisoo keskellä perhoshuonetta, katsoo typertyneenä tuhottuja lavoja muneineen. Kaikki arvovalta ja voima on miehestä poissa. Hän putoaa polvilleen, pudistelee päätään.

161 **INT. POIKAKODIN ALA-AULA. 1979. KESÄ -- DAY** 161

Ala-aulassa hiljaista kuin haudassa. Pojista Sjöblom, Sulkava, Hämäläinen, Juhani ja Salmi istuvat aulan seinustalle riviin tuoduissa tuoleissa. Kaikki tuijottavat kohti Harjulan työhuoneen suljettua ovea. Oven vieressä seisoo virkapukuinen POLIISI kädet selkensä takana. Ovi aukeaa ja kalpeakasvoinen Rinne tulee ulos. Kävelee mitään sanomatta, muihin katsomatta portaisiin, alkaa kavuta ylös. TOINEN virkapukuinen POLIISI seisoo oviaukossa.

TOINEN POLIISI

Sjöblom.

Sjöblom nousee, kävelee ovesta huoneeseen. Poliisi vetää oven kiinni. Salmi liikkuu levottomana tuolissaan, pyyhkii hikeä kasvoiltaan. Juhani on täysin ilmeetön. Hän tuijottaa sulkeutunutta ovea.

*
*

161A **EXT. JOHANSSONIEN TALO/PIHA/METSÄ/OJA.1971. SYKSY -- NIGHT** 161A*

Verannan ovi pauskautuu auki. Juhani juoksee ulos pyjamassaan, paljasjaloin. Juoksee yli nurmen, juoksee päistikkaa metsäsaarekkeeseen. Risut raapivat paljaita jalkoja, oksat lyövät vasten kasvoja, mutta meno ei laannu.

*

Juhani pysähtyy vasta, kun metsäsaareke alkaa viettää ja laskeutuu mutaisena maana ojalle. Juhani näkee äitinsä.

*

TOINEN POLIISI (V.O.)

Sulkava.

*
*

Äiti kyykyssä ojan reunalla, pitelee veden päällä nyyttiä josta kuuluu ensimmäinen inahdus. Samassa vauva jo parkuu. Maire antaa käsiensä pudota. Molskahdus ja vauvan itku katkeaa. Samassa äiti nousee, kääntyy ja katsoo Juhania. Juhani näkee äidin kasvot: vasen silmä on muurautumassa umpeen, alahuuli turvonnut ja rikki. Äiti säpsähtää ja nostaa kädet nopeasti kasvoilleen. Yhtä nopeasti kuin on säikähtänytkin äiti toipuu. Kun kädet laskevat on äidin kasvoilla tyyni ilme, miltei hymy.

*

MAIRE

Mennään sisälle, ettei me vain vilustuta.

*
*

(CONTINUED)

- 161A CONTINUED: 161A
- Maire kävelee Juhaniin ohi, miltei pahki, aivan kuin ei enää näkisikään tätä ja katoaa metsään. Juhani vilkaisee valkoisena haamuna viilettävän äidin perään, kääntyy katsomaan ojaa. Nyytti vajoaa pinnan alle. *
- Juhani seisoo aloillaan ja katsoo ojaa. *
- TOINEN POLIISI (V.O.) *
- Hämäläinen. *
- 162 INT. POIKAKODIN ALA-AULA. 1979. KESÄ -- EVENING 162
- Työhuoneen ovi avautuu, Hämäläinen tulee ulos huoneesta. Ei katso jäljellä olevia Juhania ja Salmea kävellessään kohti portaita. *
- TOINEN POLIISI *
- Johansson. *
- Juhani nousee. Salmi hakee Juhaniin katsekontaktin. Salmi pudistaa pienin elein päätään, muodostaa huulillaan äänettömästi "Ei sanaakaan." Juhani seisoo aloillaan. *
- TOINEN POLIISI (CONT'D) *
- Vauhtia nyt. *
- Juhani havahtuu katsomaan työhuoneen ovelle. Virkapukuinen poliisi pitää ovea auki. Juhani kävelee robottimaisesti ovelle. Juuri kun hän on astumassa sisään, hän katsoo vielä taakseen kohti Salmea, jonka kasvot nykivät. Salmen olemuksessa selvää paniikkia. Ovi sulkeutuu. *
- 162A EXT. JOHANSSONIN TALO/OJA.1971. SYKSY -- NIGHT 162A*
- Juhani vilkaisee valkoisena haamuna viilettävän äidin perään, kääntyy katsomaan ojaa. Nyytti vajoaa pinnan alle. *
- Juhani seisoo aloillaan ja katsoo ojaa. *
- Juhani havahtuu, rynnistää ojalle ja pudottautuu polvilleen, nojautuu eteenpäin ja työntää kädet veteen. *
- JUHANIN *
- Sauli? Sauli! Sauli! *
- 162B EXT. OJA (VEDENALAISTA KUVAA) -- NIGHT 162B*
- SLOW-MOTION** *
- Suttuista, harmaanruskeaa vettä. Kädet harovat mutaista vettä sokeina, osuvat miltei nyyttiin joka kuin höyhen leijailee alaspäin. Sormet miltei hipaisevat, mutta harovat ohi ja nyytti leijuu kuvasta pois. On vain suttuista, likaista, pyörteilevää vettä. *
- 163 INT. HARJULAN TYÖHUONE.1979.KESÄ -- CONTINUOUS 163
- Vesi noruu pitkin ikkunalasia. Juhani seisoo Harjulan työpöydän edessä.

(CONTINUED)

- 163 CONTINUED: 163
- RIKOSTUTKIJA siviilivaatteissa istuu pöydän takana ja tuijottaa Juhania. Virkapukuinen poliisi seisoo Juhaniin takana, oven luona. Rikostutkija selittää jotain Juhaniille, mitä tämä ei kuule. Sanoista saadaan välillä selvää "Salmi" "Johansson" "Ikkuna". *
- Juhani katsoo tutkijan ohi, läpi ikkunan kohti rantaa, kohti laituria, johon on kiinnittynyt poliisivene. *
- TUTKIJA
Kuulitko sinä? Ja katso silmiin,
kun minä puhuttelen! Vastaa! *
- 163A **EXT. JOHANSSONIN TALO/PIHA/METSÄ/OJA.1971. SYKSY -- NIGHT** 163A*
- Juhani istuu yltä päältä märkänä pyjamassaan ojan luona. Hän katsoo ojan vettä, pinta on jo rauhoittunut, rikkumaton, tyyni. *
- TUTKIJA (V.O.)
Kuuletko? Niinkö se meni? *
- 163B **INT. HARJULAN TYÖHUONE.1979.KESÄ -- CONTINUOUS** 163B*
- Juhani kääntää katseensa kohti tutkijaa. *
- JUHANI
Ei menny. Se oli äiti. Mä yritin auttaa. *
- TUTKIJA
Mitä sinä puhut? *
- JUHANI
Ne munat... niitten olis pitäny kuoriutua jo ajat sitten. Ja silkkiperhoset. Niitä täytyy syöttää. Ne ei ite pysty. Niitä täytyy auttaa, koska ne on sokeita eikä ne osaa lentää. *
- Tutkija katsoo Juhania. Samassa huoneen ulkopuolelta kuuluu huutoa. *
- TOINEN POLIISI (O.S.)
Hei! Seis! Ei mihinkään! *
- Tutkija ryntää jaloilleen. Ovi aukeaa Juhaniin takana. Toinen poliisi on oviaukossa.
- TOINEN POLIISI (CONT'D)
Se saatana lähti karkuun!
- Samassa tutkija ja molemmat poliisit ovat rynnänneet huoneesta. Juhani seisoo aloillaan ja näkee ikkunasta kuinka Salmi juoksee poliisit perässään kohti rantaa, kohti laituria.

(CONTINUED)

- 163B CONTINUED: 163B
- JUHANI
 Ei ne tule toimeen yksin. Ne on
 niinku lapset, niinku vauvat. *
- 164 **EXT. LAITURI/RANTA.1979. KESÄ -- CONTINUOUS** 164
- Salmi juoksee sateen kastelemalla laiturilla.
- JUHANI (O.S.) *
- Ei ne pärjää ilman ihmisten
 huolenpitoa. Niitä täytyy
 suojella.
- Salmi hyppää veteen. Salmea lähimpänä seurannut poliisi
 hyppää perässä. Vedenpinta velloo, kun poliisi yrittää
 tarttua isokokoiseen Salmeen, mutta tämä rimpuilee itsensä
 lyömällä irti ja huutaa suoraa huutoa. Samassa Salmi
 sukeltaa näkymättömiin. Uimaan jäänyt poliisi katselee
 ympärilleen, mutta mitään ei näy. Hänkin sukeltaa. *
- JUHANI (O.S.) (CONT'D) *
- Tai ne kuolee.
- 164A **EXT. LAITURI/RANTA.1979. KESÄ -- MOMENTS LATER** 164A*
- Poliisi nousee vedestä väsyneenä, märkänä, luovuttaneena
 ja pudistaa päätään. Muut poliisit auttavat hänet ylös.
 Kaikki kääntyvät katsomaan tyhjää merta. Yksi poliiseista
 ottaa hattunsa pois ja painaa leukansa. *
- 165 **INT. HARJULAN TYÖHUONE.1979.KESÄ -- CONTINUOUS** 165
- Juhani istuu yksin Harjulan työhuoneessa. Sade kirjoo
 ikkunalasia, vesi valuu kuin suonistossa. Juhani näkee
 poliisien seisovan rannassa merelle kääntyneinä. *
- 166 **INT. HARJULAN TYÖHUONE.1979.KESÄ -- AFTERNOON** 166
- Sade kirjoo ikkunalasia.
- HARJULA (O.S.)
- Minä erehdyin. Sellaistahan
 tapahtuu. Ihmiset erehtyvät.
- Kuva aukeaa. Harjula istuu työpöytänsä takana. Mies on
 ryhdittömän ja voimattoman oloinen. Juhani seisoo työpöytää
 vastapäätä, katsoo ikkunaa. *
- HARJULA (CONT'D)
- Kuka missäkin asiassa.
- Harjula katselee ympärilleen huoneessa.
- HARJULA (CONT'D)
- Tämä on loppu. Kaikki on mennyttä,
 Juhani, koko työni...saari.
- Juhani on kuin havahtuisi.

(CONTINUED)

166 CONTINUED:

166

JUHANI

Entäs perhoset?

Harjula katsoo Juhania, naurahtaa ja pudistaa päätään.

HARJULA

Perhoset... niin. Jos osaat pitää salaisuuden niin... Minä olin laskenut väärin. Emme me olisi pystyneet pitämään toukkia edes hengissä. Niitä Morus Alboja olisi pitänyt olla kymmenkertainen määrä... Pikku pilkkuvirhe... No, mutta... niin kuin minä sanoin: ihmiset erehtyvät ja tekevät virheitä. Mutta silti pitää yrittää, periksi ei saa antaa, ei saa lannistua. Silloin mahdollinkin voi muuttua mahdolliseksi.

Juhani ja Harjula katsovat toisiaan, Harjulan kasvoilla käväisee alakuloinen hymy.

HARJULA (CONT'D)

Muista se, Juhani.

Harjula avaa työpöydän laatikon, nostaa esiin valkoisen kirjekuoren, punnitsee sitä kädessään. Juhani katse tarttuu kirjeeseen.

HARJULA (CONT'D)

Koska olen nyt velvollinen antamaan tämän isäsi kirjeen sinulle, vaikka en haluaisi, niin minun täytyy samalla tunnustaa sinulle eräs asia, josta otaksun isäsi kirjoittaneen. Haluan sanoa sen sinulle itse.

Juhani katsoo Harjulaa. Tämä näyttää vaikealta.

HARJULA (CONT'D)

Minä... minä valehtelin isällesi. Annoin lääninhallitukselle kieltävän lausunnon huostaanoton purkamispäätökseen.

Juhani tuijottaa Harjulaa epäuskoisena.

HARJULA (CONT'D)

Olen pahoillani, mutta minun mielestäni sinua ei missään nimessä saanut päästää takaisin vanhempiesi luo. Ajattelin, että... sinun on parempi täällä, Saarella. Ja että sinun on parempi yrittää unohtaa kaikki kokemasi.

(CONTINUED)

166 CONTINUED: (2)

166

Harjula ojentaa kirjettä, Juhani tarttuu siihen omalla kädellään. Harjula pitää vielä kirjeestä kiinni.

HARJULA (CONT'D)

Niin kauan kuin itse pidät kiinni menneisyydestäsi, se pitää kiinni sinusta.

Harjula irrottaa otteensa kirjeestä, kääntyy saman tien katsomaan ikkunasta merelle.

HARJULA (CONT'D)

Oli kirjeessä sitten mitä hyvänsä, niin... Muista kuitenkin, että elämälle ei pidä olla liian ankara. Ei muiden eikä omalle.

Juhani katsoo kirjettä kädessään, katsoo Harjulaa.

167 **EXT. LAITURI/RANTA.1979. KESÄ -- AFTERNOON**

167

Yhteysalus on laiturissa. Kaikki poikakodin pojat seisovat laiturilla laukkuineen. Harjula seisoo taustemmalla laiturilla. Harjula yrittää näyttää reipasta naamaa, mutta miehen olemuksesta näkee että kaikki on ohi.

HARJULA (V.O.)

Loppujen lopuksi se kuitenkin vain kuluu päivä päivältä, elämä.

Aluksen apupoika ottaa laukkuja vastaan. Pojat käyvät kättelemässä laukun jätön jälkeen Harjulan. Lyhyt, koruton rituaali. Viimeisenä Juhani, jota Harjula taputtaa pääläelle.

HARJULA (V.O.) (CONT'D)

Siksi sitä ei kannata tuhjata katkeruuteen ja itsesyytöksiin.

Juhani menee yhteysalukseen, jossa muut jo ovat. Harjulan taustalta Irene, Vanamo ja Orvokki tulevat laiturille. Irenellä ja Vanamolla on matkalaukut ja Orvokilla nukkensa. Harjula ei tee elettäkään, kun perhe ohittaa hänet. Apupoika alkaa nostella matkalaukkuja alukseen.

HARJULA (V.O.) (CONT'D)

Sellaiset valmiiksi lannistetut ihmiset havahtuvat yhtenä aamuna siihen, etteivät he enää jaksakaan nousta ylös vuoteestaan. Silloin he vasta heräävät tajuaamaan, että siinä se sitten oli. Kaikki.

Apupoika auttaa naiset alukseen ja irrottaa köydet. Alus lähtee liikkeelle. Harjulan kasvot kuvassa, kyynel vierähtää. Tai ehkä se on sadetta.

HARJULA (V.O.) (CONT'D)

Koko elämä.

(CONTINUED)

- 167 CONTINUED: 167
- Harjula kääntyy ja astelee hitaasti laiturilta kohti Saarta.
- 168 **EXT. MERI.SAARI.YHTEYSALUS.1979. KESÄ -- MOMENTS LATER** 168
- Alus on jo etääntynyt Saaresta.
- Juhani ja muut katsovat kohti merestä kohoavaa kallioista Saarta. Harjula näkyy enää pienenä pisteenä. Sade on loppunut. Tumma taivas repeää ja auringonsäteet tunkeutuvat kuin nuolet meren yllä ja osuvat Saareen. Saari näyttää vehreyydessään kauniilta, meri väreilee timanttisena. *
- HARJULA (V.O.) *
- Onneksi on myös toisenlaisia *
- ihmisiä. Selviytyjiä. Heitä ei *
- voi lannistaa. *
- Juhani vilkaisee sivulleen, Vanamo seisoo hänen vieressään. Juhaniin huulet muodostavat äänettömästi: Anteeksi. Vanamo menee istumaan äitinsä ja pikkusiskonsa luo. Vanamo lohduttaa surullista äitiään yhdessä Orvokin kanssa. Itekunkin läpi se nostaa hymyn Irenen kasvoille. *
- 169 **INT. YHTEYSALUS.1979.KESÄ -- LATER** 169
- Juhani istuu takakannella ja kaivaa kirjeen taskustaan. *
- HARJULA (V.O.) *
- Juhani, sinä olet selviytyjä. *
- Hän katsoo valkoisena hohtava kuori käsissään Harjulan entistä perhettä Ireneä, Orvokkia ja Vanamo. Irene on ottanut tyttärensä molempiin kainaloihinsa, hän nojaa silmät suljettuina poskeaan Orvokin hiuksiin. Juhani katsoo Sjöblomia, Hämäläistä, Sulkavaa ja Rinnettä. Hämäläisen, Sulkavan ja Rinteen kasvoilla on hämmentynyt ilme. Sjöblom sanoo jotain pojille, tönäisee lähinnän istuvaa Rinnettä leikkisästi kyynärpäällä kylkeen ja saa ilveilyllään tämän naurahtamaan. Nauru tarttuu muihinkin. *
- Juhani katsoo kirjeen kantta, johon on kirjoitettu Erikin käsialalla Juhanielle, alkaa repiä kuorta auki. Vetää taitetun paperin esiin. Pysähtyy ennen kuin avaa taitoksen, katsoo kuorta ja paperia, nostaa katseensa ja katsoo vielä kerran aluksessa istuvia. *
- 169A **INT. YHTEYSALUS.1979.KESÄ -- MOMENTS LATER** 169A*
- Juhani seisoo takakannen kaiteen luona ja katsoo alas. *
- Potkurin pyörittävä vesi velloo ja jättää aluksen jälkeen valkoisen vanan. *
- Juhani ojentaa käsivartensa kaiteen yli. Hän pitää molempia kämmeniään tiivinä, pallomaisena kupuna - ikään kuin pitelisi perhosta kämmenkuppiensa suojassa. *

169A CONTINUED:

169A

HARJULA (V.O.)

Sinä kuulut Juhani niihin jotka
nousevat omille siivilleen, tuuli
sitten miten kovasti tahansa.

*
*
*
*

Juhani avaa kätensä, pitää ranteitaan vastakkain ja antaa
kämmenkupeissaan olleen revityn kirjeen lentää tuuleen.
Valkoiset paperit pyörivät ilmassa kuin perhoset.

*

Juhani katsoo papereiden lentoa pitäen käsiään edelleen
ranteista yhdessä. Samassa tumma taivas repeää ja
valonsäteet osuvat suoraan hänen kasvoilleen. Juhani nostaa
katseensa ylöspäin kohti valoa, sitten hän hymyilee.

*
*
*
*

Juhani katsoo merta hymyillen.

*

170 **EXT. KASVIHUONEET.1979.KESÄ -- MOMENTS LATER**

170*

Ovi kasvihuoneeseen on auki. Sisältä näkyy rikutut
perhostasot, ympäriinsä heitellyt mulperipuun lehdet.
Tuulenpuuska pölläyttää lehtiä pitkin lattiaa. Samalla
nokkosperhonen nousee ilmaan. Seuraamme perhosen hetken
lentoa kun se ensin lentää mulperipellon läpi ja nousee
sitten korkeammalle taivasta kohti.

*
*
*
*
*
*

LOPPU

*